

ב"ה

ואביטה

שיעורי תורה והתועדויות חסידיות
מהרב יצחק גינזבורג שליט"א

תורות בבא־סאלי לפורים | עמ' ב
כינוס ילדי "תורת חיים"

מעשה האפוד | עמ' יב
שיעור לתלמידי ישיבת "דורשי יחודך"

סעודת ראש חדש ניסן | עמ' כד
לעילוי נשמת ר' ראובן מרנץ ז"ל

דבר יום ביומו תשע"ז (9) | עמ' נג
מסר יומי הנשלח בוואטסאפ

תוים לשני ניגונים חדשים - ב' ניסן ודרור | עמ' נד

ג	ל	ע	י	נ	י
ה	א	ב	י	ט	ה
נ	פ	ל	א	ו	ת
מ	ת	ו	ר	ת	ך

יוצא לאור לקראת שבת
פרשת ויקרא תשע"ז

לא מוגה

לקבלת השיעורים: itiel@pnimi.org

לקבלת סרטוני הוואצאפ: 0507951105

כ"ה אדר ע"ז - כפ"ח תורות בבא-סאלי לפורים

כינוס ילדי "תורת חיים"

א. סמיכת אדר לניסן | ב. "אלי" בים, 'אלי' בסיני – הישועה בזכות ילדי ישראל |
ג. שלשת מלאכי אסתר

א. סמיכת אדר לניסן

שרו "ממצרים גאלתנו" ו"על אחת כמה וכמה".

כ"ה אדר – יום בריאת-הבראת העולם

הפנימי

היום הוא יום מיוחד, כ"ה באדר, גם יום ההולדת של הרבנית חיה-מושקא ע"ה וגם יום בריאת העולם לדעתו של רבי יהושע. יש שתי דעות מתי נברא העולם – או בכ"ה באלול, כך אומר רבי אליעזר, או היום, כ"ה באדר, כך אומר רבי יהושע. כתוב ש"אלו ואלו דברי אלהים חיים", רק שרבי יהושע מדבר בבריאה הפנימית. לפעמים אומרים שהעולם נברא במחשבה היום ובדבור בסוף אלול, אבל אפשר לומר עוד יותר פשוט – שיש עולם פנימי ועולם חיצוני.

כתוב "גם את העלם נתן בלבם"^א, ה' נתן את העולם בלב של האדם, כל העולם נמצא בלב.

^א חז"ל מדייקים את כתיב "העלם" חסר לשון העלם – ישנם דברים שה' מעלים מהאדם, וכמו שממשיך הפסוק "מבלי אשר לא ימצא האדם את המעשה אשר עשה האלהים מראש ועד סוף". לדרכנו נפרש ש"העלם" היינו ממד הלא-מודע של הנפש, הנקודה הפנימית שבלב, וגם את זה "נתן בלבם" כלומר שניתן לגלות-לברוא ולהבריא,

כאשר הזמן המיוחד לכך הוא היום כ"ה אדר (ובכלל, העבודה של חדש ניסן – "החדש הזה לכם").

כמה רמזים בפסוק: כל הפסוק – "את הכל עשה יפה בעתו גם את העלם נתן בלבם מבלי אשר לא ימצא האדם את המעשה אשר עשה האלהים מראש ועד סוף" ע"ה = ברוך פעמים הוי' (והוא עולה יג פעמים "את הכל", תחלת הפסוק!). והנה, יש רק עוד פעם אחת "העלם" חסר בתנ"ך: "ברוך הוי' אלהי ישראל מן העולם ועד העלם" של העבר גלוי-מלא אבל 'העלם' של העתיד נעלם-חסר] ויאמרו כל העם אמנו והלל להוי'! "את הכל עשה יפה בעתו" = שבת שבת – מיד נגאלין! "את העלם" = ו פעמים האלהים (אמן, שילוב הוי' א-דני, משולש אחד וכו'), ממוצע כל אות. "את העלם נתן בלבם" = 1120 (י פעמים הוי' אלהים, שם מלא = אהיה הוי' א-דני, סוד יבק, יחוד ברכה קדושה). "מבלי אשר לא ימצא האדם את המעשה אשר עשה האלהים מראש ועד סוף" = 3360 (י פעמים פורים – עד דלא ידע") = 3 פעמים 1120, יחס של 1:3! ישנן ה תבות בפסוק שמתחילות ב-ה (ה הידיעה, סוד ה ידיעות, ה"ג שבדעת, שרש בנין המלכות, ה תתאה שבשם, וכידוע ומוסבר במ"א ש-ה עילאה שבשם הוי' היא בסוד ה השאלה ואילו ה תתאה היא בסוד ה הידיעה):

"הכל... העלם... האדם... המעשה... האלהים" (כנגד גבורה דחסד-גבורה-תפארת-נצח-הוד, ודוק היטב שמכוון מאד) = 761, מספר ההשראה ה-20 = "לעיני כל ישראל" (= אסתר המלכה), חותם התורה (ו"סוף

מארץ מצרים אראנו נפלאות", שבפסח זוכים לביאת המשיח.

כל מה שאנחנו עושים, כך הרבי מלמד אותנו, הכל הוא "להביא לימות המשיח". צריך שתבוא הגאולה בפסח הזה. כתוב "בניסן נגאלו אבותינו ממצרים ובניסן עתידים להגאל" – גם זה, כמו הבריאה באדר-ניסן, לפי דעת רבי יהושע. רוצים שנגאל, שלא סתם יהיה עוד פעם, אלא שהחוויה שלנו תהיה התחדשות לגמרי, ניסן הוא ההתחדשות, וגם הגאולה תהיה חדשה. איך זוכים לזה? שמסמיכים-מחברים גאולה לגאולה, שלוקחים את השמחה הכי גדולה של פורים, "עד דלא ידע", וממשיכים ב"מרבין בשמחה" הלאה (כמו שהרבי אומר), ומחברים לפסח, אז פסח יהיה הגאולה העתידה על ידי משיח צדקנו. זה דבר מאד חשוב בתקופה הזו, כל הזמן לחשוב שכעת זה הזמן לחבר את פורים לפסח.

ב. "אלי בים, אלי בסיני" – הישועה בזכות ילדי ישראל

כעת נאמר כמה דברים שמבוססים על פי כמה חידושים מאד יפים של הבבא סאלי. מי יודע מי היה הבבא סאלי? איך קראו לו? [רבי ישראל אבוחצירא]. נכון, הסבא שלו היה רבי יעקב אבוחצירא, צדיק מאד מאד גדול, וכן הוא. היה לו קשר מאד חזק עם הרבי. אפילו היתה פעם שהבבא סאלי רצה לעבור לאמריקה, לגור ליד הרבי. הרבי אמר לו שלא יבוא, שהוא צריך להנהיג את כל העדה המזרחית כאן בארץ, זה התפקיד שלו, השליחות שלו, כל אחד צריך לקיים את השליחות. בכל אופן, היה קשר מאד הדוק בינו לבין הרבי. הוא אומר ככה:

"אלי אלי למה עזבתני"

פרק כ"ב בתהלים מתחיל "למנצח על אילת השחר מזמור לדוד". מי יודע מי היא "אילת

גם בלב יש את פנימיות הלב ואת חיצוניות הלב. חיצוניות הלב עם כל מה שמסתעף ממנה היא כל המעשים שאדם עושה, הכח שמניע ואומר תעשה כך ואל תעשה כך, אבל עבודת ה' הפנימית, התפלה, היא פנימיות הלב, עליה נאמר "שפכי כמים לבך נכח פני א-דני". יש באדם את חיצוניות הלב, שהוא שומר תורה ומצוות, מדייק בשו"ע כל מה שצריך לעשות – בריאת החיצוניות שלי, העולם המעשי שלי, היא בתשרי, מתחילה בכ"ה אלול. אבל בריאת העולם הפנימי שלי (שהוא עיקר החידוש שלי, "החדש הזה לכם", לישראל דווקא) היא בניסן, מתחילה בכ"ה אדר.

בריאה היא גם הבראה, שמישהו חולה וצריך להבריא – כל אחד הוא חולה במדה זו או אחרת (בגלות כולנו חולים, "כי חולת אהבה אני"). היום שבוראים ומבריאים את הפנימיות שלי הוא היום, כ"ה אדר, והיום שבוראים ומבריאים את החיצוניות שלי, הכח בלב שאומר לי לעשות רק טוב בפועל ממש הוא כ"ה אלול, לפני ראש השנה (שינוי ראש לטובה). אז יוצא שאנחנו יושבים כאן ביום מאד חשוב, כ"ה אדר.

סמיכת שמחת גאולת פורים לגאולת ניסן –

מימוש "בניסן עתידין להגאל"

נחזור אחורה קצת, לפורים. אנחנו עכשיו בין פורים לפסח וחז"ל אומרים שיש מצוה מיוחדת "למיסמך גאולה לגאולה", לחבר בין שתי הגאולות. כלומר, מתקרבים לפסח, אבל צריך להתקרב לפסח עם הכח, עם המטען הרוחני, שקבלנו מפורים. אם נכנסים לפסח עם השמחה של פורים באמת זוכים בפסח ל"כימי צאתך

כל הנסים"). שאר תבות הפסוק = 5166 = 6 פעמים 861 (משולש 3 פעמים משולש 41), 861 = בית המקדש (וכן ראש השנה וכו').

אמרה "אלי בים" וביום השני היא אמרה "אלי בסיני"².

מה פירוש? שוב, בתוך המדרש אין פירוש, לכן יש הרבה ראשונים ואחרונים שכל אחד מפרש בדרך אחרת. הבבא סאלי אומר פירוש מאד יפה³. הוא אומר, בקיצור – רציתי לומר

² "אלי בים", "אלי בסיני", "אלי אלי למה עזבתני" = 962 = 37 (הבל, יחידה) פעמים הוי' ב"ה, סוד שם סג (אורות מרובים דתהו, העבודה של "בכל מאדך" כמבואר בתניא) שאותיות השרש, הוי' = 26 ואותיות המילוי = 37.

³ אהבת ישראל דרוש ה לשבת זכור, וזה לשונו: במדרש וזה לשונו: "אלי אלי למה עזבתני" – אלי בים, אלי בסיני, עכ"ל.

ומקשים העולם: מה ענין ים אצל סיני. וכל אחד תירץ מה שקבלה נשמתו. ונראה לפי עניות דעתי לתרץ, בהקדים מה שאמרו רז"ל על פסוק "תחת התפוח עוררתיך" – שהיו יוצאות השדה הנשים המעוברות ויולדות שם, והיתה הארץ נבקעת, והיה הוא יתברך ממציא לכל אחד ואחד שני עוקצין, אחד מוצצין ממנו חלב ואחד דבש, שנאמר "ויניקוהו דבש מסלע". והיה כל תינוק רואה תמונת בחור צח ואדום עומד לפניו, כאומן את היונק. והם הכירו את הקב"ה תחלה על הים, שהיו מראים באצבע ואומרים: "זה אלי ואנוהו", שהיו מכירים אותו מאז היה אומן אותם, שראוהו צח ואדום כמאז. עכ"ל. הביאו מורנו הרב משה אלשיך זלה"ה בפירוש "דודי צח ואדום".

עוד נקדים מה שאמרו רז"ל דבשעת נתינת התורה לא רצה הקב"ה ליתנה לישראל, עד שקבל התינוקות ערבים, שנאמר "מפי עוללים ויונקים יסדת עוז". ובזוהר הקדוש פרשת ויקרא כתב, דהבל תינוקות של בית רבן הוא שמקיים את העולם. ומצינו במדרש מגילה רבתי ששנים עשר אלף תינוקות היו בתענית, ולומדים תורה, וצועקים ובוכים, ומרדכי יושב

השחר?" "אילת השחר" היא אסתר המלכה. כמו כוכב השחר, לפני אור הבקר, כך אסתר היא לפני הגאולה הגדולה של פורים ואחר כך חזרת היהודים לארץ ישראל מבבל ובנין בית המקדש השני. חז"ל אומרים שאסתר היא "אילת השחר", וכל הפרק הזה הוא פרק שאסתר אמרה. איך הוא מתחיל אחרי פסוק הכותרת? "למנצח על אילת השחר מזמור לדוד. אלי אלי למה עזבתני".

חז"ל מסבירים שכאשר אסתר נכנסה לאחשוורוש, שלא קרא אותה – היה לא פשוט, היה מסוכן להכנס למלך בלי להקרא, היה מסוכן והיא עשתה זאת במסירות נפש, אפילו אמרה "כאשר אבדתי אבדתי" – כתוב "ותלבש אסתר מלכות" וחז"ל אומרים ש"מלכות" היא רוח הקדש. אבל, בדרך הכניסה לאחשוורוש היה בית הצלמים, מקום פסלי עבודה זרה, וכאשר היא עברה בהכרח דרך המקום הטמא הזה היא הרגישה שהשכינה, רוח הקדש, עוזבת אותה, לכן צעקה לה' "אלי אלי למה עזבתני". אחר כך חזרה לה רוח הקדש.

"אלי' בים, 'אלי' בסיני" – הישועה בזכות

הילדים

בכל אופן, יש הרבה מדרשים מה רמוז בתוך המלים שהיא צעקה לה' – "אלי אלי למה עזבתני". אחד המדרשים אומר "'אלי' בים 'אלי' בסיני". חז"ל אומרים משפט לא מובן, ובתוך המדרש המקורי גם אין עליו פירוש, רק כתוב "'אלי' בים, 'אלי' בסיני", מה זה אומר? כבר מקשר לעתיד, מה שבא אחרי פורים, שביעי של פסח בסיום פסח, ואחר כך מגיעים להר סיני, חג שבועות. לפי המדרש הזה היא אומרת לה' אתה "אלי" בים ואתה "אלי" בהר סיני "למה עזבתני" כעת (בסמוך מובא במדרש שהיא התפללה במשך שלשה ימים, ביום הראשון היא אמרה "אלי", ביום השני היא אמרה "אלי" וביום השלישי היא אמרה "אלי אלי למה עזבתני". וי"ל שביום הראשון היא

סמוכים¹), שקולו מעורר רחמים – גדי הוא גם רחל², שקולה מעורר רחמים – ובזכות קול הילדים ה' בטל את גזרת המן וזכינו לנס של פורים, השמחה הכי גדולה בשנה, "עד דלא ידע", הכל בזכות הילדים.

"אלי בים" – "הם הכירוהו תחלה" ב"זה אלי

ואנוהו

מה זה קשור ל"אלי בים" אלי בסיני? בים כתוב "זה אלי ואנוהו". מי אמר את הפסוק הזה? כתוב שמי שאמר אותו קודם אלו הילדים הקטנים, עוד לפני כולם. לכן ב"אלי בים" אסתר מתפללת לה' לזכור את זכות הילדים ש"הם הכירוהו תחלה", הם הכירו את ה' לפני הגדולים, לפני כולם, והם אמרו "זה אלי ואנוהו". איך הם הכירו? מכירים משהו כי ראתה אותו פעם וכעת שוב אתה רואה אותו.

איך הם הכירו אותו? כתוב בשיר השירים "תחת התפוח עוררתיך" וחז"ל מסבירים שבמצרים האמהות ילדו את הילדים שלהם "תחת התפוח", בחוץ, בשדה, כדי להבריח את הילדים מגזרת פרעה. ה' עשה נס שהארץ נבקעה ויצאו שני עוקצים מהארץ וכל תינוק שנולד שם מתוך עוקץ אחד הוא ינק חלב ומתוך העוקץ השני הוא ינק דבש – הפסוק הוא "ויניקהו דבש מסלע" – וכל ילד ראה לפניו בחור "צח ואדום", גם פסוק משרי השירים. מי הוא בחור צח ואדום? כך נתגלה לכל תינוק ה',

¹ לאחר מזל גדי ומזל דלי בא מזל דגים – גדים. האותיות המשותפות לשלשת המזלות האלה הן יד, סוד ג ידות, יד הגדולה יד החזקה יד רמה. בהכאת אותיות גדי = 120, דלי = 1200, עשר פעמים גדי, דגים = 4800, ארבעים פעמים גדי. ביחד, הכל = 6120 + 3 פעמים 17, גדי, פעמים 120, גדי בהכאת אותיות (נמצא שהמרוצע = גדי פעמים גדי [בהכאת אותיות]).

² רחל = יד (האותיות המשותפות לשלשת המזלות גדי דלי דגים כנ"ל) פעמים גדי.

זאת, כי שייך לילדים – שאסתר התפללה לה' בזכות הילדים. הרי מרדכי היהודי כנס, קבץ, יב אלף תינוקות של בית רבן, ילדים, כמוכם, ובמשך שלשה ימים התפללו לה'. כתוב שפתאום ה' שמע ואמר 'מה קול הגדיים האלה?', כל אחד מכם הוא גדי¹ ("בן עשר קופץ כגדי"²), מזל גדי ומזל דלי אותיות ילד

עמה, עד שנשמע (קולם השמים) קולם לפני הקב"ה, ואמר: מה קול גדיים אלו שאני שומע וכו'. ע"ש.

אם כן, נמצאנו למדים דבין בשירת הים בין בהר סיני בקבלת התורה, העיקר הם התינוקות – בים הם שהכירוהו תחלה, ובהר סיני נעשו ערבים על התורה, ואלמלא הם לא רצה הקב"ה ליתן התורה, והבל פיהם הוא שמקיים את העולם. ובוה יבא התירוץ על נכון, רבזאת הטענה באה אסתר לפני הקב"ה, ואמרה: אלי בים – דהיינו, עשה למען התינוקות שהכירוך תחלה על הים, ואמרו: "זה אלי ואנוהו". ועוד, אלי שבסיני – דהיינו, התינוקות [הם] שנתת ערבים, וקבלתי אלהותך עלי בסיני בנתינת התורה. והנה, גם עתה בזמן הזה שנים עשר אלף תינוקות לפני מרדכי יושבים ועוסקים בתורה, אם כן למה עזבתני, עשה למענם אם לא למעני והושיעני, כמו שעשית להם נסים וחיו עד שעברו את הים, ואמרו: "זה אלי ואנוהו", וכמו שעשית להם בשעת נתינת התורה שלקחת אותם ערבים, כאמור.

¹ גדי נוטריקון "גדול י-הוה" (גדול פעמים הוי' = "שמע ישראל הוי' אלהינו הוי' אחד"). "גדול הוי'" = גדי ועוד בן ("בן עשר קופץ כגדי"). נמצא שגדי רומז לילד שמתכוון בגדולת ה'!

² "בן עשר קופץ כגדי" = 935 = 55, הכל, פעמים 17, גדי! והוא עולה מרדכי אסתר ש'הקפיצו' את הילדים בתפלה ותחנונים לה'.

הדברות) שוות 173, שהוא המספר הראשונים ה-"אלי" (לא יודע אם כבר למדתם מספרים ראשוניים). אז רק בדבור הראשון יש שלשה רמזים מובהקים של "אלי".

מה היה שם? כתוב שה' לא הסכים לתת לנו את התורה בלי שנבטיח לו, בלי שנתן לו ערבון. מי זוכר איזה ערבון נתנו לה' כדי שיתן לנו את התורה? [הילדים]. בדיוק, "בנינו ערבים לנו", הילדים היו הערבון – בלי הילדים ה' לא היה נותן לנו תורה בכלל. ככה מסביר הבבא סאלי את "אלי" בסיני".

נח הילדים להביא את הגאולה

כעת יש פה יב אלף ילדים שצמים ומתפללים וצועקים לה', ואסתר אומרת "אלי אלי", "אלי" בים "אלי" בסיני", זכור לנו את זכות הילדים, וגם הילדים של היום, בדור שלנו, יעוררו את הרחמים הרבים להביא את הגאולה. זה הכח שלכם, לא של המבוגרים כאן אלא דווקא של הילדים, אתם יכולים להביא את הגאולה ואתם תביאו את הגאולה, "אלי אלי".

כל "אלי" הוא גילוי הכתר כנ"ל, מעל למוחין חב"ד וכו'. תחלת שירת הים הוא "אשירה להוי' כי גאה גאה" = כתר. בעשה"ד יש כתר אותיות כנ"ל. שיר היינו תענוג, כפשוטו ומבואר בדא"ח. גילוי הכתר שעל הים היינו גילוי של עתיקא – "בעתיקא תליא מילתא" ("הוי' ילחם לכם ואתם תחרשון") – גילוי של תענוג אלוקי עילאה (שלכן הוא שייך לגילוי של לעתיד לבוא, הגילוי של משיח). עיקר ענינו של מתן תורה הוא הגילוי של רצון השי"ת, תורה ומצות, "מצות המלך", היינו כתר דאריך (לשון מלך). רצון = ב פעמים "אנכי הוי' אלהיך" (הראשוני ה"אלי" כנ"ל, היינו "אלי אלי"). ידוע שהיחוד של עתיק יומין אריך אנפין = שמע ישראל הוי' אלהינו הוי' אחד. "אלי בים" – עתיק יומין, "אלי בסיני" – אריך אנפין = 4 פעמים רצון (הערך הממוצע, הכל נכלל ברצון השי"ת, מתן תורה לישראל) = 8 פעמים "אנכי הוי' אלהיך", תחלת עשרת הדברות.

וגם על הים ה' נתגלה כבחור. בהר סיני ה' התגלה כזקן מלא רחמים, אבל בקריעת ים סוף, שה' נלחם – "הוי' ילחם לכם" – הוא נגלה כ"איש מלחמה" שהוא בחור "צח ואדרום", כמו שכתוב בשיר השירים.

בקריעת ים סוף כל אחד הסתכל ואמר – הנה, זה הבחור שראיתי כשהייתי תינוק ממש, הבחור שהיה האומן שלי (כמו שכתוב "ויהי [מרדכי] אמן את הדסה היא אסתר"). מה למדנו מכאן? ש"אלי" בים" היינו גילוי "זה אלי ואנוהו" שבו "הם הכירוהו תחלה", הילדים, ואסתר מתפללת לה' שיעשה נס בזכות הילדים.

"אלי" בסיני" – "בנינו ערבים בעדנו"

מה לגבי הר סיני ("אלי" בסיני)? בהר סיני לא כתובה בפירוש המלה "אלי", בים סוף כן בדיוק אותה מלה, "זה אלי ואנוהו"⁷, אבל יש כמה רמזים. למשל, אם תספרו כמה אותיות יש בדבור הראשון של עשרת הדברות – "אנכי הוי' אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים" יש "אלי" אותיות⁸. גם ה'סימן' של פסוק זה (האות הראשונה והאות האחרונה), "אנכי הוי' אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים" = "אלי". גם שלש המלים הראשונות, "אנכי הוי' אלהיך" (עיקר גילוי האלקות, "אנכי מי שאנכי" כו', של עשרת

⁷ "זה אלי ואנוהו" = 127, חיי שרה ומדינות אחרושו עליהן מלכה אסתר בת שרה. 127 הנו מספר השבת השביעי (כנגד שבת בפרט). ר"ת "זה אלי ואנוהו" = 7, מספר השבת השני (לאחר 1). הרת"ס של "זה אלי ואנוהו" = 19, מספר השבת השלישי (לאחר 7). מספר השבת ה-11 ("חד ולא בחשבון") = 331 (פרי"ם ע"ה) שהוא הנקודה האמצעית של אסתר. בכלל, השם "אלי" הוא שם הכתר (כך מובא בספה"ק), סוד "אל עליון". אסתר = כתר אלי (הכתר הוא סוד "ישת חשך סתור", "אתה סתור לי" – אסתר, אלי).

⁸ בכל עשרת הדברות יש כתר אותיות, שוב קשר בין השם "אלי" לכתר.

שרביט, השרביט ביסוד הוא מטר, שתי אמות. אבל המלאך השלישי בא ומתח את זה הרבה מעבר למה שהיה בטבע. כמה?

הדעה הראשונה אומרת "העמידו על יב אמות", 6 מטר (פי שש ביחס לטבע – שתי אמות של טבע ועוד עשר אמות, כנגד עשר ספירות בלימה דאצילות, של נס. סוד "כי בי חשק ואפלטון", מקור השם הקדוש **ביט** כמבואר בקבלה, סוד **שרביט**). אבל זו רק הדעה הראשונה.

הדעה השנייה אומרת שהמלאך מתח את השרביט עד שהגיע ל-**טז** אמות, 8 מטר. אחר כך באה הדעה השלישית ואומרת כד אמות, 12 מטר. מישוהו יכול לשער כמה זה 12 מטר? אם היה בידי שרביט מכאן ועד סוף החדר כמה זה היה? [חמש מטר] קצת יותר אני חושב.

שוב, 12 אמות זה 6 מטר, אבל יש מי שאומר 16 אמות, יש מי שאומר 24 אמות, 12 מטר. זה כבר שרביט גדול מאד, אבל לא מסתפקים בזה – יש דעה רביעית שאומרת שהמלאך מתח את השרביט 60 אמות, 30 מטר. אז בא החמישי (המשיחי) ומבטל את כולם, אומר שהמלאך משך אותו 200 אמות, 100 מטר. מה זה מאה מטר? מישוהו יודע איזה מקום זה? ככה הדעה האחרונה בגמרא, שהמלאך השלישי מתח את השרביט מאתים אמה. עד כאן הרקע, מאמר חז"ל עליו הוא מדבר.

שלשת המלאכים בזכות שלשת האבות

מסביר הבבא סאלי³¹ שבעצם שלשת המלאכים האלה הם בזכות שלשת האבות.

³¹ אהבת ישראל דרוש ד לשבת זכור, וזה לשונו:

... אמר רבי יוחנן: שלשה מלאכים נודמנו לה באותה שעה – נודמנו לה בזכות שלשה דווקא, הם בזכות אברהם יצחק ויעקב ע"ה,

ג. שלשת מלאכי אסתר

פעולות שלשת המלאכים שנכנסו עם אסתר

נאמר עוד ווארט שלו: כשאסתר נכנסה לאחשורוש, אחרי שהיא עברה את בית הצלמים והשכינה חזרה לה, כתוב שבאו שלשה מלאכים – כתוב שמלאך אחד הגביה את צווארה, מלאך שני משך עליה חוט של חסד ומלאך שלישי מתח את שרביט הזהב של אחשורוש עד שהגיע אליה והיא נגעה בקצה השרביט, סימן שהיא מרוצה להכנס והמלך ימלא את הבקשה שלה. משהו נפלא, שלשה מלאכים שכל אחד עושה משהו³².

מה פירוש להגביה את צווארה? שהיא תופיע בהופעה מאד מרשימה. מלאך שני משך עליה חוט של חסד, חסד היינו אהבה – שתשא חן וחסד בעיני כל רואיה. מה אומרים כשרוקדים לפני הכלה? [כלה נאה וחסודה]. נכון, חסודה היינו "חוט של חסד", שמשוך עליה חוט של חסד. ככה המלאך השני בא ומשך על אסתר חוט של חסד³³, שתהיה נאה וחסודה. המלאך השלישי מתח את השרביט. יש כאן שלשה פעלים: הגביה, משך, מתח – הראשון בא להגביה את צווארה, השני למשוך עליה חוט של חסד והשלישי למתוח את השרביט.

חמש דעות במתיחת השרביט

עוד פלא, חז"ל אומרים חמש דעות שונות כמה המלאך השלישי מתח את השרביט. כתוב שבטבע, במציאות, השרביט היה באורך שתי אמות. כמה זה שתי אמות? [מטר]. יפה מאד, אמה היא בערך חצי מטר ושתי אמות הן מטר. אם רוצים לצייר, או להתחפש לאחשורוש עם

³² שלש פעמים **מלאך ע"ה** = **מרדכי**!

³³ כשמשוך על **אסתר חוט של חסד** אזי היא שוה לארבע האמהות **שרה רבקה רחל לאה**!

המלאך הראשון והגביה את הצוואר של אסתר, שתשא חן בעיני כל רואיה.

אחר כך, איזה אב שייך ל"חוט של חסד"? כלומר, בזכות איזה אב מאבותינו הקדושים המלאך השני משך עליה "חוט של חסד"? איזה אב הוא כנגד מדת החסד? [אברהם]. נכון, אברהם אבינו, בזכותו בא מלאך שמשך עליה "חוט של חסד". מה הפסוק שאומר לגבי אברהם אבינו שהוא חסד? מאיפה יודעים זאת? כתוב "תתן אמת ליעקב חסד לאברהם", פסוק מפורש במיכה הנביא. אומרים אותו בתשל"ך, ב-יג מדות הרחמים של מיכה. מישוה זוכר עוד משהו שמקשר בין אברהם לבין חוט? הרי הביטוי כאן הוא שהמלאך השני משך על אסתר חוט של חסד. יש סיפור שאברהם השתמש במלה "חוט", מישוה זוכר? [במלחמה להציל את לוט]. נכון, אחרי המלחמה מלך סדום רצה לתת לו את כל השלל, ומה הוא אמר לו? [אם מחוט ועד שרוך נעל]. נכון, כתוב שבזכות שאברהם לא היה מוכן לקבל את השלל מהמלך הגוי הזה, אמר "אם מחוט ועד שרוך נעל", הוא זכה שבניו יזכו ויקיימו מצוה של "חוט של תכלת". לכל אחד יש ציצית, החוטים האלה הם בזכות החוט של אברהם אבינו, זה "חוט של חסד". מכאן לומדים שתכלת – יש הרבה פירושים לאיזו ספירה, לאיזה כח בנפש, שייך הצבע תכלת, ומכאן לומדים שהיא – שייכת לחסד, כי בזכות החסד של אברהם זכינו לתכלת. לבן בציצית הוא עוד יותר חסד ("אית חסד ואית חסד", לבן הוא חסד עליון), אבל גם תכלת היא חסד⁷⁷.

מה יוצא? יש עוד מלאך, המלאך השלישי שמותח את השרביט ארוך-ארוך, כנגד מי הוא צריך להיות? [יעקב]. צריך להיות כנגד יעקב אבינו. מה הקשר בין שרביט ליעקב? למישוה

כלומר, אסתר נכנסה ומי שעזר לה היינו זכות אבותינו הקדושים:

דווקא הראשון שעזר לה הוא יצחק, יצחק אבינו, ש"פשט את צוארו על המזבח". מתי? באיזה סיפור יצחק אבינו פשט את הצוואר שלו? [בעקדת יצחק]. נכון, כלומר, שהוא היה מוכן להקריב, למסור את הנפש שלו לה', להקריב את עצמו, שאבא שלו יקריב אותו. בזכות שיצחק אבינו משך את הצוואר שלו בא

וזכות משה רבינו ע"ה גם כן כלולה עמהם, ובפרט עם יעקב אבינו ע"ה, כמו שאמרו בוהר הקדוש: משה מלגאו, יעקב מלבר. דהיינו מקומם ושורש אחיותם ממקום אחד הם, כי אם דא מלגאו ודא מלבר. והנה, כל אחד מאלו המלאכים עשה שליחות אחת לעומת הזכות של כל אחד מאבותינו הקדושים,

הראשון שהגביה את צוארה – הוא נזדמן לה בזכות יצחק אבינו ע"ה, שפשט צוארו על גבי המזבח.

והמלאך שמשך עליה חוט של חסד – הוא בזכות אברהם אבינו ע"ה, שכתוב בו "אם מחוט ועד שרוך נעל" וכו', שבזכותו זכו בניו לחוט של תכלת, לכן גם עתה בא המלאך ומשך על אסתר חוט של חסד, ואברהם אבינו ע"ה הוא איש החסד, כמו שנאמר "תתן אמת ליעקב חסד לאברהם וכו'".

והמלאך השלישי – הוא בזכות יעקב אבינו ע"ה, ונזדמן לה באותה עשה ומתח השרביט, ובזכות משה רבינו ע"ה גם כן, כמו שכתבנו לעיל דיעקב ומשה רבנו ע"ה ממקום אחד הם. ומצינו ביעקב אבינו ע"ה שכתוב בו "ויקה לו יעקב מקל לבנה לח ולזו וערמון" וכו', ומקל היינו שרביט, ומשה רבינו ע"ה: "ויקה משה את מטה האלהים בידו". לפיכך נזדמן לה המלאך שמתח את השרביט בזכות יעקב ומשה רבנו ע"ה, היא שעמדה לה במתיחת השרביט.

⁷⁷ תכלת חסד, לבן חסד עליון = ו צירופי אור שנברא ביום ראשון, יום החסד ("יומא דאזיל עם כולה יומין").

חיבור הדעות במתיחת השרביט

כעת צריך להתבונן בחמש הדעות בחז"ל. קודם כל נסכם אותן יחד:

מי יכול לחשב כמה עולה **יב**, **טז**, **כד**, **ס ו-ר** יחד? [אחרי כמה נסיונות, 312]. בדיוק, 312. הדעה הראשונה היא 12, האם 312 הוא כפולה של 12? היסוד כאן הוא 12, הדעה הראשונה, אבל צריך את כל חמש הדעות כדי להשלים את ה-12 הזה. 312 בגימטריא **חדש**, כמו התחדשות, "החדש הזה לכם". כמה פעמים 12? [26]. מה זה? שם **הוי'** ב"ה. בכמה צורות אפשר לסדר את אותיות שם הוי'? 12. יש פה סוד מאד גדול בדברי חז"ל, שכל השיעורים של מתיחת השרביט על ידי המלאך השלישי, יעקב שבתוכו יש את משה, הכל כח שנתגלה לאסתר המלכה, כוללים את כל **יב** צירופי הוי'. מתחיל מ-**יב** וסך הכל יוצא כל **יב** צירופי הוי'.

כמה השרביט היה בהתחלה, בטבע? כל המדות האלה הן נס, יש חמשה שיעורים של נס, אבל יש גם שיעור בסיסי של טבע. כמה הוא היה בטבע? אמרנו קודם, 2 אמות. מה קורה אם נחבר את השתים, הטבע, עם כל הנסים? נקבל 314, גם שם קדוש של ה'. איזה? [ש-די]. בדיוק, שם **ש-ד-י**, "שאמר לעולמו **די**", די להתפשטות ומתיחת השרביט של אחשוורוש בדרך נס, היינו סוד שם ש-די, נס המלוכש בתוך, כלומר שמתחבר עם, הטבע. מה שאין כן שם הוי' ב"ה (על כל **יב** צירופיו), שהוא רק נס, למעלה מן הטבע לגמרי.

בתוך מגלת אסתר מי שוה למספר 314? מי גבור המגלה חוץ מאסתר המלכה? [מרכי **היהודי**]. בדיוק, הטבע עם כל חמשת הנסים יוצא **מרכי היהודי**. אם כן, אחשוורוש, המלך הרשע, מחזיק את השרביט, אבל בזכות המלאך השלישי, יעקב שבתוכו משה רבינו, השרביט נעשה בסוד **מרכי היהודי** ואסתר נוגעת בקצה השרביט. זה ממש קשר, זיווג, כתוב שבאמת מרכי ואסתר היו נשואים. השרביט

יש רעיון? [היה לו מקל]. נכון, ביעקב כתוב "ויקח לו יעקב מקל לבנה לח ולוז וערמון", וכתוב בו גם "כי במקלי עברתי את הירדן הזה" ו"**במקלי**" בגימטריא **יעקב**. יש קשר בין יעקב לשרביט, למקל. יותר מזה, הבבא סאלי אומר שכל פעם שיש את יעקב יש בתוכו את משה, משה הוא הנשמה של יעקב, "משה מלגאו, יעקב מלבר". למשה יש משהו דומה למקל של יעקב? [מטה]. יפה, למשה יש מטה, וכמו שמשה מתלבש בתוך יעקב, הוא הנשמה של יעקב, כך המטה של משה רבינו נמצא בתוך המקל של יעקב אבינו¹⁰. בזכות זה המלאך השלישי, שהוא בעצם זכות יעקב אבינו, מתח את השרביט הרבה-הרבה. מהי "נחלת יעקב אביך"? אנחנו מבקשים דווקא "נחלת יעקב אביך", למה? יש לה גבולות? יש לה הגבלה? יש ביטוי שנחלת יעקב היא "נחלה בלי מצרים". דווקא הכח של יעקב הוא "ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה", יש לו "נחלה בלי מצרים", לכן הוא יכול למתוח את השרביט עד אין סוף. לפי הדעה החמישית הוא מסתפק במאתים אמה, מאה מטר, ולפי הדעה הראשונה ב-**יב** אמה.

¹⁰ נמצא שהמטה של משה מאיר במקל של יעקב שמתלבש בשרביט של אחשוורוש כדי למתוח אותו בדרך נס. וי"ל שהם בסוד השתלשלות (אחשוורוש), התלבשות (יעקב), השראה (משה). **משה-מטה יעקב-מקל אחשוורוש-שרביט** = 2093 = 7 פעמים 13 פעמים 23, ודוק. אם נמתח את הסדרה הרבועית שיוצאת מ**מטה-מקל-שרביט** (ר"ת **ממש** [שאר האותיות = 365, מספר ההשראה ה-14, 5 פעמים **חכמה**, מספר מצות ל"ת בתורה וכו'], המלה האהובה ביותר על הרבי כנודע) עד 5 מקומות (כנגד 5 הדעות בגמרא) נקבל ס"ה 3780, י פעמים **חשמל** (משולש זך), ה פעמים **אסתר-מלכה** (יהלום זך), הערך הממוצע.

בהתחלה. צריך "לחיות עם הזמן", זה הזמן להתבונן שהשרביט של פורים נמשך עד היום. מה עם הדעה שנמתח 16 אמות, עד מתי פורים יגיע? [כ"ט אדר]. עד סוף החדש, כתוב "החדש אשר נהפך להם מיגון לשמחה", והדעה השניה אומרת שפורים מגיע עד סוף החדש.

יש דעה שלישית, שאומרת שנמתח **כד** אמות, לאיזה יום יגיע? עוד שמונה ימים – עד **ח** ניסן, יום סגולה שלפי הדעה השלישית פורים מגיע עד אליו.

מה הדעה הרביעית, ששים אמה? כעת נרשה גם למבוגרים לומר. [פסח שני]. פסח שני, "אין אבוד". אם מותחים את השרביט של פורים עד ששים אמה, שהם ששים יום, הוא נופל בדיוק על י"ד אייר, פסח שני. מוסר ההשכל של פסח שני הוא ש"אין אבוד", כל דבר אפשר לתקן, גם לאחר הגזרה – כמו גזרת המן – אפשר לתקן, ה' עושה נס "ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם".

אחרון אחרון חביב, אם השרביט נמתח 200 אמה, לאיזה יום הוא מגיע? [ז' תשרי]. יפה מאד, עד ז' תשרי. מה הייתי רוצה שיגיע? ליום כיפור. אם השיא הוא שפורים יגיע ליום הכפורים, מה יפה בזה? כ-פורים, צריך לחבר בין פורים ליום הכפורים. אפשר לומר, כמו הרבה פעמים, שבמקרים כגון דא חז"ל לא היו אומרים שנמשך 203 אמות, מעגלים ל-200, אבל הכוונה שבאמת מגיע עד יום כיפור. בכל אופן, גם ז' תשרי הוא תאריך חשוב בפני עצמו, יום מיוחד בתוך עשי"ת ("כל השביעין חביבין") למי שמכיר כוונות האריז"ל לעשי"ת, אפשר לומר שהוא היום הכי עצמי של עשרת ימי תשובה, כהקדמה והכנה ליום כיפור. ועוד, ועיקר, לדעה האחרונה דווקא יש להוסיף את המדה המקורית של השרביט, על פי טבע, שתי אמות, ולפרש את המאתים אמה כמאתים אמה שכולו נס, ואז יגיע השרביט עד ערב יום הכפורים שמרבים בו באכילה ושתייה כמו

התמתח כל כך עד שנעשה בסוד מרדכי היהודי, ואז אסתר נוגעת בשרביט¹⁰, ומכאן צמח הנס, גאולת פורים, שצריך להסמיק לפסח¹¹.

מתיחת ימי הפורים

נסיים עם עוד ווארט: אפשר לומר שהטבע של השרביט הזה, שהוא שתי אמות, שייך לפורים. כמה ימים יש בפורים? שנים. מתי היה ה'ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם"? באיזה יום? [יג]. אחר כך היו שני ימים של חג, פורים דפרזות ושושן פורים, שנים. אפשר לומר שהשרביט אומר כמה אורך הארת-התפעלות החג הזה. בטבע החג נמשך שני ימים.

מה יהיה אם נאמר שהדעה שנמשך **יב** אמות היינו **יב** ימים אחרי **יג**, לאיזה יום יגיע? כעת מסבירים ככה, שכל הדעות של מתיחת השרביט הן בעצם כמה מותחים את פורים הלאה. אמרנו שצריך למתוח את פורים למתוח את פורים עוד יותר. בטבע רק שנים, שני ימים, אבל מה קורה אם המלאך (שהוא יעקב שבתוכו משה) בא ומותח עד **יב**, לאיזה יום יגיע פורים? עד **כה** אדר, היום! אמרנו שבסיס כל מה שדברנו עכשיו הוא כ"ה אדר, ואם מותחים את השרביט **יב** ימים מגיעים בדיוק ליום בריאת העולם. כלומר, פורים מתחבר עם הכח לברוא את העולם הפנימי שלי, כמו שהסברנו

¹⁰ **מרדכי-שרביט-אסתר** = 1456 = 56 ("להוי")
 פעמים שם הוי' ב"ה, הוי' אלהים (סוד **יבן** כנ"ל)
 פעמים אחד, שעולה ז פעמים יצחק ו-ח פעמים יעקב.
¹¹ נסכם את כל שש המדות (טבע אחד וחמשה נסים)
 בלשה"ק: **שתי אמות**; **שתי עשרה אמה**, **שש עשרה אמה**, **עשרים וארבע אמה**, **ששים אמה**, **מאתים אמה** = 5927 = "את הכל עשה יפה בעתו גם את העולם נתן בלבם מבלי אשר לא ימצא האדם את המעשה אשר עשה האלהים מראש ועד סוף":

לכל השנה כולה. מה זה באידיש א גאנץ יאר פורים? נלמד קצת אידיש... כל השנה פורים, שנזכה שיהיה כל השנה פורים, נזכה לגאולה האמתית והשלמה על ידי משיח צדקנו תיכף ומיד ממש. נגנו "ויהי בימי אחשורוש".

סעודת פורים כנודע, ומה שאסתר נוגעת בראש השרביט, תוך צום, היינו יום הכפורים ממש, יום כ-פורים, ודוק היטב. ככה נתנו עוד פירוש מה הן חמש הדעות של מתיחת השרביט¹⁷. בכל אופן, נחזור להתחלה, צריך לחבר את שמחת פורים לפסח ואחר כך

¹⁷ המלה "שרביט" חוזרת ארבע פעמים במגלה (אין עוד "שרביט" בתנ"ך): **"שרביט... שרביט... שרביט... שרביט"** (= 99 פעמים **ביט**, השם הקדוש שמאיר בשרביט. והוא עולה 9 פעמים **ביט** במשולש כללי, **רלא** שערים של בריאת העולם). דווקא בנגיעת אסתר נאמר "ותגע בראש השרביט", רמז לה-**שרביט**, ה הדעות ביחס למתיחת השרביט (עד שאסתר נגעה בו), ודוק. **"ותגע בראש השרביט"** = 1508 = **חן** פעמים **הוי** ב"ה. במספר סדורי, **מרדכי** = **אסתר** = 58 (**חן** ב"ה). ההפרשים בין 479-503-526 (**"ותגע-בראש-השרביט"**) הם 23-24. הבסיס הוא מינוס 1. החלק החיובי של הסדרה מתחיל מ-38 (2 פעמים 19, **חנה** ראשונה ו**חנה** שניה) ועולה עד 779 (19, **חנה**, פעמים 41, **"אם כל חי"**) ואז חוזרת ויורדת מ-779 עד 38. יש בחלק החיובי של הסדרה **טל-טל** מספרים. סך כל החלק החיובי של הסדרה עולה 26, **הוי**, פעמים 19, **חנה**, פעמים 83, **"אגלי טל"** ("היש למטר אב או מי הוליד אגלי טל" – **"מי"** היינו אמא, **"אם כל חי"**, **"אגלי" = ילד**, וכן **"טל"** לשון ילד, טליא, כנודע. 83 היינו הערך הממוצע של **ג** אותיות **"מטר"**), ודוק.

"ותקרב אסתר" [ותגע בראש השרביט] = 1369 = 37 (הבל, **יחידה**) ברבוע. והוא סוד **"ורוח אלהים מרחפת על פני המים"**, "רוחו של מלך המשיח". **"ותקרב אסתר ותגע בראש השרביט"** = 2877 = **ביט** (השם הקדוש של השרביט כנ"ל) פעמים 137, **קבלה** וכו' (חצי **מרדכי**).

"ראש השרביט" רומז לאות **ש** של **שרביט** (**ש** = **"רוח אלהים"**). כאשר אסתר נוגעת בראש השרביט היינו **אסתר-ש** = 961 = **אל** ברבוע (סוד **"אלי אלי"** שהתפללה אסתר). שאר אותיות **"ותקרב אסתר ותגע בראש השרביט"** = ד"פ **"ותגע"** (**"ותגע"** ועוד ג"פ **"ותגע"**).

כ"ה אדר ע"ז - כפ"ח מעשה האפוד

שיעור לתלמידי ישיבת "דורשי יחודך"

א. שלשה משיחים (ודיני כלאים) | ב. "ויעש את האפד" | ג. הנהגה בתורה

מהו משיח? קודם כל אורות דתהו, אבל צריך להמשיך אותם בכלים דתיקון. זה הסוד של "בהמה רבה שלפני האצילות" (ומה שדוד אומר "בהמות הייתי עמך"). דווקא המשיח הוא השרש לפני האצילות של הנפש הבהמית, של בהמה רבה.

שיבוטא – רעיא מהימנא (הדרגה השלישית)

במשיח

כל זה לגבי שור וחמור, אבל השאלה כאן בגמרא מה לגבי כלאים של דג ובהמה? זה שייך באופן מיוחד לחדש אדר, מזל דגים (על זרע יוסף נאמר "וידגו לרב בקרב הארץ" ואז תתכן בעיה של כלאים עם בהמות הארץ). האם גם בו יש איסור כלאים עם הבהמה (בגמרא עז, וכך לגבי כל בהמה).

אם שור וחמור הם "תרין משיחין", מהו הדג? על העז גם צריך לדבר, אבל מה יכול להיות דג? אמרו שדג היינו "נוני ימא", מי זה? מי יש עוד? מי זוכר את המאמר ברעיא מהימנא שעליו המאמר החשוב "הרכבת אנוש לראשנו"? בזהר יש לא רק שני משיחים אלא שלשה. מי המשיח השלישי? משה רעיא מהימנא, הוא הדג. יהושע בן נון הוא הבן של משה רבינו, הבן של נוני ימא. יש כמה דעות איך קוראים למלך המשיח, ואחד מהם "ינון שמו", "לפני שמש ינון שמו", וינון הוא נוני ימא, המשיח (משה רעיא מהימנא, "הוא גואל ראשון והוא גואל אחרון") שהוא בעצם דג, מעלמא דאתכסיא. יש תרין משיחין שבכללות

א. שלשה משיחים (ודיני כלאים)

[נעשה סיום מסכת עם קדיש?] הרבי לא אמר – בסיומים בהתוועדויות – אבל אם אתה רוצה לומר אתה יכול. [סיימו פרק "שור שנגח את הפרה" בב"ק – "המנהיג בעיזא ושיבוטא מאי"].

"ויהי לי שור וחמור" – משיח בן יוסף ומשיח

בן דוד

[בהמשך לסיום:] מי הם "שור וחמור"? [הנפש הבהמית]. כתוב על "ויהי לי שור וחמור" שהם משיח בן יוסף ומשיח בן דוד. למה שור הוא משיח בן יוסף? [בכור שורו הדר לו?]. נכון. למה חמור הוא משיח בן דוד? [עני ורכב^א על חמור?]. יפה. אם השור והחמור הם שני המשיחים, מה זה אומר? התגובה הספונטאנית כששאלתי מהם שור וחמור היתה ששור וחמור הם נפש הבהמית, זה ודאי נכון. "אלו ואלו דברי אלהים חיים", איך יתכן שמצד אחד שור וחמור הם הנפש הבהמית ומצד שני הם שני המשיחים? איך הולך יחד? כתוב "ורב תבואות בכח שור" ו"יששכר חמור גרם", דווקא שרש הבהמות הוא בעולם התהו.

^א "ורכב" ("עני ורכב על חמור") אותיות "בכור" ("בכור שורו הדר לו") – קשר בין שני המשיחים. בכור-ורכב = ג"פ 76, שור חמור = י"פ 76, שניהם עבד הוי"ו.

ב. "ויעש את האפד"

[עשו סיבוב הכרות עם התלמידים].

"גד גדוד יגודנו". כמה חילים יש בגדוד בצבא? אתם כבר שוים את המספר הזה... אבל צריך לפרוץ יותר ויותר. לחיים לחיים. בבקשה להביא חומשים לכולם – נלמד משהו מתוך הפרשה, ובינתיים נשיר. נגנו "שאמיל".

אפד – פורים בתוך אדר

יש מצוה "לחיות עם הזמן". בהשגחה פרטית אנחנו ב"חמישי" של ויקהל-פקודי מחוברים. נלמד את הפסוק הראשון של החת"ת היום – פרק לט פסוק ב. הוא עוסק בבגדי כהונה והבגד הראשון הוא האפוד: "ויעש את האפד זהב תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר".

דברנו עם ילדי החדר שצריך "למסמך גאולה לגאולה", לחבר את פורים לפסח, ועד ראש חודש ניסן ודאי שייך לפורים כי על כל חודש אדר כתוב "החדש אשר נהפך להם מיגון לשמחה", כל החדש הוא "ונהפוך הוא". לפעמים כתוב אפוד מלא ולפעמים אפד חסר, כאן כתוב חסר. איפה יש כאן רמז לפורים ולחדש אשר נהפך? רמז פשוט, ה-פ הוא פורים ו-אד היינו אדר, פורים דווקא באמצע אדר. יש כאן שילוב, כמו משלבים שם הוי' ושם א-דני, כאן משלבים פורים באדר. שילוב הוא גם שיזור, שייך לסיום הפסוק "שש משזר", כמו שנבאר.

כמה שוה פורים ועוד אדר? ישראל, מספר מאד חשוב (שאר אותיות אדר פורים = מרדכי יעקב = ברוך ברוך – "ברוך המן" מרדכי" ובשעת "עד דלא ידע" גם 'ברוך המן' כדאיאת באריז"ל). "אין מזל לישראל", המזל של ישראל הוא האין, אומר הבעש"ט, ישראל הם אדר-פורים (סוד תיקון עולם העשיה,

קשורים לשור הבר, נגלה, אבל משה רעיא מהימנא, שבא אחרי הכל, שהוא השיא והתכלית של הכל, הוא נוני ימא, הלוייתן.

דיני כלאים במשיחים

אם כן, צריך את כולם, אבל שלא יהיה כלאים. כתוב ש"תורה חדשה מאתי תצא", איך מפרשים "תורה חדשה"? קשור למה שדברנו עכשיו – שחיתת הלוייתן את שור הבר. איך יתכן? זו שחיטה פסולה, על זה כתוב "תורה חדשה מאתי תצא". רואים שתורה חדשה נוגעת לקשר בין הלוייתן לשור הבר, אז יתכן שהיא תהיה גם לגבי כלאים. אם התורה החדשה מתירה את השחיטה הפסולה בעולם הזה כנראה שהיא גם תתיר את הכלאים, שכל המשיחים יוכלו לבוא יחד.

לפי דין כלאים צריך להפריד בין המשיחים – משיח בין יוסף היינו המרכזניקים, משיח בן דוד הוא החב"דניקים, ומשה רעיא מהימנא זה מישוהו אחר... בכל אופן, אם יש איסור כלאים צריך להפריד ביניהם, כל אחד קובע ברכה לעצמו, אבל אם "תורה חדשה מאתי תצא" אפשר לחבר את כולם יחד. לחיים לחיים.

העז – הזרז לגאולה

לאיפה אתה הולך? בא תשמע על העז. אתה באופן מיוחד שייך לעז... תהא שנת עז, השנה שלנו. עז היינו עזות דקדושה. עזות העז היא הזרז, קטליזטור, העז בעזות שלה פועלת את החבור בין המשיחים, בין השור והחמור והדג (העז, בהמה דקה, שייך לרג באופן מיוחד – עז עולה יא פעמים דג). זה תפקיד הדג, לחיים לחיים. כדי לומר שכל הסוגים האלה, אלו שהולכים על משיח בן יוסף, קמעא קמעא, ואלו שהולכים על משיח בן דוד, "משיח נאו", ואלו שהולכים על משה רעיא מהימנא יכולים להתחבר צריך הרבה עזות. זו עזות העז.

"אשר ברא אלהים לעשות" – "אף עשיתיו"
ובקיצור מרומז באפוד הכהן הגדול.

אפוד – תיקון האחור

איפה האפוד, בחלק הפנים של הכהן או בחלק האחור? הוא מאחור. למה "אלמדה פשעים דרכיך" הוא בגד שלובשים מאחורה? רש"י מסביר שזהו סינר ששרות שרוכבות על סוסים לובשות, כך "לבי אומר לי", משהו יחודי ברש"י שאין בכל החומש. אומר שאין בחז"ל בפירוש מה תואר האפוד אבל "לבי אומר לי" שהוא כמו בגד של שרה (כנראה שרה אמנו) שרוכבת על סוס ויש לה כזה בגד מאחורה.

מהו מח האחור במוחין? יש ג' מוחין, חב"ד, חכמה היא מח ימין-פנים, בינה היא מח שמאל-פנים, אבל המח השלישי, דעת, הוא המח האחורי. כתוב שהדעת היא סוד עצם הלוז שבראש חוט השדרה, ממנה מתפשטות ח"י חוליות שכנגדם תקנו חז"ל יח ברכות בתפלת העמידה. כאשר כורעים צריך לכרוע עד שיתפקקו כל החוליות שבשדרה, אחרת בסוף השדרה הופכת להיות נחש. הלימוד הוא עבודת פנים והתפלה היא עבודת אחור, כך כתוב.

אבל גם כשמקיימים "אלמדה פשעים דרכיך" זו פעולה של אחור. הבקר נסעו חברה להודו, אולי כבר במטוס, הנסיעה לחו"ל היא כבר בחינת אחור. לא אמרתי להם, אבל תאמר לו שצריך להתצטייד באפוד, עם האפוד הוא יכול לשבת גם על המטוס, כמו כנפי נשרים עם האפוד שלו... האפוד הוא הכח לדבר על לב אנשים, לקרב אותם. האחור הוא הכח להתייחס לאחרים שיש במציאות. הרי מי שרחוק מה' נמצא באחור וצריך כח בנפש להתייחס לאחור, לתקן את האחור (וכמו שנאמר על יוסף "יסף הוי' לי בן אחר", שהופך את האחר, מי שנמצא בבחינת אחור, לבן).

יש אצלנו משהו מאוד חשוב, לחיות במרחב האלקי של שש המצוות התמידיות. מה המצוה של האחור? ["ולא תתורו"]. שמירת המחשבה ב"ולא תתורו". כשיוצאים לקרב רחוקים, כמו בהודו, צריך הרבה שמירת המחשבה. גם האדם

אפד – "אלמדה פשעים דרכיך"

יש עוד רמז שכתוב בספרים לגבי האפוד: מה הנושא של פרק נ"א בתהלים? פרק מיוחד, מה מיוחד בו? [תשובה]. זה הפרק של התשובה, ב"פוקח עורים" אדמו"ר האמצעי אומר שבעל תשובה צריך לומר אותו פעמיים ביום. בקריאת שמע על המטה אומרים אותו. כל בעל תשובה שייך בעצם לתשובה של דוד, דוד ובת שבע, תשובה על פגם הברית. לכן זה הפרק של בעל תשובה, ומוסיף אדמו"ר האמצעי שצריך לומר אותו גם בקר וגם ערב. שבעל תשובה אמתי יאמר את הפרק על הבקר, כשהוא קם, ושוב לפני שהולך לישון – פעמיים בכל יום, כמו קריאת שמע. יש קריאת שמע פעמיים ביום ופרק נ"א בתהלים פעמיים ביום.

יש שם פסוק מרכזי שקשור לתשובת דוד המלך וכתוב בספרים שהוא ר"ת **אפד**, קשור לאפוד – רמז מאד חשוב שכתוב בספרים הקדושים. מה הביטוי? אפשר להביא גם תהלים לכולם... ["אלמדה פשעים דרכיך"]. יפה. דוד המלך אומר "אלמדה פשעים דרכיך", כתוב שזה סוד האפוד של הכהן הגדול. מה עיקר התשובה על פגם הברית? זה עיקר התשובה. מכל הפרק הזה עיקר התשובה הוא "אלמדה פשעים דרכיך וחטאים אליך ישובו".

מה מוסר ההשכל? שכל אחד שלומד צריך לשאוף, להתפלל לה', שיזכה שאם לא היום ממש אז מחר או מחרתיים לקיים את הפסוק "אלמדה פשעים דרכיך וחטאים אליך ישובו". אז הוא יהיה כמו הכהן הגדול, שיש לו כל הבגדים, והראשון שבהם – "הכל הולך אחר הפתיחה" – הוא האפוד.

משהו די יחודי. יש בו היקש גם ל"ואהבת" וגם לסוד עשר ספירות, "עשר ולא תשע, עשר ולא אחת עשרה".

ויעש את האפד: חכמה-בינה-דעת

נראה אם יש איזו הקבלה. נתחיל עם הספירות, ונראה שהמבנה כאן הוא דווקא חב"ד (עם דעת, ולא עם כתר). קודם כל, מה הפיסוק לפי האתנחתא? מתחלק ל-3 מלים ("ויעש את האפד") ועוד 7 מלים (מרכיבי האפוד). רק צריך להחליט אם חב"ד או כח"ב. לפי מה שאמרנו שהאפוד הוא בגד של אחוריים, ששייך למח האחור – הקשר בין תפלה לקירוב רחוקים הוא שצריך להתפלל לפני שהולכים לקרב – צריך לומר ש"ויעש את האפד" היינו חב"ד. לא נתחיל מהכתר, הוא יהיה כח נעלם למעלה, על-מודע.

"ויעש" היינו חכמה, כמ"ש "כלם בחכמה עשית". "את" צריך להיות בינה, הוא מצטרף כאן לאפד שהוא הדעת – "אם אין דעת אין בינה, אם אין בינה אין דעת". קודם עשינו גימטריא שווה **ישראל**, כמה שווה **בינה** ועוד **דעת**? גם **ישראל** פורים-אדר הם **בינה דעת** – פורים הוא יין-בינה ואדר היינו "לדעת בארץ דרכך" כמבואר בספה"ק.

זהב: גבורה (הקודמת לצאת לפני החסד)

כתוב בקבלה שהרבה פעמים כשהמדות נולדות מתוך הלב המדה הראשונה שנולדה היא דווקא הגבורה, לפני החסד. לשם הידע, מי שהכי אוהב זאת ואומר זאת כל פעם הוא הגר"א, שמלומד לעשות המון הקבלות כמו שאנחנו אוהבים לעשות והרבה פעמים כשהוא מונה משהו כנגד המדות הוא מתחיל דווקא מהגבורה, כי אומר שהיא יוצאת מהבינה והדעת לפני החסד. גם בתניא כתוב שהכלל

צריך לשמור את האחור שלו, שלא ימשיך לאחוריים, וגם צריך לדעת איך להתייחס לאחוריים – צריך שמירה של האחור וגם יכולת להתלבש באחור כדי לקרב אותו. זה ה"אלמדה פשעים דרכיך".

מבנה הפסוק: י מלים ו-טל אותיות

כעת נפרש את כל הפסוק ברוח הזאת: "ויעש את האפד", האפוד הזה עשוי מ"זהב תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר". נראה תופעה פשוטה – כמה מלים וכמה אותיות יש בפסוק? רש"י לא מפרש את הפסוק, השאיר לנו... יש בו 10 מלים ו-39 אותיות. לכל פסוק יש מבנה, מספר המלים ומספר האותיות, ומבנה הפסוק הזה הוא **י-לט**.

לכל מבנה יש אב-טיפוס בתורה, מה האב-טיפוס של פסוק עם י מלים ו-לט אותיות. לדוגמה, ב"שמע ישראל" יש ו מלים ו-כה אותיות (ושוה לו בנ"ך הוא הפסוק בשיר השירים "מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים", כמבואר במ"א), ב"בראשית" ז מלים ו-כח אותיות (כמו פסוק הכותרת של עשה"ד "וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר"), ב"ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור" ו מלים ו-כג אותיות (כמו "אור זרע לצדיק ולישרי לב שמחה"). אלה פסוקי אב-טיפוס, שכל פסוק עם אותו מבנה קשור אליו. יש פסוק מהפסוקים הכי מרכזיים בתורה שהמבנה שלו הוא **י-לט**, הפסוק שבא אחרי "שמע ישראל": "ואהבת את הוי' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך", הוא השרש של המבנה **י ו-טל**.

יש עוד משהו שהוא **י-טל**, לא פסוק אבל יסוד הקבלה – יש עשר ספירות, "עשר ולא תשע עשר ולא אחת עשרה", ויש בהן **טל** אותיות (הן אם מונים כתר ולא דעת והן אם מונים דעת ולא כתר). גם עשר הספירות וגם הפסוק "ואהבת" הם באותו מבנה של הפסוק הזה. אין יותר מדי פסוקים בתורה במבנה הזה,

בעבודה הוא שמתוך ההתבוננות נולדה קודם יראת ה' – גבורה היא יראת ה' – ואחר כך אהבת ה', רק שיש יוצא מהכלל שהאהבה קודמת. תניא מפורש.

מהו זהב? כאן כתוב "זהב תכלת וארגמן" ובמלאכת המשכן "זהב כסף ונחשת", בשתי השלישיות הזהב הוא הראשון, "כמעלת הזהב על הכסף". זהב לפני כסף כי הוא יותר יקר, "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר", המתכת הכי יקרה היא זהב. על התורה כתוב "יקרה היא מפנינים" ("יקרה היא מפנינים" בגימטריא תורה כנדוע), זה היהודי, כל יהודי זהב. זהב הוא לא חסד אלא גבורה, צבע הזהב נוטה לאדום, גבורה. כסף נוטה ללבן, חסד. זה כלל גדול שבכל מקום כסף הוא חסד וזהב הוא גבורה. כסף הוא אהבה וזהב הוא יראה, רק שיש גם סוד של אהבה בה נאמר "כמעלת הזהב על הכסף", פרק נ בספר התניא, כמו גילוי שער הנון, שהיא אהבה בבחינת כלות הנפש ממש. אבל סתם כסף וזהב בכל מקום הם אהבה ויראה.

כאן מתחיל מזהב. למי היה זקן עם שבעה סוגי זהב? [דוד]. יש הרבה כאלה פה... הרבה זהובים. כל מי שהוא ג'ינג'י הוא זהב. לדוד המלך היו בזקן שלו שבעה צבעי זהב, קשת של זהב בתוך הזקן שלו. למה הוא היה זהב? אומרים שגם הבעל שם טוב היה ג'ינג'י. כי כתוב "בנין המלכות מהגבורה", הזהב הוא הגבורה והוא בונה את המלכות, לכן המלך הוא זהב. [אז למה חסד ראשון במדות?] כשה' בורא את העולם כתוב "עולם חסד יבנה", הוא ה"יומם" ("יומם יצוה הוי' חסדו"), "יומא דאזיל עם כולוהו יומין", אצלו מתגלה קודם חסד והכל הולך אחרי החסד, לכן חסד ראשון, אבל הרבה פעמים ב'עבודה', בכל מיני תופעות, הגבורה נולדת קודם. כל דבר לענינו.

קירוב רחוקים – דרך דוגמת 'אמת-עזר-איד'

במלאכת המשכן יש "זהב וכסף ונחשת", גבורה-חסד-תפארת. נחשת היא בחינת יעקב, "גבולות חכמה שלמעלה תורה" ר"ת נחשת, עמוד התורה הוא יעקב אבינו. אם כבר אמרנו את זה נאמר עוד משהו נחמד:

בתחלת השבוע, כ"א אדר, היה היארצייט של הנועם אלימלך. אחר כך, בכ"ג אדר, היו יארצייטים של כמה צדיקים גדולים ואחד מהם בעל חידושי הרי"מ. הוא קבל את שרביט הנשיאות – קודם דברנו על שרביט – אחרי 32 שנה שחכה. אחרי הסתלקות הרבי ר' בונים חצי מהחסידים רצו להכתיר אותו וחצי שני רצו את הקוצקער. הם היו חברים, יצאו להתבודד בשדה, וכשחזרו בעל חידושי הרי"מ אמר שמקבל את הקוצקער ונכנע לו, וכך היה 32 שנים. גם בזמן המחלוקת החריפה בין קוצק לאיז'ביצא הקוצקער החזיק טובה לבעל חידושי הרי"מ על כך שלא פרש עמו, והבטיח לו שבזכות זה יזכה שצאצאיו ינהיגו את עם ישראל עד ביאת משיח.

קודם, לפני שאח שלך יצא לשליחות להודו הבקר, הוא שאל מה צריך לעשות בהודו. בא לי סיפור – כי שלשום היה היארצייט של חידושי הרי"מ, אז בא לי משהו ממנו. הרי הבנים שלו נפטרו בחייו, אבל הנצר שנשאר הוא השפת אמת, הנכד. הוא לקח אותו כמה פעמים כשהיה ילד קטן לראות את הקוצקער. הוא אמר שהוא רוצה שיזכה לראות אן אמת-עזר-איד. ידוע שכל הענין של קאצק היה אמת, "אמת מארץ תצמח", 'אמת מקאצק תצמח', ארץ בגימטריא קאצק. החידושי הרי"מ אומר על הקאצקער שהוא יהודי אמתי (אני לא והוא כן), אז מי יכול להדמות לצדיקים? ובכל אופן אמרתי לאחייך ולחברים שבנסיעה להודו, כשאתה בתפקיד של אפוד – כל מי שנוסע לשם ובכלל לקרב יהודים הוא אפוד – אתה צריך להיות אן אמת-עזר-איד, צריך שאנשים יסתכלו עליך כדוגמה חיה,

העילוי של כל העילויים. המגיד מקוֹז'ניץ אמר עליו עוד כשהיה ברחם שיאיר את עיני ישראל. הבן שלו, הרבי השני מקוֹז'ניץ, מאד קרב אותו. פעם אחת, בגיל 15 – הגיל שלכם או פחות – הוא ישב בטיש של הרבי מקוֹז'ניץ, לידו מאחוריו. פתאום הרבי פנה אליו, חבק אותו ונתן לו נשיקה. הוא אמר שבאותו רגע החלטתי שאני לא חוזר לכאן. מה הוא אמר? אני לא צריך רבי שיחבק וינשק אותי, אני צריך רבי שייסר אותי בשוטים, צריך לחפש אחד שייסר אותך בשוטים.

יחד עם זה, כעת משוים סיפורים, הוא תאר את הרבי שבחר שייסר אותו בשוטים כרבי שהנהיג את עם ישראל באהבה, לעומת הקוצקער שבא אחריו. הרבי ר' בונים הנהיג באהבה והרבי מקאצק ביראה.

למה הגענו לכל זה? להסביר מהו זהב, ולמה התכונה הראשונה של האפוד שמקרב יהודים היא זהב – זו תכונת הקוצקער, יהודי אמתי. כתוב "יראת הוי' טהורה עומדת לעד", מדת האמת עומדת לעד (ואכן המשך הפסוק הוא "משפטי הוי' אמת צדקו יחדו", הרוזם בפרט לאמת של תורה – "אין אמת אלא תורה" – מדת החידושי הרי"ם שבא אחרי הקוצקער. נמצא שיש שתי בחינות של אמת, וי"ל שהאמת של הקוצקער, אן אמתער איד, הוא אמת לאמתו). הרבי חדש לגבי שמחה – שמחה היא בינה, "אני בינה לי גבורה", הן הולכות יחד – את הביטוי "שמחה בטהרה". בתהלים יש יראה בטהרה, "יראת הוי' טהורה", והיינו "זהב טהור". על הביטוי "המנורה הטהורה" מסביר רש"י שהיא על שם הזהב, היות שכולה זהב והזהב הוא טהור – מי שכולו זהב טהור הוא טהור. המלה טהור הולכת בעצם על הזהב, שבמדות הלב היינו "יראת הוי' טהורה". אז יש זהב טהור, גבורה-יראה טהורה, כמעלת הזהב על הכסף. בסוף אמר בעל חידושי הרי"ם – אני אנהיג אתכם בתורה, אחרי האהבה והיראה התורה היא הקו האמצעי. במקום לומר חסד-

"ממנו יראו וכן יעשו". כמו שברכתי את אחיך אני מברך את כולם וגם את עצמי שנזכה להיות יהודים אמתיים. זה לא חסיד כזה או חסיד כזה אלא אן אמתער איד.

הנהגות רבי בונים, הקוצקער וחידושי הרי"ם

— אהבה-יראה-תורה —

כשהחידושי הרי"ם קבל בסוף את שרביט הנשיאות, אחרי 32 שנה, הוא אמר לחסידים שהרבי הראשון, הרבי ר' בונים, הנהיג באהבה, הקוצקער הנהיג ביראה, ואני אנהיג אתכם בתורה. כאן רואים הנהגה לפי הסדר, שהרבי הראשון הנהיג ביד ימין, אהבה, ימין מקרבת.

מאד מענין, בתחלה החידושי הרי"ם היה חסיד של המגיד מקוֹז'ניץ, הוא היה כמו בן אצלו ממש, הוא חתן אותו והכל. כשהמגיד מקוֹז'ניץ הסתלק הוא התקשר לבנו, רבי משה-בריעה, החידושי הרי"ם היה צעיר מאד. שלא תלמדו מזה, אבל השידוך שלו היה כשהיה בן 9, הוא היה חתן, וחכו להעמיד את החופה עד בר מצוה. רבי הלל מפאריטש הקדים אותו, התחתן לפני הבר מצוה, אבל החידושי הרי"ם התחתן עם הבר-מצוה, כשהאירוסין היו כשהיה בן 9. כמובן, יש כאלה שהיה להם גם לפני כן. באותו פרק המגיד מקוֹז'ניץ הסתלק, הוא היה כמה שנים אצל בנו, עכשיו הוא כבר בן 15, ובערך בגיל הזה הוא פרש ובסוף הגיע לפשיסחא. היתה מחלוקת עצומה בין הקוֹז'ניצער השני והרבי ר' בונים, וכך לרוב צדיקי פולין היתה מחלוקת עצומה נגד פשיסחא. בכל אופן, היו לו חברים בורשה, איפה שהוא גר, ומשכו אותו, והגיע אליו. פעם אחת הוא נימק למה באמת עזבתי את הרבי הראשון, בן המגיד מקוֹז'ניץ, והלכתי לרבי ר' בונים. הסיפור היה ככה: בעל חידושי הרי"ם היה כמו בן אצל רבי ישראל מקוֹז'ניץ, שמאד קרב אותו, וגם הבן מאד העריך אותו – הוא היה העילוי של פולין, לא סתם עילוי אלא

האדום הוא גבורה והתכלת, שהיא הצבע הנגדי, היא חסד. ירוק הוא באמצע, תפארת. ירוק הוא צהוב, לא ירוק שנוטה לאדום שאז הוא זהב. יש צהוב כמו השמש, שמגדל את הצמחים הירוקים – כתוב שהצהוב של השמש הוא התפארת ומה שאנחנו קוראים ירוק הוא היסוד, "צדיק יסוד עולם", "צמח צדיק".

ארגמן: תפארת

לפי זה ארגמן צריך להיות תפארת, מקביל לנחשת. למה ארגמן הוא תפארת? [ריבוי גוונים]. המלה ארגמן היא מלה מיוחדת בלשה"ק, כל השרשים בני שלש אותיות וזו מלה יוצאת דופן עם שרש של 4-5 אותיות. מה כוונת ארגמן בקבלה? [מלכות]. שרש המלכות באחורי התפארת, שגם שייכת לאפוד, אבל איך רמזו ריבוי הגוונים – כמו ססגונא, שש בגוונים הרבה – במלה ארגמן? כתבו **שארגמן** הוא ר"ת של חמשה מלאכים – **אוריאל**, **רפאל**, **גבריאל**, **מיכאל**, **נוריאל**. יש שם את כל גווי הקשת של המלאכים, התפארת של המלאכים. הנשמות יותר פנימיות מהמלאכים, אבל יש בצבע ארגמן משהו שמעורר את כל המלאכים. לפעמים מלאך הוא סוג של רגש (סתם מלאכים הם בעולם היצירה, עולם הרגש), וכל הרגשות כאן נמצאים בתוך המלה ארגמן – התפארת כאן.

תולעת שני: נצח והוד

אחר כך באים שני צמדים של שתי מלים, "תולעת שני" ו"שש משזור". כך גם בספירות, אחרי התפארת שתי הספירות הבאות הן נ"ה, צמד, "תרין פלגי גופא" שאין אחד בלי השני. כנראה נצח והוד כאן הם תולעת שני. נצח והוד הם ראשית בנין המוחין של המלכות – נצח הוא החכמה של המלכות והוד הבינה של המלכות. דוד המלך, עליו נאמר "נצח ישראל לא ישקר ולא ינחם כי לא אדם הוא להנחם", אומר על

גבורה-תפארת, אהבה-יראה-רחמים, אפשר לומר אהבה-יראה-תורה – מי שאוהב רמזים יעשה ויראה כאן הרבה רמזים יפים בשלישיה הזו².

צריך להחליט אנחנו איך אנחנו רוצים להנהיג, שזה כולנו – רוצים להנהיג באהבה או ביראה או בתורה. יש שלש אפשרויות. איך עושים את זה ב"דורשי"? אלה שלשה סוגי הנהגה. המלך הוא המנהיג, "לית ליה מגרמיה כלום", הוא מקבל מהמדות שעיקרן חג"ת. כל זה היה לגבי זהב שהוא "יראת הוי' טהורה". כדי להיות אפור, מי שמקרב, שיוצא החוצה לקיים "אלמדה פשעים דרכיך", צריך קודם כל להיות זהב.

תכלת: חסד

אחר כך תכלת. אם הסדר כאן הוא כמו "זהב וכסף ונחשת" תכלת היא דווקא חסד. יש הרבה פירושים בקבלה מהי תכלת, ואחד מהם שהיא חסד. קודם דברנו לתלמידי "תורת חיים" שבזכות שאברהם אבינו אמר למלך סדום "אם מחוט ועד שרוך נעל" הוא זכה לחוט של תכלת, שאנו בניו נזכה למצות ציצית שיש בה "חוט של תכלת" שהוא בעצם "חוט של חסד". מכאן אנחנו לומדים שתכלת שייכת לחסד. בחכמת הצבעים התכלת היא מול האדום –

² **אהבה יראה תורה** = 840 = 3 פעמים 280 (סוד **מנצפ"ך**, "**ורב חסד**"), ממוצע כל תבה = 12 פעמים 70 ("**סוד** הוי' ליראיו"), ממוצע כל אות. הערך הממוצע של ה"ת אית" = 137, **קבלה**. האוס"ת = 429, **משפט** = 3 פעמים 143 (11 פעמים 13). האמ"ת = 414 = **אור אור (אור אין סוף) = ואהבת** ("... בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך", י"ל כנגד אהבה-יראה-תורה שבאהבה, ודוק) = ג"פ **צמח-מנחם**, הערך הממוצע. הבסיס של הסדרה הרבועית של **אהבה יראה תורה** (13 216 611) הוא 192 = "**בכל מכל כל**" כנגד האבות שהם בעצמם כנגד אהבה יראה תורה.

"בכלל" כנגד "תכלת" – הכי יפה, תכלת הוא לשון כל – "לבבך" כנגד "ארגמן", התפארת שהיא כללות הלב, "ובכל נפשך" כנגד "תולעת שני" ו"ובכל מאדך" היינו "שש משזר". "מאדך", בחינת משיח, "הנה ישכיל עבדי ירום ונשא וגבה מאד" היא דווקא המלה משזר.

"משזר" – צדיקים שזורים (בשנת תקמ"ז)

כמה שוה **משזר**? **תקמז**, 547, "שמע בקלה", בקול האשה, המלכות, כמבואר במ"א. אמרנו שבתחלת השבוע היה היארציט של הנועם אלימלך. הרבה שנים היינו באים לשכם או ליצהר לעשות התוועדות בכ"א אדר, כעת משלימים זאת. במצבה שלו כתבו "נפטר בשנת תנצב"ה". במבט ראשון נראה כטעות, ששכחו לכתוב את השנה ובמקומה כתוב מה שכתוב על כל מצבה עם גרשיים, "תהא נשמתו צרורה בצרור החיים", אבל אצלו כתוב שזו שנת הפטירה. זו טעות או לא טעות? זו לא טעות, רואים שמישהו במצבה של הנועם אלימלך עשה תרגיל גימטריא. [חסכו... כן, חסכו קצת, אבל בעיקר רצו לרמוז שההתקשרות לנועם אלימלך (בחינת נשמתו צרורה בצרור החיים) קשורה לחשבון גימטריא. **תנצב"ה** שוה בדיוק **משזר**, **תקמ"ז**, שנת ההסתלקות שלו.

כעבור יומיים, ב-כ"ג, היה עוד משהו. קודם אמרנו שהוא היארציט של בעל חידושי הרי"מ – הוא נפטר בתרכ"ו, אותה שנה שבה שבועיים אחר כך הסתלק הרבי הצמח-צדק. אחרי ההסתלקות הקוצקער החידושי הרי"מ אמר שאולי כולנו ניסע לליובאוויטש – אבל כנראה היה רחוק, דרשו מנחם-מענדל מנחם-מענדל לגזרה שוה. בכל אופן, לא סתם הם נפטרו בהפרש של יומיים. **[משזר שוה גם 'חסידים לא נפרדים]**. מתאים ל"משזר", ששזורים יחד. מתניה כבר הלך? הוא עדיין מלמד תורה ומדע בישיבה? [כן.] הוא לא לימד על שזירה

עצמו "ואני תולעת ולא איש". הצבע שני הוא אדום-אדום, יותר מזהב, ההוד שהוא ענף הגבורה. אבל להרגיש את עצמו תולעת לפי הפירוש שלנו עכשיו היינו גופא הנצח, הנצחיות, של דוד המלך (הבטול של דוד המלך, היינו חכמת המלכות), ה"נצח ישראל לא ישקר ולא ינחם". עיקר המוחין של דוד הם ה"תולעת שני" שלו, שתי הספירות נצח והוד.

איזו מלה נוספת אפשר לעשות מהמלה **תולעת** בשינוי קל? **תועלת**. תועלת, המועיל בנפש, מתחיל מהנצח. כל הנה"י נקראים "מועיל", מושג אצל הראשונים שגם המהרש"א מביא – שיש טוב-ערב-מועיל. הטוב בעצם הוא החב"ד, הערב הוא המדות והמועיל היינו מדות המעשה, החל מהנצח. אם עושים רמז ש"תולעת" היינו "ואנכי תולעת ולא איש". כנראה בהברקה הזו של המלכות, פרק כ"ב שאמרה אסתר המלכות, יש הרבה תועלת. מי שרוצה תועלת שיהיה בשפלות, כמו דוד המלך. בכל אופן, אלה ("תולעת שני") נצח והוד.

שש משזר: יסוד ומלכות

הכי ברור כאן הוא השש, הספירת הששית, היסוד. מהו משזר? המלכות. "שש משזר"³ הם גם זוג מובהק של יסוד ומלכות. אם כן, בקצת התבוננות יוצא משהו פלאי, שאפשר להקביל את עשר המלים כאן לעשר ספירות.

הקבלה ל"ואהבת"

נקביל גם לפסוק "ואהבת", שיש בו עשר מלים. חלק מהמלים נופלות באותו מקום, כמו "את" – "ואהבת את" ו"ויעש את", המלה השניה. אחר כך המלה השלישית היא "הוי'", שהיא "האפד" עצמו. "אלהיך" כנגד "זהב",

³ "שש משזר" = 1147 (31 פעמים 37) = אסתר במילוי: אלף סמך תו ריש.

כפולה של **חן**, **חן** פעמים **עז**, **מזל**. יש כאן הרבה חן (רק "זהב תכלת וארגמן ותולעת שני" – התפשטות ה"ח" – עולה **מב** פעמים **חן**, השאר = **חן** פעמים **לה**, סוד "תשאות חן חן לה"). החלוקה הוא ביחס של **ו:ה**, ודוק). כל הווארט שלנו, כל הענין, שהחת"ת של היום הוא לקרב יהודים – "אלמדה פשעים דרכיך", הכח של אפד הכהן הגדול. זה הווארט. שוב, הוא שוה **חן** פעמים **עז** (אותו עז שדברנו עליו קודם, קפץ לתוך הגימטריא, ת'הא ש'נת ע"ז). יש פה חן ועז. אם נחבר את הפסוק שלנו עם הפסוק "ואהבת את הוי' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך", הפסוק המקביל, נקבל עשר פעמים **תורה** – **תורה** של "ואהבת", של "רצוא ושוב", תורה המקרבת יהודים לחזור בתשובה, תשובה מאהבה⁷.

ג. הנהגה בתורה

העיקר בדורנו: הנהגה בתורה

עד כאן שני דברים שרצינו שנלמד לכבוד היום. כמו שאמרנו בהתחלה, או שהיום אתה מקרב יהודי לתורה או מחר כו'. לגבי ההנהגה, באמת היו שהנהיגו באהבה והיו שהנהיגו ביראה טהורה. אבל איך שחידושי הרי"מ אמר גם יותר מתאים לנו – 'אנחנו ננהיג אתכם בתורה', תורה היא בחינת משה רעיא מהימנא. לכן מי שיוצא להודו עם כל האפוד שלו (**אפד-הדו** משלימים לשלמות של 100, **יפ"י**, מאה ברכות בכל יום), יש לו אהבה ויראה, תכלת וזהב. בעיקר צריך ארגמן, את כל המגוון, כדי

קוואנטית? היום המושג הכי חשוב במדע היא שזירה, "משזור", אין חשוב ממנה. שזירה קוואנטית, ששני חלקיקים ממרחק של קצה היקום עד קצה היקום, מליוני שנות אור שאין דרך לתקשר ביניהם, אך הם קשורים – כל אחד מתאים עצמו לשני. זה הדבר הכי מסטורי שיש היום במדע, סתירה, אסתור מן התורה.

כאן המלה "משזור" יוצאת במלכות, סוד המלכות, וזו השנה – תקמ"ז. כמו שבעל חידושי הרי"מ הוא שבועיים לפני הצמח-צדק באותה שנה, כך באותה שנה של הנועם אלימלך (**משזור**, **תקמ"ז**), הסתלק כעבור יומיים חבר שלו, רבי חייקא מאמדור. יש לו ספר מאד יפה, שמומלץ לכל אחד, "חיים וחסד" – נדפס מאה שנה אחרי ההסתלקות שלו. יש עליו סיפורים מאד יפים שלא נספר כעת. הוא דווקא היה בליטא, מגדולי הצדיקים. ה'נועם אלימלך" היה הרבי של כל פולין. בליטא לא היו הרבה מתלמידי המגיד – חרץ מאדה"ז, שהיה ליד ליטא, מי שממש היה בזה הוא רבי חיים מאמדור. בתחלה הוא היה תלמיד של הגר"א, כמו עוד כמה תלמידים של המגיד.

אצל הרבי, יש משהו דומה לזה בדור שלנו? יש הרבה סיפורים כאלה, על שני צדיקים שמסתלקים בסמיכות, סימן שיש קשר ביניהם, יש שזירה ביניהם. יש איזה צדיק שהסתלק בתוך השבעה של הרבי? אני זוכר טוב, כי חזרתי משם – טסנו ל-ג' תמוז – וחזרנו לתוך הלוייה של הרבי מקליוזנבורג, ה"שפע חיים", ה"דברי יציב". זה רק לשם התוועדות, לשם "משזור", סימנים של שזירה, של נשמות משזורות אחת עם השניה.

רמזי הפסוקים

אם כן, עשינו כאן הקבלה גם לספירות וגם לפסוק "ואהבת". כעת נעשה חיבור, את הגימטריא. מישוהו כבר חישב כמה שוה כל הפסוק הזה? "ויעש את האפד זהב תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזור" = 4466,

⁷ אם מחברים גם את שמות עשר הספירות: "חכמה בינה דעת חסד גבורה תפארת נצח הוד יסוד מלכות" מקבלים 8832 שהוא עשירית ממשה פעמים אהרן ("הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד") שבכוחם להחזיר את כל עם ישראל בתשובה שלמה מאהבה.

הנהגה בדרך (ארוכה וקצרה)

להנהיג היינו כמו נהג מונית (בימיהם – עגלה), שבלשון חז"ל נקרא "מנהיג" (לא בכדי **מנהיג** עולה **עגלה**! הראש של המנהיג מונח בעגלה שלו ועל כולם לעלות על העגלה שלו), והתורה היא לשון הוראה דהיינו מורה דרך למנהיג ולמונהגים על ידו. הפשט אליו התכוונו בהנהגה בתורה הוא שהיא מה שיש לנו, היא המורה דרך שלנו, היא "דרך הוי", כמו שנאמר אצל אברהם אבינו (היהודי הראשון והמנהיג הראשון) "כי ידעתיו למען אשר יצוה [ינהיג] את בניו ואת ביתו אחריו ושמו דרך הוי" לעשות צדקה ומשפט" (יש כאן התגלות של ניצוץ משיח: **מנהיג** ועוד **"דרך הוי"** עולה **משיח**).

כל הווארט, למה חלקו על בעל החידושי הרי"מ, וגם על קוצק וגם על חב"ד? יש מכנה משותף – חלקו על כל דרך בחסידות שבעיני הרבה היתה יותר מדי שכלית, הזכיר 'מתנגדים'. דווקא מענין, כי הכי הרבה מתנגדים היו נגד חב"ד, אבל בעיני חסידים אחרים – העיקר הוא שכל? העיקר הוא לב! גם כל ספר התניא הוא "בדרך ארוכה וקצרה", דרך השכל, שהיא דרך ארוכה, להגיע לפנימיות הלב. הדרך ארוכה היא היא הדרך קצרה להגיע לפנימיות הלב (ללא הדרך ארוכה של עבודת המוחין מגיעים, בדרך קצרה בלבד, רק לחיצוניות הלב), התכל'ס היא להגיע לפנימיות הלב אבל הדרך היא דרך המוחין. החידוש של חב"ד הוא השכלה אלקית. בקוצק ובגור, אצל החידושי הרי"מ, העיקר היה פשוט ללמוד גמרא, גמרא לעיונא, הרבה-הרבה גמרא. באמת לא היתה להם נחלת אדמו"ר הזקן, חסידות חב"ד, הרי מישוהו אחר לא זכה לקבל את הצינור הזה. בכל אופן, מה שמשותף להם הוא מוחין.

שיוכל לדבר דברי תורה נעימים המתקבלים על הלב ומעוררים אותו, הכל מכח התורה. כדי להביא את המשיח, להיות ה"אפד" של הדור שלנו – יש "תורת חסד", יש **תורה** בגימטריא **יראת**, התורה כוללת גם יראה וגם אהבה, ובכל אופן זו "תורה חדשה". בענין הזה ברוך ה' שהיה רבי בונים עם האהבה והיה הקוצקער עם היראה, אבל בענין הזה אנחנו כמו החידושי הרי"מ – ננהיג אתכם בתורה, נקיים את סוד האפוד.

מתחיל "אלמדה פשעים דרכיך", צריך ללמד משהו כדי שתהיה תורה. מי מלמד פושעים את דרכי ה'? מה מזכיר? יש עוד פסוק שכתוב "דרכיך", "בכל דרכיך דעהו", גם דעת – אמרנו שהאפוד הוא דעת. מה ההבדל בין "דרכיך" ל"דרכיך"? בפסוק "אלמדה פשעים דרכיך" היינו דרכיך של ה', אבל ב"בכל דרכיך דעהו" היינו "דרכיך" שלך, לא מצוות, שצריך לדעת ה' באכילה ובשתיה, בכל מה שאתה עושה, כל החולין, שיהיו "חולין על טהרת הקדש". כנראה הא בהא תליא, מי שרוצה לקיים "אלמדה פשעים דרכיך" של ה', צריך קודם כל לקיים בעצמו "בכל דרכיך דעהו". מי שמקיים את זה – עם התורה של החסידות, "תורה חדשה" של משיח – יכול ללמד את הפושעים דרכיך.

יש עוד רמז, ש-**פשע** צירוף אותיות **שפע**. אנחנו אוהבים אתהפכא. שכל אנשי הפשע, הפושעים, יהפכו להיות מקור של שפע. נקוה שעל ידי השיעור הזה יומשך שפע רב בכל העולמות, ונזכה ללמד... אנחנו גם פושעים, גם ללמד את עצמנו וגם את כל הפושעים שבעולם. לחיים לחיים.

[התפללו מנחה.]

שאלה: מה זה להנהיג בתורה? בתורה יש חסד ויש דין, מה המיוחד באלה שמנהיגים בתורה, מדריכים כתה או מדריכים חניכים בתורה?

משהו מיוחד – פנימיות התורה, ופנימיות התורה שפורצת את כל הגדרים החוצה, תורת ארץ ישראל שעתידה להתפשט בכל הארצות (בזכות השליחות, העבודה המסורה של תלמידי הרב).

אצל המתנגדים אומרים 'תורה איז די בעסטע סחורה'. מה פירוש? התורה היא הסחורה הכי טובה. בכל ישיבה ליטאית תשמע זאת, 'עולם הבא איז א גוטע זאך, לערנן תורה איז א בעסער זאך', יש על זה שיר. גם אצלנו ככה, עולם הבא הוא דבר טוב אבל לימוד תורה הוא יותר טוב (שבלימוד תורה דווקא "אנא נסיב מלכא" – "מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ" – היינו ה"ממש" הנ"ל של "שלוחו של אדם כמותו ממש"). יש בליקוטי דיבורים של הרבי הקודם שפעם בקר בליטא והתפעל מאד מעצמת אהבת התורה של היהודים הפשוטים בליטא – לא מהתלמידי חכמים אלא מעצם ההערכה של יהודי פשוט לתלמיד חכם, שאין לשער אותה. זו איזו ירושה של ליטא. מי שלקח אותה הוא אדמו"ר הזקן, ובפולין במדה מסוימת זו שושלת פשיסחא (שלאחר הימין והשמאל, ההנהגה באהבה ויראה, מגיעים לתכלית – תורה. גם ההנהגות של הרבי ר' בונים והקוצקער, שעל פי אהבה ויראה, היו עם דגש על תורה, הכל בכלל ה"דרך הוי" של אברהם אבינו, שבהנהגתו ובהנחלת דרכו לבאים אחריו הוא השליט את המוח על הלב, על אהבתו הטבעית לבריות, כמבואר בדא"ח). לכן כל צדיקי פולין חלקו עליה, 'אנחנו לב, לא שכל, זו לא הנקודה'.

תיקון המציאות והבאת הגאולה בכח התורה

אבל בשביל להביא משיח צריך תורה חדשה, לשם כך אנחנו לומדים. צריך לשנות פה את המדינה עם תורה. צריך לבנות את בית המקדש בדורנו ("כל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו כו") עם תורה (והרמז: **תורה ועוד "דרך הוי"** עולה **בית המקדש**, והוא המשולש של

שזירת הלמדנות הליטאית בתוך החסידות

כל הקונץ, כמו שדברנו על שזירה, הוא לחבר. מבחינה מסוימת גם חב"ד וגם גור והשיטה הזו להנהיג על פי תורה היינו לברר את הנקודה הטובה של ה'מתנגדים' ולהכלילה בתוך תנועת החסידות. זו התכללות, שזירה. המתנגד (הטוב) הוא תורה, אין משהו אחר, "רחמנא אמר" ועושים, לא צריך משהו אחר. הדרך שלנו היא גם תורה, רק שזו "תורה חדשה", עם אור, עם אהבה (כוללת גם **יראה** אותיות **ראיה**, "וירא אלהים את האור כי טוב"), הכל נכלל בתוך התורה הזו. פשוט זה מוחין (שהם "מקור חיים" כנודע בכתבי האריז"ל שסתם מוחין היינו חיות).

כשבעל החידושי הרי"מ אמר זאת (שאני אנהיג אתכם בתורה) – לכן התכוון, וגם פרש דבריו – הוא רצה שכל חסיד שלו ידע לפחות עשרים דפי גמרא בעל פה. פשוט, לא בעיה. זה היה הפשט של האמירה שאנהיג בתורה. מה הכוונה אנהיג? אתה רוצה להיות חסיד שלי? צריך לעשות מה שאני רוצה ומה שאני גם עושה בעצמי, כמו "מגיד דבריו ליעקב", מה שהוא עושה אומר גם לאחרים לעשות (היינו שצריך לעלות על העגלה שלי כנ"ל, זהו כל ענינו של רבי וחסיד). אני יושב ולומד תורה – גם אתם (מהמלים "גם אתם" לומדים חז"ל ש"שלוחו של אדם כמותו" וכאשר השליחות היא ללמוד תורה, כמו שאני לומד תורה, אז "שלוחו של אדם כמותו ממש" כמו שכותב אדה"ז בשו"ע שלו. עיקר השליחות של חסיד המונהג על פי תורה, תורת רבו, היא להפיץ את תורת רבו ברבים, מתוך אמונה והתלהבות שכך יבוא משיח, כדברי המשיח למורנו הבעל שם טוב שהוא יבוא כאשר "יפוצו מעינותיך חוצה" על ידי התלמידים שלך דווקא). הנהגה בתורה היא ודאי שצריכים ללמוד תורה, פשיטא, לכן הישיבה שלנו צריכה להיות ברמה הכי גבוהה בלימוד התורה. בתוך התורה גופא צריך להיות

אוהבים את כולם, וכך נשנה את הדברים באהבה. יפה, זו שיטה, אבל אנחנו רואים שמשום מה השיטה הזאת לא כל כך עובדת. הדרך היחידה לשנות פה משהו היא רק עם כח של תורה.

עוד פעם, תורה היא לאו דווקא 'דינים', "דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום", אבל בכל אופן זו תורה וזה שכל וזו סמכות. בשביל לשנות את המציאות עם תורה, להנהיג עם תורה, צריך שכל אחד ואחד ילמד הרבה תורה, גם תורת הנגלה, אבל בשביל "אלמדה פשעים דרכיך" צריך תורה של תפלה (עבודה שבלב, אליה מגיעים בדרך ארוכה וקצרה), תורת החסידות, תורה שקשורה לה' (גם בעבודה של "בכל דרכיך דעהו", וכידוע פירוש אדמו"ר הזקן לפסוק "אתהלך [ברצוא ושוב] לפני הוי' [תמיד לפני הוי'] בארצות החיים [מכח תורת ארץ ישראל שהיא ארץ החיים – הארץ ששם 'החיות רצוא ושוב כמראה הבזק' – והיא עתידה להתפשט בכל הארצות]).

יש עוד המון מה לומר, לנסות לענות על השאלה מה נקרא להנהיג בתורה, אבל עד כאן.

השם הקדוש "אלי" בסוד "הליכות אלי נהיינו המשולש של כל המספרים עד אלין מלכי [קודם צריך לקיים את מצות העמדת מלך בישראל] בקדש [ואז מגיעים לבית המקדש שהרי משיח בונה מקדש, לפי טעמו, לפי טעמי התורה שהוא יגלה לנו], "האלי" של חדש חשון, חוש הריח של משיח, כמו שיתבאר אי"ה בר"ח ניסן).

יש מי שחושב שאפשר לשנות כאן את המדינה עם אהבה. מה פירוש? בואו נלך ונאהב את כולם, נקבל את כולם, כמו שיטת מרכז. לא שאין שם תורה, אבל השיטה היא שאוהבים את כולם (כאשר ההנהגה היא על פי תורה לפעמים צריך לנקוט בשיטה של "טובה תוכחת מגלה מאהבה מסתרת", ראה המאמר שלנו בשם זה במלכות ישראל. והיא מדת יעקב אבינו, עמוד התורה – "ויעקב איש תם" [תוכחת מגלה מאהבה מסתרת], בן יצחק ואברהם, קוצק ופשיסחא [יושב אהלים [לומד תורה באהלי שם ועבר, אור תורה המאיר לעצמו ואור תורה המאיר לזולתו, כמבואר אצלנו]. כמו מי שאומר 'נתגייס לצבא באהבה, אוהבים את צה"ל,

ר"ח ניסן ע"ז - כפ"ח

סעודת ראש חדש ניסן

לעילוי נשמת ר' ראובן מרנץ ז"ל

א. "צלם אלהים" (יום הולדת לרבי נחמן מברסלב) | ב. התקרבות הדוד והרעיה בניסן |
ג. קרבן – קריאת הבן | ד. "מכם" – מיעוט המשומד מקרבן (ובטול ההבדלים במלכות) |
ה. הרבי הרש"ב – מחשבת חסידות תמידית (חסידות מול חקירה) | ו. י"ב פעמים "אלי"
כנגד חדשי השנה

רבי נחמן נולד בשנת תקל"ב, היום, בר"ח ניסן. ב"ט כסלו תקל"ג הסתלק המגיד ממעזריטש, כלומר שהוא נולד חצי שנה פלוס לפני הסתלקות המגיד. אז קבל את הנשיאות הבן של המגיד, רבי אברהם המלאך, ואחריו היתה תקופה של רבי מענדלע ויטבסקר, ואחריו אדמו"ר הזקן, אבל לפי סדר הנשיאים מיד בהסתלקות המגיד החלה תקופת הנשיאות של בעל התניא ולקראת זה נולד נין הבעל שם טוב, רבי נחמן.

היום, אם עושים חשבון פשוט, בן כמה רבי נחמן? היום מלאו לו 245 שנה, הוא מתחיל את שנת ה-246 שלו. לפי מנהג סבו הבעל שם טוב, כפי שהוא קבל מאחיה השילוני, הוא כבר מתחיל פעם שניה לומר פרק צ"ו בתהלים. הוא גומר את פרק צ"ה בפעם השניה ומתחיל את פרק צ"ו. צ"ה הוא "לכו נרננה", הפרקים הבאים הם בעצם הפרקים של קבלת שבת.

פרק צ"ו: "ישמחו השמים ותגל הארץ"

מה שמיוחד מאד בפרק צ"ו, שקשור להיום – ראש חדש ניסן – שיש בו את הצירוף של שם הוי' שמכוונים היום. כל ראש חדש מכוונים צירוף של שם הוי' וב"ראש חדשים" מכוונים את הצירוף הישר, הצירוף הראשון. לפי האריז"ל כל צירוף יוצא מפסוק בתנ"ך, והפסוק

א. "צלם אלהים" (יום הולדת לרבי נחמן מברסלב)

"החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה" – חדש טוב ושנה טובה. זהו "ראש השנה למלכי ישראל", זה העיקר. לחיים לחיים. יש ניגון חדש, של הפרק החדש של הרבי. אף על פי שאין לנו פה כלי נגינה לעזור לנו, ננסה ללמוד אותו יחד. הפסוקים מתוך הלל שאמרנו היום. [נגנו "כוס ישועות"].

יום הולדת 245 לרבי נחמן והילולת הרבי רש"ב

היום אנחנו מחברים בין ראש חדש ניסן ל-ב' ניסן, עוד מעט יהיה לילה. זה קשור לשני צדיקים גדולים שאנחנו מזכירים כל שנה בראש חדש ניסן – היום יום הולדת של רבי נחמן ובילילא כבר ההילולא של הרבי הרש"ב (הערך הממוצע של **רבי נחמן ורבי שלום דב-בער** הוא **תריג** שעולה **משה רבינו**!), סמיכות ושידוך מענינים (בנשיאים היינו יהודה ויששכר – יששכר נתן את העצה ליהודה ושאר הנשיאים להביא קרבנות לחנוכת המזבח, **יששכר** אותיות **שרש יכ**, **שרש יהודה**).

מה אומר רבי נחמן על "צלם אלהים"? איך אצל כל יהודי מאיר "צלם אלהים"? הוא אומר שבעצם "צלם אלהים" הוא אור הפנים של היהודי, "חכמת אדם תאיר פניו". כך הוא כותב בתורה נ"ז באריכות, בלקו"מ א, תסתכלו שם ("חכמת אדם" י"ל דהיינו חכמת אדם קדמון). מה יכול לפגום ב"צלם אלהים" שבאדם, שהוא ה"חכמת אדם תאיר פניו" שלו? רק אם הוא כועס.

אם האדם כועס השכינה מסתלקת ממנו ואז הוא מאבד את ה"צלם אלהים" בו נברא האדם ונדמה כבהמה ("נמשל כבהמות נדמו"). כל עוד יש לו את ה"צלם אלהים" כולם פוחדים ממנו, גם החיות, "חתכם" על כל החיות (כמו שה' אמר לנח בצאתו מן התבה: "ומוראכם וחתכם יהיה על כל חית הארץ" ועל כל עוף

של היום – שהיינו אמורים לכוון היום במוסף – הוא "ישמחו השמים ותגל הארץ", מפרק צ"ו, הפרק החדש של רבי נחמן. לכן בר"ח ניסן – כל שנה אנחנו אוהבים לשיר – וגם הילדים והמלמדים, במשך כל החדש ובמיוחד היום, צריך לשיר איתם – את השיר המקובל בעם ישראל "ישמחו השמים ותגל הארץ".

מכל הפסוקים מהם יוצאים צירופי שם הוי' ב"ה הוא הכי קשור לזמן, "שמור את חדש האביב", זמן של צמיחה ופריחה, ואז הטבע שר לה'. הטבע מגלה את שם הוי', שם שהוא נס שלמעלה מהטבע (בחינת ניסן, נסי נסים) – לא סתם נס שמלוּבש בטבע, סוד שם ש-די (סוד מרדכי היהודי בגימטריא ש-די כנודע, היינו בחינת נס פורים, נס המלוּבש בטבע, שעלינו להסמיך לנס יציאת מצרים, נס גלוי שמעל לטבע לגמרי), אלא שם הוי' ממש מופיע בתוך השמים והארץ, גילוי של מה שלמעלה מהטבע לגמרי בתוך הטבע, דירה בתחתונים ממש. לכן נשיר "ישמחו השמים", נחשוב גם על יום ההולדת של רבי נחמן, הפרק החדש שלו, וגם על כל הענין של ר"ח ניסן.

"צלם אלהים" – "חכמת אדם תאיר פניו";

פגם הצלם – כעס

מה זה 245 (היום מלאו לרבי נחמן 245 שנה)? **אדם קדמון** (= 7 פעמים יהודי, **אדם קדמון** כולל שבעה יהודים, כפי שישאל עלו במחשבה הקדומה של א"ק). מה זה 246 (השנה החדשה של רבי נחמן)? **"צלם אלהים"** (שבו נברא אדם קדמון. שני הלשונות משתווים מצד המבנה שלהם, 2 מלים של 3-5 אותיות. בהכאה פרטית, **אדם קדמון צלם אלהים** = 4290 = 3 פעמים 1430 שעולה **הכל פעמים הוי' וכו'"). "בצלם אלהים"** שוה **אברהם, רמח**, אבל רק **"צלם אלהים"** בלי ה-ב עולה רמו.

* בפרק מט בתהלים, פסוק יג: "ואדם ביקר בל ילין נמשל כבהמות נדמו", ושם פסוק כא (החותר את הפרק): "אדם ביקר ולא יבין נמשל כבהמות נדמו" (בכל פסוק ז תבות ויד-יד אותיות כמו "בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ". יג-כא היינו חתך זהב. "ואדם ביקר בל ילין" **"אדם ביקר ולא יבין"** = 961 = לא ברבוע, סוד **אדם חוה קין הבל שת**, המשפחה הראשונה של האנושות, אדם ["אדם ביקר" נדרש בחז"ל כרומז לאדם הראשון בגן עדן מקדם], כאשר תיקונם, א-ל ברבוע ["ויקרא שם בשם הוי' אל עולם", "חסד אל כל היום"], הוא **אברהם שרה יצחק**, המשפחה היהודיה הראשונה, כמבואר במ"א). יש במפרשים שלשה פירושים למלה "נדמו" – לשון דממה, לשון כריתה, לשון דמיון היינו סוד חש-מל-מל ודוק (**נדמו-דממה** **נדמו-כריתה** **נדמו-דמיון** = **חשמל חשמל חשמל**!).

² "ומוראכם וחתכם יהיה על כל חית הארץ" = 1681 = 41 ברבוע. 41 = **אם**, **"אם כל חי"**, והוא סוד שם **"אלי"** (וכן **"יה הוי'")**, וכמו שיתבאר בהמשך. המשך הפסוק: **"ועל כל עוף ועל כל עוף השמים בכל אשר תרמש האדמה"** = 2255 = 55

קודם כל את הכבד, הכבד נוטל בראש. אחר כך הדם מתברר ועולה מהכבד ללב ומהלב להמח, אבל קודם כל האוכל מזין את הכבד. אם הוא הגביר את הכבד על הלב והמח שלו, על ידי שהוא כעס, הוא צריך פשוט להפסיק לאכול כדי לחזק את המח, להחזיר את הסדר שיהיה מח שליט על הלב שליט על הכבד.

אבל איך זה מתאים למסורת של הסבא-רבא שלו? הרי לפי החסידות לא כל כך ממליצים לצום הרבה, הגם שהיו צדיקים גדולים תלמידי החסידות שכן צמו, על אף שהחברים שלהם מחו בידם. בכל אופן, זה לא מתאים לנו לצום, זו לא הדרך, בפרט ביום גדול של ר"ח ניסן, שעושים כאן סעודה – זה ודאי התיקון, כעת התיקון הוא ודאי לאכול, לא לצום. אז מה הוא אומר? שיש לי תיקון יותר טוב מלצום. קודם הוא מדבר באריכות שהתיקון של הכעס הוא להפסיק לאכול, כי אוכל מזין את הכבד, את הכעס – אז תפסיק לאכול. אבל יש משהו יותר טוב, בדיוק ההיפך – ענג שבת. דווקא לאכול, אבל לאכול בבחינת ענג שבת – זו כבר אכילה שמימית, כמו המן שהוא "לחם מן השמים" יחסית ללחם של חול. הוא מזין את המח, לא את הכבד, ולכן אכילה של שבת משליטה את המח על הלב ועל הכבד וממילא הוא מתקן ומחזיר את הצלם אלהים.

כמובן שהזמן הכי גרוע שאסור לכעוס, כמו שכתוב בכל הספרים, הוא בערב שבת – זמן שצריך להתגבר בו לא לכעוס, ובפרט לא לכעוס על האשה ח"ו, לא להקפיד – וכ"ש וק"ו בשבת עצמה, שהיא רק "שבת שלום" ואין כעס במחננו כלל וכלל.

אחר כך הוא אומר שאם רוצים שהתיקון יהיה בתכלית השלמות, שה"צלם אלהים" יחזור לאדם בשלמות, אז יחד עם ענג שבת – שהוא מדרגה הרבה יותר גבוהה מלצום – יש עוד דבר שצריך לעשות, להרבות בצדקה בימי החול. מה עושים בשבת? ענג שבת. מה עושים כל השבוע? צדקה. רצפט פשוט יחסית. בדרך כלל

השמים בכל אשר תרמש האדמה ובכל דגי הים בידכם נתנו", ובסמוך: "כי בצלם אלהים עשה את האדם"), אבל ברגע שהוא כועס מסתלקת ממנו השכינה, מסתלק ממנו ה"צלם אלהים", ואז הוא נדמה כבהמה. לכן כתוב "חכמת אדם תאיר פניו" – כל עוד יש לו חכמה הוא בגדר אדם, וזהו ה"צלם אלהים" שלו. ידוע ש-א פעמים ד פעמים ש שוה צלם, "צלם אלהים", צלם טוב. יש "אדם בליעל" שהוא צלם רע, אבל אדם דקדושה הוא צלם טוב, "צלם אלהים" טוב ו"חביב אדם שנברא בצלם... שנאמר [בפרשת נח] 'כי בצלם אלהים עשה את האדם'."

החזרת הצלם – צום או ענג שבת וצדקה

מה צריך לעשות כדי להחזיר את הצלם אם הצלם נעלם בגלל הכעס? הוא אומר שדבר אחד, אפשר לצום (רמז: צם ור"ס צלם וכן ר"ס צלם אלהים. בצלם אלהים יש 1 אותיות בין ה-צ ל-ם – צום¹). מה הקשר? הכעס בא מהכבד, כמו שחז"ל אומרים בפירוש בגמרא ש"כבד כועס", וזה כאשר הכבד שליט על הלב והלב שליט על המח, סדר הפוך, סדר של כלם, כליה ח"ו, הפוך מ-מלך, אצלו המח שליט על הלב ששליט על הכבד. ברגע שאדם כועס הוא הופך את הסדר, לכן צריך להחזיר את הסדר. הוא אומר שכאשר האדם אוכל קודם כל האוכל הופך להיות דם בכבד. סתם אכילה מחזקת

פעמים 41, הכל פעמים אלי. סוף הפסוק: "ובכל דגי הים בידכם נתנו" = 712 = איש אשה עבד גוי, ראה לקמן.

¹ צום הוא תענית (ראה לקו"מ שם), סוד חיי אדם הראשון (שחי עניי שנים עד שהוליד את שת, שממנו הושתת העולם, ועוד תת שנים, סוד תענית כנודע). צום תענית = 1066 = הוי' פעמים אלי (יה הוי'). צלם אלהים = 1 צירופי אלי, כמו שיתבאר. וביחד עם צום תענית = לב פעמים אלי.

החכמה היא בטול. יש לו גם עז, "החכמה תעז לחכם", הוא גם עז וגם רגוע – מדבר בנחת. יש עוד גימטריא של "צלם אלהים", משהו פשוט יותר – "צלם אלהים" הוא כבר ביטוי מורכב – הכינוי של האדם (לאדם יש "צלם אלהים"). יש דומם-צומח-חי-מדבר, **מדבר** שוה "צלם אלהים". שוב, זו השנה החדשה, אנו דורשים כעת לפי השנה החדשה של רבי נחמן. מכאן אפשר ללמוד שמי שבאמת בגדר מדבר, לא סתם חי, לו נאה ולא יאה לדבר – דבור גם במובן של מנהיגות, שייכת להיום, ראש השנה למלכי ישראל (היום הוא היום של מנהיגות אמתית) – כדי שתוכל לדבר ותהיה ראוי לדבר צריך שיאיר אצלך ה"צלם אלהים", אור הפנים, שלא יפלו פניך כי לא תכעס. "אני מדבר בצדקה רב להושיע". הוא לא מביא זאת, אבל יש פסוק שקשור למה שהוא אומר – שכדי להיות "מדבר", עם "צלם אלהים", צריך צדקה, אז תהיה "מדבר בצדקה רב להושיע", תוכל להושיע את המציאות, להביא ישועה וגאולה לעולם.

"צלם אלהים" – תיקון הברית וסיום הש"ס

יש עוד כמה דברים שהוא כותב במקומות אחרים לגבי ה"צלם אלהים". במקום אחד הוא מקשר אותו למוטיב, הנושא, הכי כללי אצלו בספרים – תיקון הברית, שהארת ה"צלם אלהים" תלויה בתיקון הברית של האדם. הוא אומר ווארט, החסידים היו אומרים שאפשר ממש לראות את ה"צלם אלהים" על האדם בתינוק שבוכה כשחותכים לו את הערלה, בברית המילה. חסידים היו אומרים שאנו עדים שבאותו רגע אפשר להסתכל על התינוק ולראות את "צלם אלהים" שמאיר אצלו – זה דבר אחד שכתוב, על תינוק¹.

בליקוטי מוהר"ן יש רצפטים מורכבים מאד, עם הרבה דברים, וכאן מי שקורה את התורה יראה שיחסית מאד פשוט, יש רק שני דברים שצריך לעשות, ענג שבת וצדקה. הם מחזירים לאדם את ה"צלם אלהים" שהלך לו לאיבוד. נראה כמה טוב זה יוצא: **ענג שבת** ועוד **צדקה** שוה יחד **לב** ברבוע², מספר האותיות של קריאת שמע. יש כאן השלמה³.

שמירה על גדר 'מדבר' – "אני מדבר בצדקה"

נחזור להתחלה של הווארט הזה בתורה נ"ז: "ויאמר הוי' אל קין למה חרה לך ולמה נפלו פניך"⁴, ברגע שאדם כועס הפנים – שהם ה"צלם אלהים" – נופלים לו. כך הוא מסביר, על ידי החרון "נפלו פניך", צריך להרים את הפנים, את אור הפנים שהוא "צלם אלהים", "חכמת אדם תאיר פניו". והרמז: **קין** = "למה נפלו פניך [= נפל]" = **צלם** (= **אדם** בהכאת אותיות כנ"ל). "דברי חכמים בנחת נשמעים", מי שחכם הוא רגוע, לא מקפיד. פנימיות

¹ הערך הממוצע של הס"ת – ג ת ה = **צום**, זה במקום לצום.

² יש כאן התפתחות של מספר צורני: **ענג** – ג אותיות, משולש ב; **ענג שבת** – ו אותיות, משולש ג; **ענג שבת צדקה** – י אותיות, משולש ד. פנות המשולש – **עצה**, **עצה** טובה קמ"ל ("אז תתענג על הוי'"), "והיה מעשה הצדקה שלום". ה-ב של **שבת** נמצאת באמצע המשולש כאשר 9 האותיות שמסביב לה עולות בגימטריא 1022 = **יד** פעמים **חכמה** = ז פעמים **פניו**, "חכמת אדם תאיר פניו", הארת ה"צלם אלהים".

³ משם הוי' עד סוף הפסוק: "הוי' אל קין למה חרה לך ולמה נפלו פניך" = הוי' פעמים **הבל** (סוד שם סג – השרש היינו הוי' וחלק המילוי ה-בל – השם של עולם התהו שנשבר כו'), הוי' ועוד **חסד** פעמים **אהבה**. "למה חרה לך" = הוי' פעמים **אחד** (ב"פ **אחד** ברבוע), "למה חרה" סוד **רפח** ניצוצין שנפלו בשבירת הכלים של עולם התהו ("ולמה נפלו פניך").

⁴ כל **תינוק** הוא סוד **משיח בן יוסף**, וביחד עם "צלם אלהים" עולה 812 = 7 פעמים "חן חן".

קדשים באכילה מן החי

בכל אופן, איפה נמצאת בש"ס מסכת חולין? בסדר קדשים. אנחנו בתורת כהנים. המלאכה של שוחט שייכת לקדשים. אסור כמובן להקדיש שום קרבן, שום בהמה, אבל בכל אופן השלחן הוא מזבח ואם יש היום קרבנות זה הנושא של חומש ויקרא. גם שייך לילדים. איך היום מביאים קרבנות? דבר הכי פשוט, אסור להקדיש, אבל בכל אופן כשאוכלים בשר על השלחן. אתה שוחט – ו"שחיטה כשרה בזר", לא צריך כהן, אבל צריך לכוון.

ידועה תקנת הרבי מהר"ש, כשהיתה מחלוקת בין ההחסידים למתנגדים, הוא פסק – והתקבל על דעת המתנגדים – שבכל עיר הרב יהיה מתנגד והשוחט יהיה חסיד. שוחט צריך יראת שמים¹, הרב 'מהיכי תיתי', אבל שוחט צריך

¹ **שוחט ובודק = אמת ("אהיה אשר אהיה")**. הרוס"ת של **שוחט ובודק = מעשה** והאמ"ת של **שוחט ובודק = הוי'**, השחיטה והבדיקה היא "מעשה הוי'". על השוחט ובודק להיות "איש [ישראלי] אמת" ("אן אמטער איד"), ואי אפשר לזכות למדת האמת הצרופה ללא יראת שמים טהורה (**יראה טהורה** ["יראת הוי' טהורה עומדת לעד"] = **אמת = שוחט ובודק!**). ירמיהו הנביא אומר **"באו ונספרה בציון את מעשה הוי' אלהינו"**. הערך הממוצע של 1 התבות הוא **יראה** (סוד **ריו**, 1 בחזקת **ג**, מדות לוחות הברית, תורת אמת). ירמיהו הוא נביא היראה כנודע (**ירמיהו** נוטריקון **ירא מיהוה**, "ייראו מהוי' כל הארץ ממנו יגורו כל ישבי תבל") והוא גם נביא האמת למופת (בימיו רבו נביאי השקר). כל ענינו היה לשחוט את הנפש הבהמית של העם ולבדוק היטב שהכל כשר וישר כרצון השי"ת.

והנה, **יראת שמים** = $1001 = 7$ פעמים 11 פעמים 13 – **מזלות** ששרשם ב-**יג** תיקוני דיקנא של אריך אנפין, **יג** מדות הרחמים. והוא סוד שם "אלי" (שנאריך להסביר בהמשך) בר"פ. במשולש פרטי, "אלי" עולה **שרביט**, סוד השרביט של אחשוורוש שנמתח באופן נסי

דבר שני, הוא אומר שאם בחורי ישיבה רוצים לזכות ל"צלם אלהים" צריך לסיים את כל הש"ס, כאשר תסיים את הש"ס פעם אחת, פעם ראשונה, רואים עליך "צלם אלהים". כנראה קשור, כנראה סיום הש"ס הוא כמו חתיכת הערלה, ואז מאיר אצלך ה"צלם אלהים". זה עוד ווארט. או לחתוך או לסיים – לסיים זה גם לחתוך, הברית נקראת "סיומא דגופא" (סיום הו"ק כנגד ששה סדרי משנה וגמרא).

טבעונות בשל כעס

נוסיף עוד משהו בענין ה"צלם אלהים": בספר המדות כותב רבי נחמן, בעל יום ההולדת של היום, שרק מי שמאיר אצלו ה"צלם אלהים" ראוי לאכול מן החי. עוד פעם, קשור לאכילה, שאם יש לך "צלם אלהים", כלומר שאתה בחינת אדם, ואתה אוכל מן החי – בשר וגם דגים או אפילו ביצה וגבינה – אתה מעלה אותו. אבל אם חלילה כעסת, אתה כבר נדמה כבהמה, ולא רק שאתה לא מסוגל עכשיו להעלות את האוכל מן החי, אלא שהאוכל מן החי מוריד אותך מטה-מטה.

אנחנו יודעים בשם הבעל שם טוב שאמר לבעל התולדות, שהיו זמנים שהוא נפל – נפלו פניו – וכעס על האשה שלו, והורה לו שאסור לו לחדש דברי תורה באותו יום שאתה כועס כי השכינה הסתלקה ודברי התורה לא יהיו אמתיים (ושמחים כנתינתן מסיני). הוא לא אסר עליו ללמוד, אבל לא לחדש דברי תורה. בא הנין של הבעל שם טוב, ולפי הווארט הזה מחדש עוד משהו – שאם כעסת היום אל תאכל בשר, וגם לא דגים ואפילו לא ביצים וחלבי, אל תאכל שום דבר מן החי, כי לא רק שלא תוכל להעלות את החי אם כעסת והסתלק ממך ה"צלם אלהים" אלא שהחי הזה יוריד אותך מטה-מטה. כנראה שיש אנשים טבעונים שאף פעם לא רוצים לאכול מן החי מתוך ש"ידע איניש כנפשיה..."

לאלול לא לניסן. בקבלה זהו שם אל במילוי (אלף למד), ה"פ יחידה, ה"פ הבל (מספר מאד חשוב, 37), והוא גם בגימטריא הפנים, אור הפנים. כלומר, חמש אותיות הפנים הן ה"פ יחידה, גילוי של היחידה שבנפש, שוה אביב-ניסן.

יש בכל אחד מהשמות ארבע אותיות, אז נעשה הכאה פרטית – א פעמים נ, ב פעמים י, י פעמים ס, ב פעמים נ – שוה 770 (שתי ההכאות הראשונות = 70 ושתי ההכאות האחרונות = 700, יחס של 1:10). יש "הפנים", ששוה "אני לדודי ודודי לי" כמו שאמרנו, ובהכאה פרטית שוה 770. איפה מתקנים את הפנים (הפנימיות)? איפה זוכים לאור הפנים? כנראה ב-770, בית משיח. ניסן הוא גם החדש של הרבי, י"א ניסן, לכן התחלנו עם השיר מהפרק החדש של הרבי, חדש של גאולה.

חבור "אני לדודי ודודי לי" ו"דודי לי ואני לו"

בניסן

אם אמרנו שאביב-ניסן שוה "אני לדודי ודודי לי", מה הקשר? קודם כל, שיר השירים כולו שייך לניסן, הזמן שאומרים בו שיר השירים הוא פסח וכל החדש שייך ל"ישמחו השמים", לאביב, לצמיחה, לאהבה. אביב הוא לשון אהבה, "באבי הנחל" (החל מיום הולדתו של ה"נחל נבע מקור חכמה", מקור ה"חכמת אדם תאיר פניו", גילוי ה"צלם אלהים" כנ"ל). כל החדש הזה הוא שיר השירים, וכל מה שכתוב בשיר השירים שייך לו, אבל דווקא "אני לדודי ודודי לי" ר"ת אלול, שייך לעבודת אלול. למה? כי באלול יש קודם כל אתעדל"ת, "אני לדודי", ואחר כך אתעדל"ע,

להיות ירא שמים. "ושחט" – "ומשך" חז"ל אומרים, צריך למשוך ולהעלות את החיות של הבהמה, ולשחיטה צריך להיות חסיד. שוב, הקדשים שלנו היום הם אכילת בשר. בפרק י"ט "מצות הוי' ברה מאירת עינים" זה סדר קדשים^ט, "עינים" היינו "פנים" (גם בגימטריא), היינו בחינת "חכמת אדם תאיר פניו" כנ"ל (בפסוק "והיה אמונת עתיך וגו'" "חכמת" היא כנגד סדר קדשים, "בחינת "חכמת אדם תאיר פניו"), גילוי ה"צלם אלהים". בכל אופן, ווארט חשוב שדווקא מי שכועס לא יאכל מן החי. [כהנים רגזנים...] בגלל ה"כהנים רגזנים" נחרב בית המקדש.

ב. התקרבות הדוד והרעיה בניסן

חבור השמות אביב-ניסן

לחדש הזה יש שני שמות, אביב וניסן – בלשון התורה אביב, ובסוף השנה (מניסן) קוראים את מגלת אסתר, סוף התנ"ך וסוף הנסים, שם כתוב שהחדש הראשון הוא חדש ניסן. אביב-ניסן שוה 185, מה זה? [אני לדודי ודודי לי]. נכון, לכאורה זה שייך

כדי שאסתר המלכה, שקודם צעקה לה' "אלי אלי למה עזבתני", תוכל לנגוע בראש השרביט. יש ה דעות בחז"ל כמה נמתח השרביט (שהיה ארוך שתי אמות): יב אמה, טז, כד, ס, ר, ס"ה חדש = יב פעמים (צירופים) של שם הוי' ב"ה, הכל מתחיל מ-יב ונשלם ב-יב (פעמים הוי'). סוד יב פעמים "אלי" בכל התנ"ך (סוד "אמרתי להוי' אלי אתה", אמרתי לכל צירוף של שם הוי' "אלי אתה"), כמו שיתבאר.

^ט אדה"ז כותב שראוי להיות בקי בסדר קדשים בע"פ יותר משאר סדרי המשנה – "מצות הוי' ברה מאירת עינים" = 1600 = 40 ברבוע = "ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה" = תלמוד ירושלמי תלמוד בבלי כנודע, ללמד שסדר קדשים כולל את שני התלמודים, את כל התורה כולה, שנתנה ב-40 יום.

אור = 207, כפולת 23, חיה (9 פעמים 23) ואילו הפנים = 185, כפולת 37, יחידה (5 פעמים 37). אור הפנים = 392, הרבוע הכפול של 14.

הגילוי של שם הוי' ב"ה על ידי שהוא "אלהינו", באתערותא דלתתא, בחינת "אני לדודי ודודי לי", ואילו "הוי' אחד" היינו המשכה של אור הוי' ב"ה דרך ז' רקיעים וכו', הכל מלמעלה, עד שמגיע אלינו, ארץ חפץ כו', בחינת "דודי לי ואני לו", וד"ל).

כמה שוים שניהם יחד? יש מצוה חשובה לפי אדמו"ר הזקן "לחיות עם הזמן", פרשת שבוע. השבוע אנחנו מתחילים חומש חדש, תורת כהנים, חומש "ויקרא". מה הנושא הראשון והעיקרי שלו, ששוה לפרק שלם בשכינה ביניהם. **קרבן**, שוה **"ארץ אפים"**, שוה **"חלב ודבש"**, יש עליו פרק שלם בשכינה ביניהם. הגימטריא הפשוטה של **"דודי לי ואני לו"**, **"אני לדודי ודודי לי"**, היא **קרבן** – לשון התקרבות, ממש מתאים לשני הפסוקים האלה, פסוקי הקירוב והדיבוק בין החתן והכלה, או שמתחיל מהחתן או מהכלה¹³⁷.

זה סוד הקרבן, "אדם כי יקריב מכם", לא 'אדם מכם כי יקריב', כמו שמדייק אדמו"ר הזקן – אדם צריך להקריב מתוך עצמו, להתקרב ולהתדבק בה', תלוי בכם. קודם "אדם כי יקריב מכם" ורק אחר כך "מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם". בעצם בתוך הקרבן יש יחוד של "אדם ובהמה תושיע הוי'", כמו שהרמב"ם כותב שבקרבן אדם צריך לכוון שהוא מקריב את עצמו, רק שה' עושה לו חסד ורחמים ומחליף אותו בקרבן בהמה.

"ודודי לי". משא"כ בניסן הסדר הפוך, כמו בפסוק המקביל בשיר השירים, "דודי לי ואני לו". כך כתוב בחסידות שצריך לכוון היום, שקודם תהיה אתעדל"ע, "בניסן נגאלו ובניסן עתידים להגאל", כדעת רבי יהושע שאומר "חנם נמכרתם ולא בכסף תגאלו", לא צריך שום אתעדל"ת, הכל מלמעלה, ועל זה נאמר "בניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל", ולכן הסדר "דודי לי ואני לו".

בכל אופן, גם את "אני לדודי ודודי לי" אפשר לפרש אותו דבר. יש הרבה פעמים בתנ"ך שמפרשים שהחלק השני של הפסוק בא בעצם לפני החלק הראשון, הוא סבה, "אני לדודי" – איך? על ידי "ודודי לי". נמצא שאת כל הפסוקים אפשר לפרש אליבא דחדש ניסן, חדש האביב, כי הכל מלמעלה. לא תתכן אתעדל"ת בלי אתעדל"ע, אין כלום, לכן גם באלול כתוב שיש התגלות מדות הרחמים כדי לעורר אתעדל"ת, אבל היא בהעלם. בחדש ניסן גלוי איך הכל מתחיל מלמעלה. באלול גם כך, אך לא כל כך גלוי, כאילו אני מתעורר ואחר כך ה' מגיב, אבל האמת לאמתו שתמיד ה' מתחיל, "ואני המתחיל", וזה מתגלה כעת, בחדש ניסן. גם את אותו פסוק, "אני לדודי ודודי לי", אפשר לפרש גם כך. לכן נשיר עוד שיר. **ניסן-אביב** שוה **"אני לדודי ודודי לי"**, אבל כוונתו "דודי לי ואני לו". אף פעם לא עשינו, נעשה לכבוד היום. בשיר כל חלק חוזר ארבע פעמים, נתחיל מ"דודי לי ואני לו", מתלבש יפה, ואחר כך נמשיך עם "אני לדודי ודודי לי".

חבור הפסוקים – קרבן (לשון התקרבות)

"אני לדודי ודודי לי" שוה 185, כמה שוה **"דודי לי ואני לו"**? 167. מי זוכר את המספר הזה מפורים? **"ונהפוך"**, מספר הפסוקים במגלת אסתר. גם פה יש "ונהפוך", או "דודי לי ואני לו" או "אני לדודי ודודי לי", נושא הפכים, שוה **"הוי' אלהינו הוי' אחד"** כמו שציינו (י"ל בפרט ש"הוי' אלהינו" היינו שנמשך

¹³⁷ "הר"ת "דודי לי ואני לו" "אני לדודי ודודי לי" = 137 (70 ועוד 67) = **קבלה**. מקבלה ואילך מצות כהונה, משא"כ שחיטה כשרה בור, כמו שיתבאר.

מצרים. קודם ה' מגלה את אהבתו, "כי נער ישראל ואהבהו", גם כשהוא עושה מעשה נעזרות, כשהבן משתובב. אבל יש מצב שצריך גם לגרש אותו לגלות כדי שעל ידי כך הוא קורא לבן שלו.

זה בדיוק מה שאנחנו מנסים להסביר כעת על קרבן, לשם התקרבות – ה' נותן לנו את מצות קרבן, הוא קורא לנו, מתקרב אלינו, ואנחנו מתקרבים אליו. תמיד מפרשים בחסידות "אדם כי יקריב מכס", שמי שרוצה להתקרב לה' כך וכך, וכעת מפרשים שה' רוצה להתקרב אלינו, הוא קורא לנו כמו שהחומש מתחיל מקריאת ה' למשה. שוב, יש כאן ממש "אני לדודי ודודי לי", "דודי לי ואני לו", כל אחד מהשנים מתקרב במסירות נפש לשני. גם בדרכים נסתרות, כמו כאן, שדווקא על ידי שהוא מגרש אותנו הוא קורא לנו.

"ויקרא לבנו ליוסף"

האם יש עוד פסוק בתנ"ך שמישהו קורא לבנו? ["ויקרא לבנו ליוסף"]. בכל התנ"ך יש רק שני פסוקים של קריאה לבן, "ויקרא לבנו ליוסף" "וממצרים קראתי לבני". הפסוק "ויקרא לבנו ליוסף" כתוב בתחלת פרשת ויחי, "ויקברו ימי ישראל למות ויקרא לבנו ליוסף וגו'". מה הוא אמר לו? "אל נא תקברני במצרים". יש כאן שלשה "לשון נופל על לשון", ממש ראייה למה שאמרנו, הקשר בין **קרא ל-קרב** – "ויקרב... ויקרא... אל נא תקברני" (ידוע שכל ששת הצירופים של אותיות **בקר** הם שרשים בלשון המקרא, אחת משבע תופעות דומות. שני הצירופים **קרב-קבר** הם סמוכים זל"ז לפי סדר הצירוף). רואים שהפסוק מאד רוצה להדגיש שרש זה.

בפורים דברנו הרבה על "יקר", "ליהודים היתה אורה ושמחה וששן ויקר", כן תהיה לנו. **קר** הוא השער של **קרב**, **קרא**, **יקר** וכו' (חזון משני פסוקי הקריאה לבן יש גם "הבן יקר לי

ג. קרבן – קריאת הבן

קרבן – קרא-בן

נאמר שני ווארטים, קודם ווארט ואחר כך משהו יפה בהלכה, לגבי תחלת החומש שלנו, "ויקרא":

איך הגענו למלה **קרבן**? כי שוה "**דודי לי ואני לו**", "**אני לדודי ודודי לי**". ההתחלה של חומש "ויקרא" היא בעניני קרבנות – שני שרשים קרובים, **קרא ו-קרב**, סך הכל הבדל של אחד בגימטריא. אם נאמר **שקרבן** הוא **קר-בן**, נחלק בין שתי ההברות, ונאמר ש-**קר** היינו **קרא**, חומש "ויקרא", "ויקרא אל משה". אחר כך "אדם כי יקריב מכס קרבן", זה הנושא הראשון, הפסוק השני. נאמר **שקרבן** היינו **קרא-בן**².

"ממצרים קראתי לבני"

איפה יש פסוק, שלא מזמן למדנו עליו באריכות, בו יש קריאה לבן? כעת החדש של יציאת מצרים, של פסח, וכתוב "כי נער ישראל ואהבהו וממצרים קראתי לבני". איך מסביר אדמו"ר הזקן במאמר "דער פרומער וראא" את הפסוק "וממצרים קראתי לבני"? שלפעמים האבא מסלק את פניו מהבן, מגרש אותו מהארמון כי הוא נוהג בדרך לגמרי לא טובה, אבל דווקא משם, כשהוא רחוק ומיוסר בשעבוד מצרים, הוא פתאום תופס את עצמו רצועק – כמו בני ישראל שצעקו אל ה' וה' שמע את צעקתם ושוועתם "וידע אלהים" (לשון רחמים, רחמי האב על הבן). דווקא ממצרים ישראל מרגיש שהוא בן, "בני בכרי ישראל", "בנים אתם להוי' אלהיכם", הכל מתוך שעבוד

² **קרא בן** = **שמחה** = "**אור עולם**" = "**סוד הוי' ליראיו**" וכו'.

לי, ויש בדיוק הפוך, ש"מגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל", שהוא מתחיל, הוא הקורא הראשון ואנחנו אחריו, על דרך "דודי לי ואני לו". בכל אופן, הקרבן הוא ההתקרבות משני הצדדים.

מהו קרבן? קרא-בן, שהאבא קורא לבן וגם שהבן קורא לאבא. חומש ויקרא, "ויקרא אל משה". לא כתוב מי הקורא, כי הולך בשני הכיוונים (ה' קורא למשה בגלוי אך בסתר משה קורא לה'. הוי' קרא למשה = משה קרא להוי' = שבת, היינו שבת שבת – אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות מיד הן נגאלין", בחדש ניסן, חדש הגאולה). בעצם כתוב בחסידות שהקורא כאן הוא העצמות, ואחר כך כתוב "וידבר הוי' אליו מאהל מועד לאמר". העצמות מחברת את שני הכיוונים, גם קריאת האבא לבן וגם קריאת הבן לאבא. זה סוד הקרבן.

ד. "מכם" – מיעוט המשומד מקרבן (ובטול ההבדלים במלכות)

"אם עלה קרבנו"

אמרנו שנאמר גם איזו הלכה בסוד הקרבן: מי ראוי להביא קרבן? קודם כל, מה המצוה הראשונה מ-תרי"ג המצוות בפרשה-בחומש? מצות קרבן עולה. תסתכלו בספר המצוות וכו' ותראו שהמצוה הראשונה, שהיא בעצם הפסוק השלישי, היא קרבן עולה. הפסוק הראשון הוא "ויקרא אל משה וגו'", הפסוק השני הוא "... אדם כי יקריב מכם קרבן להוי' וגו'", והפסוק השלישי מתחיל "אם עלה קרבנו". כמה שוה קרבנו? משיח. "אם עלה קרבנו" היא המצוה הראשונה בחומש.

נראה כמה רמזים יפים: המצוה הראשונה היא "אם עלה קרבנו", תחלת הפסוק השלישי של החומש. אלו מלים אלה מתחלת החומש? בפסוק הראשון יש 9 מלים, בפסוק השני יש 21

אפרים³ וגו'") – הכל יוצא מפורים, מה"יקר" שהוא המלכות של אורה-שמחה-ששון-יקר. מזה יוצא חומש הקרבנות, "ויקרא", הקריאה והקרבן.

אם כן, יש פעמיים בכל התנ"ך שהאבא קורא לבן, "ויקרא לבנו ליוסף" ו"וממצרים קראתי לבני" – שוה יחד 1820, המספר הכי אהוב אצלנו מכל המספרים, סוד פעמים הוי', מספר שמות הוי' ב"ה בכל התורה כולה.

קריאת האב לבן וקריאת הבן לאב

בפרק ל"ז בתניא, שאנו מסיימים בימים אלה, כתוב ש"אין קורא בשמך", שצריך שאנו נקרא לה' על ידי התורה, על ידי השם של הקב"ה – לא סתם לצעוק "אבא אבא", אלא לקרוא לו באמצעות התורה שהוא נתן לנו. הוא מתקרב אלינו, נותן לנו תורה, ורוצה שנקרא לו לבוא אלינו – כמו שהבן צועק וקורא לאבא שיבוא אליו – על ידי התורה. כך כתוב בסוף פל"ז בתניא.

כל מי שקורא בתורה שבכתב הקב"ה יושב וקורא כנגדו – שנינו קוראים. "מגיד דבריו ליעקב", יש בחינה שאנחנו קוראים למטה והוא קורא כנגדנו למעלה, על דרך "אני לדודי ודודי

³ "הבן יקיר לי אפרים" = "אור ישראל" = ילד פעמים טוב – כל ילד טוב בישראל הוא "הבן יקיר לי אפרים אם ילד ששעשים" (= ג"פ ישראל, "כי נער ישראל ואהבהו וממצרים קראתי לבני"), ובחז"ל אפרים הוא כינוי של מלך המשיח (ו"אל תגעו במשיחי" קאי על ילדי ישראל). ה' פונה אליו כ"אפרים בני" (קשר מובהק בין שני הפסוקים "ויקרא לבנו ליוסף" ואבי אפרים, משיח בן יוסף מכונה משיח בן אפרים) ו"וממצרים קראתי לבני" – על משיח נאמר "הוי' אמר אלי בני אתה אני היום ידעתיך", וכידוע שמנחם, שמו של מלך המשיח, עולה בגימטריא בן אלהים). ר"ת "הבן יקיר לי אפרים" – אליה (למפרע), "הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא וגו'".

ארבעה מביאי קרבן עולה

מי ראוי להביא קרבן עולה? תסתכלו בתחלת המנחת חינוך ותראו שם שיש ארבעה שיכולים להביא קרבן עולה – איש, אשה, עבד, גוי. י-ה-ו-ה מענין מאד. מי שראוי להביא לבית המקדש קרבן עולה, לנדוד או לנדב קרבן עולה, הוא גם איש, גם אשה, גם עבד וגם גוי. מאיפה יודעים שגם גוי יכול להקריב קרבן עולה? חטאת או אשם לא מקבלים ממנו אבל עולה כן. לומדים זאת מפסוק אחר בהמשך החומש, בפרשת אמר, "איש איש", וחז"ל דורשים שה"איש" השני בא לרבות גוים. מאד מענין, כי אותו פסוק כותב בפירוש "איש איש מבית ישראל ומן הגר בישראל אשר יקריב קרבנו לכל נדריהם ולכל נדבותם אשר יקריבו להוי' לעלה", דורשים שפעמיים "איש" בא לרבות גוים¹.

קרבן עולה הוא "כליל להוי'". למה הקרבנות מתחילים מעולה? כי כל קרבן הוא ושחט-ומשך את החיות לה' – גם חיות הבהמה וגם חיות האדם שמשותף, הכל עולה לה'. איך כותב בלשון ספר הזהר? "רזא דקורבנא עולה עד רזא דאין סוף". כל אור חוזר – חוזר לקדמותו ממש, יותר גבוה ממקור האור הישר. זה סוד הקרבנות. והנה, "איש איש" הוא גם יהודי וגם גוי, שניהם באותו לשון ממש. בסוד י-ה-ו-ה הנ"ל היינו י ו-ה תתאה, בסוד "הוי' בחכמה יסד ארץ", "ישמחו השמים ותגל הארץ" שאמרנו קודם. יש כאן קשר בין איש הישראלי בחכמה, "חכמת אדם תאיר פניו",

מלים, עד כאן 30 מלים. אחר כך "אם עלה קרבנו" הן המלים 31-32-33 בחומש. "קרבנו" המלה ה-33 מתחלת החומש. מה המלים 31-32-33 בחומש בראשית? "האור כי טוב". כנגדן יש "אם עלה קרבנו" בחומש ויקרא. כמה שוה "אם עלה קרבנו"? 504. מספר חשוב מאד בפני עצמו, המספר הראשון שהוא כפולה גם של **עב** (ז"פ עב) וגם של **סג** (ח"פ סג). נחבר לזה את המיקומים ונקבל בדיוק 600. נחלק ב-6, כי יש פה ששה מרכיבים, והממוצע יהיה 100 – "מכס" (סוד "אדם" כי יקריב מכס", כאשר "מכס" נלמד הדין הראשון, מיעוט יהודי מומר מקרבן עולה, כדלקמן).

המצוה הפרטית הראשונה היא "אם עלה קרבנו", אבל הכלל הוא "אדם כי יקריב מכס קרבן להוי' מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם". כמה הכל שוה? 3222, ט"פ משיח, ששוה "קרבנו" בהקשר כאן. כלומר, כל המשפט כאן עולה ט"פ "קרבנו" ואחר כך כתוב בפירוש "קרבנו" בפעם העשירית, "העשירי יהיה קדש להוי'", הכל משיח. ועד "קרבנו" – "אדם כי יקריב מכס קרבן להוי'... אם עלה קרבנו" = 3726 = **חי** פעמים **אור** (הערך הממוצע של כל תבה מ-**חי** התבות הוא **אור**, היינו "האור כי טוב", "תורה אור", שהוא "מקור חיים").

כתוב "מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן". **בהמה-בקר-צאן** שוה 495, 11 פעמים **אדם**. הכל מתחיל "אדם" כי יקריב מכס", צריך להקריב את האדם, רק שה' נותן להקריב את האדם שבו, את ה"מכס" שלו, בעזרת הבהמה – אך צריך לדעת שהכל אדם. לכן **בהמה-בקר-צאן** עולה **יא** פעמים **אדם**, ועם ה"אדם" המקורי כבר **יב** פעמים **אדם**, "אתם קרויים 'אדם'" כנגד כל **יב** שבטי י-ה, כל אחד הוא **אדם** (**יב** פעמים **אדם** ע"ה עולה **ישראל**). כעת קוראים את הנשיאים, כל נשיא הוא אדם. בכל אופן, יש כאן רמזים מאד יפים. לחיים לחיים.

¹ **איש** ועוד **עלה** = **יצחק יצחק** – "ואלה תולדת יצחק וגו'", "יעקב ועשו [איש איש, יהודי וגוי] האמורים בפרשה". בהכאה פרטית, **איש עלה** = 1870 = "יפת אלהים ליפת וישכן באהלי שם" (= 34 פעמים 55, סוד חתך זהב, והוא עשירית מהכל פעמים שם)!

אבל תורת משיח היא תורת האצילות – צריך ללמד את האיש למטה, את הגוי שנמצא בחרון אף, בכעס, עובד עבודה זרה (כל הכועס כאלו עובד עבודה זרה". ברמב"ם מופיע הרבה פעמים הביטוי "גוי עובד עבודה זרה" = 400, אנשי עשו, אנשים כעוסים). אותו גוי כועס בעולם העשיה, עשו שהוא כעסן בעצם, הוא הדם והוא הכבוד והוא הנחש הקדמוני, הכל עשו, והאיש למעלה צריך ללמד אותו. זה הסוד של חומש ויקרא.

ההפרש בין יהודי מומד לגוי מין

עד כאן דבר אחד – דבר פשוט, רק צריך לעשות מבנה ולהתבונן בו – אבל יש משהו עוד יותר חשוב בהלכה שהוא כותב. הוא כותב שיש הבדל בין יהודים לבין גוים לענין המצוה להביא קרבן עולה, שמהמלה "מכם" חז"ל לומדים הלכה – למעט משהו, "מכם" ולא כולכם. זה הולך על יהודי, "אדם [אתם קרויים אדם'] כי יקריב מכם" בא למעט משומד, יהודי מומד לעבודה זרה או אחד שמחלל שבת בפרהסיא – מיהודי משומד לא מקבלים קרבנות. דבר פשוט, אבל כשמתבוננים יש כאן קולא – לא רק שמקבלים מגוים קרבנות, ומיהודי מחלל שבת לא מקבלים, אלא שהוא כותב בהדגשה שמגוי מומד, גוי מין, מקבלים, אין שום הבדל בגוים בין מאמינים לכופרים, מינים.

הוא לא כותב, אבל הרי כל הגוים מינים – או שהגוי עובד עבודה זרה או שהוא כופר במציאות אלהים, וגם הגוים שטוענים שמאמינים באל אחד ואינם עובדים ע"ז הרי הם מינים ביחס לאמונה באלוקי ישראל, שהוא ורק הוא אלוקי אמת – ובכל זאת מגוי מין מקבלים עולה ומיהודי מומד לא מקבלים עולה, פלאי פלאים. לא רק "איש איש" להשוות ביניהם, אלא שב"איש" הראשון יש מיעוט של "מכם" ולא כולכם, ולגבי הגוי, ה"איש" השני, אין שום מיעוט – כולם בסדר, איזה גוי שלא יהיה.

"אתם קרויים 'אדם' ואין אומות העולם קרויים 'אדם'", לבין הגוי.

מה ההבדל בין יהודי לגוי לפי הווארט של רבי נחמן? יהודי אף פעם לא כועס וגוי תמיד כועס. כמו שתמיד אומרים כל מיני הבדלים בין יהודי לגוי, כאן הבדל פשוט – אם ראית מישהו שאף פעם לא כועס סימן שהוא יהודי, אם ראית מישהו שתמיד כועס סימן שהוא גוי. ואף על פי כן "איש איש" היינו יהודי וגוי, איך יכול להיות?

ארבעת מביאי הקרבן כנגד עולמות אבי"ע

תמיד כשעושים י-ה-ו-ה י-ה הם "הנסתרת להוי' אלהינו" ו-וה הם "והנגלת לנו ולבנינו". עשיה היא תמיד "אף עשיתיו" – הכי מתאים כאן להקביל את המבנה לעולמות, כי עולם הגויים הוא "אף עשיתיו", עולם של גוים. איך אני יודע? עשו נקרא על שם עשיה. זו החלוקה שעשו, שיעקב לקח את העולם הבא ועשו קבל את העולם הזה. "אף עשיתיו" היינו ה תתאה, מלכות דמקנא בעשיה, באמת שייך לגוי. סתם עבד בקבלה הוא עולם היצירה. איש ואשה כאן הם "הנסתרת להוי' אלהינו". משהו יפהפה שאיש ואשה הם י-ה, שהרי "איש ואשה זכו שכינה ביניהם", שם י-ה, וכאן הם "הנסתרת להוי' אלהינו". זה י-ה-ו-ה פשוט וכנראה גם חדש, לא זוכר שפעם אמרנו:

י (אצילות)	איש
ה (בריאה)	אשה
ו (יצירה)	עבד
ה (עשיה)	גוי

כמובן ששם י-ה-ו-ה כאן מאד שייך למהפכה הרביעית שלנו, שהגיע הזמן שה"איש" למעלה ילמד את ה"איש" למטה. יש איש באצילות ויש איש בעשיה, לכן הרבה פעמים כתוב ש"אף עשיתיו" בא לרבות את האצילות במקום העשיה דווקא. בעולם האצילות יש איש ובעולם העשיה יש איש, ודווקא תורת האצילות – התורה שקבלנו בסיני היא תורת הבריאה,

משהו, רוצה להבין מה קרה איתו בעבר, כל הטראומות שהיו בחייו, איפה הוא היה. מישוה שיצא מדעתו לתקופה, "עתים חלים עתים שוטה", איפה הייתי כשהייתי שוטה? באיזה עולם הייתי? באיזו מציאות?

הוא מביא שלפי דעת הרמב"ם אחרי שהוא עושה תשובה הוא יכול להביא חטאת על מה שעשה בזמן שהיה משומד, אבל לפי דעת התוספות הוא לא יכול. מה יוצא? לפי התוספות התקופה בה היה משומד מחוקה, כמו מחיקה בזכרון, לא קיים. אני לא יכול אחר כך לעשות משהו גם כדי לתקן אותו, כמאן דליתא, ואילו לפי דעת הרמב"ם לא ככה (והוא ממש כמו החקירה היום במדע האם ניתן להחזיר מידע שהלך לאיבוד בחור שחור, פעם חשבו שלא, כדעת התוספות, היום חושבים שכן, כדעת הרמב"ם).

אם נשתמש בביטויים האהובים אצלנו, "העלם שישנו במציאות" ו"העלם שאינו במציאות", לפי דעת התוספות היהדות שלו בזמן שהוא משומד היא כל כך "העלם שאינו במציאות", הוא כל כך אויס-איד (ולא רק אויס-איד אלא אויס בכלל), שהוא לא יכול להביא חטאת על מה שהוא חטא. אומר המנחת חינוך שגם עולה באה לכפר לפעמים על מצות עשה וכיו"ב, אז לכאורה המחלוקת של הרמב"ם והתוספות לגבי חטאת היא גם אם יהודי רוצה אחרי שהוא חוזר בתשובה להביא עולה על עשה שעבר עליו כשהיה משומד – לפי הרמב"ם כן ולפי התוספות לא. נושא מאד מענין בהלכה הנוגעת לתורת הנפש.

הרבה פעמים דברנו, גם בשכם, על ההבדל בין הרמב"ם והרמב"ן לגבי האין שביין יש ליש, אם הוא אין מורגש או שהוא אין מובלע. לפי הרמב"ם אין אין בפני עצמו, הוא מובלע בין יש ליש. גם כאן, מתאים מאד למה שהוא אומר, שהתקופה שהיהודי היה "אין", התקופה שהיהודי היה משומד, היא לא תקופה בפני עצמה. כלומר, הוא לא מחוק, הוא מובלע בתוך

יהודי מומר – "כמאן דליתא" לענין קרבנות

אם מעמיקים להתבונן בפרט הזה – הוא באמת פלאי פלאים. עוד פעם, יהודי מומר בענין הזה יותר גרוע מגוי מין. לא רק שהוא יותר גרוע מגוי, אלא לענין המצוה הראשונה של חומש ויקרא – "הכל הולך אחר הפתיחה" – היהודי המומר הוא "כמאן דליתא", לא קיים במציאות, והגוי המין הוא "כמאן דאיתא", יש לו מציאות ביחס לקרבן עולה בבית המקדש. ליהודי המומר אין מציאות.

למה הדבר הזה נוגע? המנחת חינוך מביא בשם המשנה למלך, צריך להסתכל איפה שהוא מציין: יהודי מומר, האם אחרי שהוא חוזר בתשובה הוא יכול להביא קרבן חטאת על מה שהוא עשה כשהוא היה מומר? פשוט שאין דבר העומד בפני התשובה, אז כל יהודי – גם משומד, שבזמן שהוא משומד הוא "כמאן דליתא", הוא לא קיים – יכול לחזור בתשובה. ברגע שהוא חוזר בתשובה הוא "כמאן דאיתא", סימן שהוא נולד מחדש, חדש את המציאות שלו. שייך לחדש שלנו, ניסן, "תתחדש כנשר נעורייכי", "נער ישראל ואהבהו", הוא שוב בן.

העלם היהדות אצל מומר – ישנו במציאות

(רמב"ם) או אינו במציאות (תוספות)

כשהוא היה מומר נקודת הבן היתה רדומה אצלו, בהעלם. השאלה עד כמה, "העלם שישנו במציאות" או גם "העלם שאינו במציאות" – בתקופה שהיה מומר. אומר המשנה למלך שזו מחלוקת הרמב"ם והתוספות. הרמב"ם אומר – כך לומד המשנה למלך, צריך לדייק – שאחרי שהוא חוזר בתשובה הוא יכול להביא חטאת על דברים שעשה בזמן שהיה משומד. [בשוגג]. כן.

השאלה אם היה במציאות בכלל באותה תקופה? מה הגדר של אותה תקופה? מאד חשוב. היום כל מי שהולך לאיזה פסיכולוג או

יצא מהשלמות – כמו שהרבי הרש"ב כותב, כעת אנחנו כבר בהילולא שלו, שפגם הברית הוא איבוד השלמות. מה העצה שלו? הוא יצא, המלה "מכם" הוציאה אותו מהכלל. הרי "אין דבר העומד בפני התשובה", אבל התורה לא מקבלת אותו, כמו שכתוב "חוץ מאחר", ש"אחר" התייאר מהאמירה "חוץ מאחר", אבל אומרים שהוא היה קצת טפש, לא היה צריך להתייאר. אם הוא יצא מכלל "מכם" מה העצה? רק הפעם המאה ואחת (להתעצם עם האחד, לא ליפול לאחר), כמו שכתוב בתניא. יש פעם אחת שהיא מחוץ למאה, היא הקשר הישיר לה', הקשר השלישי.

מלכות "ככל הגוים" – בלי מיעוטים

בכל אופן, כל הבעיה של שלמות וציאה מהכלל, יציאה מן המציאות, לא להיות נחשב – היא רק בעיה של יהודים. לגוים אין הבעיה הזו. במבנה שלנו, י-ה-ו-ה או כנגד ספירות-פרצופי האצילות או כנגד העולמות, סימן שהבעיה הזו לא קיימת במלכות או בעולם העשיה. איזה לימוד אפשר להסיק מזה לענינו? בדור שלנו גם עוסקים בהפצת תורה לגוים וגם, עוד לפני כן, כבר עשרות בשנים, אנחנו מדברים על חידוש המלכות, "לחדש את המלוכה" בלשון הפסוק. מה אפשר ללמוד מכאן?

לכן חוגים דתיים, בני תורה, לא כל כך אוהבים לדבר על מלכות, על חידוש המלכות, וכך גם נשמע מהפשט – הנביא, שמואל הנביא, שהוא איש תורה, לא היה ניחא לו שרוצים מלכות. לפי כל הפוסקים לא פשוט אם מצוה או רשות, הרמב"ם אומר שזו מצוה. מלכות היא "ככל הגוים", כמו שהפסוק אומר בפירוש ודברנו על זה בלי סוף – גדר מלכות הוא "ככל הגוים". לכן, היות שגדר המלכות הוא "ככל הגוים", את מי שעוסק במלכות לא מעניין אם היהודי משומד או לא, בדיוק כמו גוים. עבור מי שעוסק במלכות היהודי הוא גם גוי, אמנם "גוי אחד בארץ", אבל התייחסות של גוי. אצל

שני ה'יש', שלפני ושאחרי. ממש מתאים. אבל התוספות הם כמו הרמב"ן שתקופת האין היא תקופת אין, הוא לא היה קיים. אז לחיים לחיים. הרבי פוסק כמו הרמב"ם.

התקשרות לה' גם כשאין מציאות לפי תורה

כדי להבין קצת יותר נחזור למה שדברנו קודם: אמרנו שאצל גוי לא משנה אם הוא מאמין או מין או עובד עבודה זרה – אם בא לו להביא לבית המקדש קרבן עולה מקבלים ממנו. אבל אם יהודי עובד עבודה זרה – או אפילו מחלל שבת בפרהסיא – לא מקבלים את קרבנו, במקרה כזה הוא לא קיים, כאילו התורה לא מכירה במציאות שלו. קודם כל זה מחדד מאד מה שהרבי אומר שכדי לעשות תשובה במקרים חמורים צריך להגיע לקשר השלישי, הקשר הישיר בין הנשמה, ה"חלק אלוה ממעל ממש", לקוב"ה, עצמותו יתברך, לא דרך התורה.

יש מצבים שהתורה לא מכירה במציאות שלך, שלפי התורה אתה לא קיים, אז איך אתה יכול להתקשר לה' דרך התורה? אז מה התקוה שלך? רק להתקשר לא דרך התורה. אצל הקב"ה אתה עדיין קיים, לכן הקב"ה אומר "יעשה תשובה ויתכפר לו" – זה בדיוק הפשט של חז"ל. התורה לא אומרת ככה, היא אומרת "יביא קרבן", אבל זה הנושא שלנו – יש מקרים שאתה לא יכול להביא קרבן, מקרים שהתורה אוסרת עליך להביא קרבן, אם אתה משומד או מחלל שבת. אז עצת התורה כבר לא שייכת, וצריך להגיע רק לעצת הקב"ה, "יעשה תשובה ויתכפר לו", הקשר השלישי, הישיר, לעצמות ה'.

עוד פעם, לגוי אין את הבעיה הזו – גוי הוא גוי, לא משנה מה, והוא בכלל "איש איש", תמיד יכול להביא קרבן עולה לבית המקדש שלנו, תמיד מקבלים את הקרבן שלו בידים פתוחות. מה זה מלמד אותי? "מכם" שוה 100, יפי של מלה, שלמות. סימן שמי שהוא משומד יצא מכלל "מכם", מהשלמות של 100. אם הוא

גוי – גוי מין וגוי צדיק זה אותו דבר ביחס לקרבן עולה, כלומר ביחס לקבל אותו. אין לי שום בעיה לקבל גוי משומד או לקבל גוי צדיק, לקבל ממנו קרבן, אבל אם מדובר ביהודי יש בעיה – יהודי משומד איני יכול לקבל את הקרבן שלו. מי זה 'אני'? התורה. אם אני רבי – לכן הרבי רצה שכולם יהיו רבי – רבי הוא כמו הקב"ה, מקבל את כולם. אבל אם היהודי הוא תורה יש מי שהוא יכול לקבל ויש מי שהוא לא יכול לקבל, מי שהוא משומד, הוא ממועט. על יהודים כתוב "כי אתם המעט", כלומר שאצלכם יש מיעוטים. מכאן אפשר ללמוד שאצל גוים לא מדברים בכלל על מיעוטים. יש פה במדינה כל מיני מיעוטים, דרוזים וערבים וכו', אבל אין מושג מיעוטים אצל גויים – מיעוטים זה מושג יהודי, וכעת אנחנו מפרשים את זה לגריעותא, "כי אתם המעט מכל העמים".

בכל אופן, זה קשור מאד למה שרבי נחמן, בעל יום ההולדת של ראש חדש, מאד מתנגד להסתכל בספרי חקירה, החל מהמורה נבוכים של הרמב"ם וכלה בכל שאר ספרי החקירה של עם ישראל. הוא כותב מאד חריף, שייך לנושא שדברנו קודם לגבי "צלם אלהים", שמי שמסתכל ולומד בספרי חקירה מסלק מעצמו את ה"צלם אלהים". כמו שהחסידים שלו אמרו שכאשר רואים את החיתוך בברית המילה תוך כדי שהתינוק בוכה רואים את ה"צלם אלהים" על פניו, כך אמר רבי נחמן שמי שפותח מורה נבוכים רואים את ה"צלם אלהים" מסתלק ממנו.

חב"ד – מחשבת חסידות בלי הפסק

אבל כעת כבר נכנסנו ל-ב' ניסן, הגענו להילולא של הרבי הרש"ב, ובחב"ד לא כך. נספר סיפור פשוט על הרבי הרש"ב שמתוכו נבין הרבה דברים מהי חסידות חב"ד. הרבי הרש"ב אמר שמיום שעמדתי על דעתי היו רק פעמיים בכל החיים שלי שהפסקתי לרגע לחשוב חסידות.

כל שיטת חב"ד היא התבוננות אלוקית, זה היחוד של חסידות חב"ד שאין אצל חסידויות אחרות – התבוננות באלקות. לפי המאמר המפורסם של רבי הלל שפרשנו, בדורות

גוי – גוי מין וגוי צדיק זה אותו דבר ביחס לקרבן עולה, כלומר ביחס לקבל אותו. אין לי שום בעיה לקבל גוי משומד או לקבל גוי צדיק, לקבל ממנו קרבן, אבל אם מדובר ביהודי יש בעיה – יהודי משומד איני יכול לקבל את הקרבן שלו. מי זה 'אני'? התורה. אם אני רבי – לכן הרבי רצה שכולם יהיו רבי – רבי הוא כמו הקב"ה, מקבל את כולם. אבל אם היהודי הוא תורה יש מי שהוא יכול לקבל ויש מי שהוא לא יכול לקבל, מי שהוא משומד, הוא ממועט.

על יהודים כתוב "כי אתם המעט", כלומר שאצלכם יש מיעוטים. מכאן אפשר ללמוד שאצל גוים לא מדברים בכלל על מיעוטים. יש פה במדינה כל מיני מיעוטים, דרוזים וערבים וכו', אבל אין מושג מיעוטים אצל גויים – מיעוטים זה מושג יהודי, וכעת אנחנו מפרשים את זה לגריעותא, "כי אתם המעט מכל העמים".

בכל אופן, הווארט – מאד חשוב – הוא שברגע שהולכים על מלכות, "אף עשיתיו", לא בודקים בציציות של אף אחד, אם הוא צדיק או שהוא משומד או שהוא מומר. איך הדבר הזה מתבטא בפשטות? בקלפי. לפני שהולכים לקלפי לא בודקים את הציציות, רק צריך לבדוק את תעודת הזהות וגם לבדוק שלא יצביע כמה פעמים. גם אצל הגוים יש את הבעיה הזו היום, גם באמריקה, בבחירות האחרונות, כמה פעמים בכמה מדינות אותו אחד הצביע. נגנו "אלי אתה" (אדה"ז וצ"צ).

ה. הרבי הרש"ב – מחשבת חסידות תמידית (חסידות מול חקירה)

אמונה בלי חקירות

ידוע שלכל חדש יש תכונה מהתכונות הפנימיות של הספירות. חדש ניסן הוא אמונה. אמונה היא הכח של רדל"א, הייתי יכול לחשוב שהוא שייך לאדר, "עד דלא ידע", אבל לפי

שתי הפסקת מחשבת החסידות – זמני

התפעלות מטרדות קשות

מה היו הפעמיים בחיים שהוא הפסיק לחשוב חסידות? פעם אחת שהיה איזה גוי רשע, הגוברנטור של המחוז בו גרו, שבכח יזם לגייס את בנו-יחידו, הרבי הקודם, לצבא הרוסי. הוא עשה כל מאמץ כדי לגייס את הרבי הקודם, הריי"צ. מרוב טרדה בנושא הזה הרבי הרש"ב אמר שלרגע הפסקתי לחשוב חסידות – זה פעם אחת. בסוף היה נס, המזימה של אותו אחד הופרה. זה סיפור בפני עצמו, כעת מספרים על הפעמיים שהרבי הפסיק לחשוב חסידות.

הפעם השניה היתה תוך כדי משפט ביילים, כאשר קראו לפניו את העיתון. דווקא בפסק הדין – מה היה הפסק בסוף? שזיכו את ביילים עצמו, אך הקטיגור טען שיש כתות בין היהודים שבכל אופן רוצחים ילד נוצרי כדי להשתמש בדם למצות של פסח (לא כל היהודים, רק כתות כאלה...), והשופט פסק שהוא לא יכול לפסוק שזה לא נכון, יתכן שנכון. את ביילים עצמו הוא זיכה, אבל על עצם הרעיון שיתכן שיש איזה יהודים ששוחטים ילד נוצרי בשביל לערבב את הדם שלו במצות – הוא לא יודע, לא יכול לפסוק. הדבר הזה כל כך הטריד את הרבי עד שהוא הפסיק לרגע לחשוב חסידות.

כך הוא אמר, שרק בפעמיים האלה בכל החיים, הוא הפסיק לחשוב חסידות מתוך דאגה. הדאגה הראשונה היתה דאגה לבן, לא כי הוא הבן שלו אלא כי הוא ההמשך של החסידות, ההמשך של הושלת, המשך של משיח בעצם – המשיח שבדור, התקוה של הדור. הרבי הקודם הוא התקוה של עם ישראל. הדבר השני, במשפט ביילים, זו דאגה לעם ישראל בעצמו – חילול השם שהגוי הזה, שלכאורה אובייקטיבי, והראיה שאת ביילים עצמו הוא זיכה, העמיד את עם ישראל עדיין בסמך שאלה של אשם, שיתכן שיש כזה דבר.

מהצמח צדק והלאה הגדר הפשוט של התבוננות לפי דרך החסידות הוא הווארט הזה של הרבי הרש"ב – התבוננות היינו לחשוב חסידות, "כל חדא וחדא לפום שיעורא דיליה". לומדים מאמר חסידות ועוד מאמר חסידות, אתה ספוג חסידות, ואתה חושב – אתה חושב ומתעמק, כל חדא לפום שיעורא דיליה, בחסידות. זה להתבונן באלקות.

מסופר בחז"ל אודות החסידים הראשונים שהיו שוהים תשע שעות ביום, שעה לפני התפלה ושעה תפלה ושעה אחרי התפלה שלש פעמים ביום. "תורתן אימתי נעשית"? מתוך שחסידים היא תורתן משתמרת או מתברכת, כידוע בבבלי ובירושלמי. בכל אופן, בשעות שהיו עסוקים להתבונן, להגיע להתפשטות הגשמיות, על פי פשוט לא היו לומדים תורה. אבל אם הרבי הרש"ב אומר שמאז שעמדתי על דעתי היו רק פעמיים שהפסקתי לחשוב חסידות סימן שהוא חושב חסידות כל הזמן, לא בגדר תשע שעות של החסידים הראשונים אלא משהו אחר.

הוא לימד נגלה, כמו שכתוב ב"היום יום" היו לו סדרים שהלואי עלינו מקצת שיעוריו בנגלה של הרבי הרש"ב. הוא למד נגלה הוא גם חשב חסידות. מסופר, תיכף נגיע לזה, שכאשר היה אוכל היו זמנים שבסעודות של הרבי היה אחד מהחסידים שהיה קורא לפניו את העיתון, כדי שיהיה מעורבן מה קורה בעולם – מנהג נחמד. אתה אוכל, לא צריך להסתכל בעיתון, משהו יספר לך תוך כדי – שיהיה לך איזה נאמן בית, משמש טוב, שיקרא לך את העיתון תוך כדי שאתה אוכל. אבל גם אז הוא לא הפסיק ככלל לחשוב חסידות. כלומר, אפשר לעשות כל דבר – כנראה שגם כשהוא ישן הוא חשב חסידות. בעצם לחשוב חסידות זו ההתבוננות החב"דית. זה הולך יחד עם הכל (כמובן שאין זה סותר את העבודה המיוחדת של תפלה באריכות ההתבוננות).

אבינו, אנחנו "מאמינים בני מאמינים" בזכותו, והדרך הפשוטה של היהדות היא אמונה פשוטה בלי חקירות, "והאמן בהוי" ויחשבה לו צדקה [שלא חקר רק האמין]."

מהי שיטת חב"ד ודרך הרבי הרש"ב במיוחד? אפילו קבלה – רבי נחמן למד הרבה קבלה, ואף פעם לא אסר ללמוד קבלה, כל התורות שלו לפי זהר ובמיוחד לפי תיקוני הזהר, הספר שהוא הכי אוהב בקבלה ומצטט ממנו כל הזמן בליקוטי מוהר"ן. אבל הוא כותב בפירוש שצריך לדעת את כל הכוונות, ללמוד ולהבין, אבל לא לכוון אותן בפועל – צריך להבין וללמוד אבל לא להתעסק בחלק המעשי, בחלק המעשי תהיה תמים. אבל בחב"ד במדה מסוימת, מי שלומד דרך מצותיך של הצמח צדק בשרש מצות התפלה, רואה – כותב גם בשם הבעש"ט – שגם ספרי קבלה לא צריך ללמוד. לכאורה הייתי חושב ההיפך, שהכל מותר, הכל צריך ללמוד וחיוביים לדעת. רבי הלל לקח "עמק המלך" בתוך תיק הטו"ת שלו והיה בקי בכל כתבי האריז"ל לפני הבר-מצוה. הצ"צ כותב בשם הבעש"ט שמי שלומד קבלה בלי חסידות עלול להגשים את האלקות.

שוב, מה הענין של החסידות? החסידות היא כח שקבל אדמו"ר הזקן – כפי שאנחנו אומרים תמיד, שפשיטא שמישהו אחר לא קבל, מתנה מהשמים שהוא קבל – לגלות את תורת חב"ד הפנימית שבכללה כל הקבלה וכל החקירה (כדברי הרבי ב"ענינה של תורת החסידות" שתורת החסידות היא ה"יחידה" הכללית של כל התורה כולה, של כל פרד"ס התורה שכנגד נרנ"ח. תורת החסידות היא "כתר תורה" והכתר נקרא "כליל" על שם שהוא כולל את כל מה שלמטה ממנו ומתפשט ממנו. חוץ מחלוקת התורה לפרד"ס יש חלוקת הלימוד ל: תנ"ך^{טו},

זו דאגה לכבוד ישראל וחילול שם ישראל שהוא חילול שם שמים – זה הוציא מדעתו את הרבי, עד כדי כך שהוא הפסיק לחשוב חסידות. מה היה דומה לכך שאנחנו מספרים תמיד אצל הרבי? במשפט הספרים, שגם הרבי התבטא שהוא מתפעל. אצל חסידים יש ווארט של אן-התפעלות, והרבי אמר על עצמו שברגע העימות הזה מתוך המשפחה הוא יצא ממה שאמרנו קודם שחכם הוא רגוע תמיד – הוא יצא מהרגוע הפנימי-הנפשי, לא קיים לרגע את האן-התפעלות, משהו דומה לסיפור הנ"ל אודות הרבי הרש"ב.

בכל אופן, כאן מה שחשוב שהרבי הרש"ב הוא בעצם אב הטיפוס של עבודת חב"ד, שהיא לחשוב חסידות כל הזמן. לחשוב חסידות אצלו זו דבקות בעצמותו יתברך תוך כדי הכל. אצל הראשונים, אצל רבי מענדלע ויטבסקר ואפילו אצל אדמו"ר הזקן בתניא, כתוב שצריך להפסיק באמצע הלימוד כדי לחדש את הדבקות בה', לחשוב על הצירוף המשתנה בכל שעה מ-יב הצירופים. יתכן שאצל הרבי הרש"ב לא היה צריך זאת בכלל, כי כל הזמן היה שקוע בחסידות, מה שהוא לא עושה. הוא למד נגלה בעיון רב.

החסידות מאפשרת ללמוד קבלה וחקירה בלי

סכנה

נחזור לענין של האם לומדים מורה נבוכים או שלא לומדים? רבי נחמן אוסר זאת ואומר שה"צלם אלהים" מסתלק ח"ו. כמובן ש"אין כלל שאין בו יוצא מן הכלל" והוא עצמו היוצא מן הכלל. הוא כותב באותו הקשר שראה הרבה אנשים שעסקו בזה ונעשו אפיקורסים, המשומד עליו דברנו קודם לגבי "אם עלה קרבנו", המצוה הראשונה של תורת כהנים. בכל אופן, מאד מתאים, היות ש"החדש הזה", ובמיוחד ראש חדש ניסן, הוא חדש האמונה ויום האמונה של כל השנה – יהודי יורש אמונה מאברהם

^{טו} כידוע שמקרא בעשיה, מלכות, נפש, ה תתאה שבשם.

משנה), וכולל את הכל בצורה הכי נקיה והכי עמוקה והכי יפה, בלי שום סכנה כלל וכלל.

לכן אדרבא, תלמד כמה שיותר חסידות לעומק, תתבונן, תשתמש בשכל של הנפש השכלית שלך. עיקר ההתבוננות הוא לא בשכל של הנפש האלקית – בו יש כח ראייה, לראות ישירות אלקות – אלא להשתמש בשכל של הנפש הטבעית, מה שנקרא הנפש השכלית, זה תיקון הנפש. אדרבא, נותנים לך על מגש של כסף את היכולת להתבונן בהתבוננות פרטית (לאפוקי מהתבוננות כללית, שהיא רק דמיונות שוא), ותחשוב חסידות יומם ולילה. אז החסידות היא יותר ממורה נבוכים ויותר מעץ חיים, לא צריך שום דבר. רבי נחמן אסר זאת וחב"ד נתנה לך זאת – רק אחד שקבל מהשמים את המתנה לתת לך זאת בשלמות, בלי שום בעיה, רק שזה דורש התמסרות. כמו הרבי הרש"ב עצמו, שהתמסר כל החיים, שמיום עמדו על דעתו לא הפסיק לחשוב חסידות חוץ משתי הפעמים האלה שהיה מודאג ומוטרד מגורל עם ישראל. לחיים לחיים.

יש ספר של הרבי הצמח-צדק, "ספר חקירה", שנקרא גם "דרך אמונה". כל החקירות של חב"ד – הוא מצטט את המו"נ ושאר ספרי החקירה – הם תחת הכותרת "דרך אמונה"², מה ששייך לחדש ניסן ולראש חודש ניסן.

² קודם כל – אמונה. החסידות מחברת את האמונה לחקירה, נשיאת הפכים ממש (מכח גילוי העצמות שבתורת החסידות). **אמונה חקירה חסידות = בראשית = שלשה דברים יחד** (ר"ת שדי) כנודע. באמונה חקירה חסידות יש לו אותיות, הרבוע של ד:

א ו ו

ה ח ק י

ר ה ח ט

י ד ו ת

הפנות הן אותיות **תניא**! הכל נכלל בספר **תניא** קדישא, שבו הכח לגלות את **האיתן** שבנשמה, גילוי העתיד (אותיות איתן משמשות לעתיד לבוא כנודע) – "משכיל

תלמוד"³, חקירה"⁴, קבלה"⁵, חסידות"⁶, גם כנגד נרנח"⁷, ושוב רואים איך שהחסידות כוללת את הכל – בפרט המוחין חו"ב כלולים בכתר בסוד ג"ר). אחרי שאתה לומד חסידות לעומק לא הקבלה ולא החקירה מסוכנות. העיקר הוא החסידות.

הרבי הרש"ב – הכל כלול בחסידות

הרבי הרש"ב, שהיום יום ההילולא שלו, לא היה מרבה ללמוד ספרים אחרים. אצלו, ואצל כל הרביים ממנו והלאה, היה ברור שתורת חב"ד כוללת בעצמה את הכל (מזכיר את מה שהיה ברור לר"ת שלימוד התלמוד כולל את הכל, גם את השליש מקרא וגם את השליש

³ ש"ס כנגד ו"ק, יצירה, רוח, ו שבשם. הנ"ר הן בחינת "והנגלת לנו ולבנינו" (ראה חסדי דוד אות עו).

⁴ חקירה היא מוח הבינה, בריאה (עולם השכל בכלל), נשמה ("נשמת ש-די תבינים"), מוחין דאמא, ה עילאה שבשם ("הנסתרת להוי" אלהינו", "כבוד אלהים הסתר דבר וכבוד מלכים חקר דבר" – כאן טמונה הבעיה של חכמת החקירה, חוקרים מה שאמור להיות בגדר הסתרה).
⁵ קבלה היא חכמה, אצילות (חכמת עשר הספירות – "עשר ספירות בלימה"), חיה, מוחין דאבא, י שבשם.

⁶ חסידות היא כתר (הכולל ג רישין שבנפש הם אמונה תענוג רצון, הכל מעל לטעם ודעת), א"ק (הרבי רואה כל נשמה ונשמה כפי שהיא מושרשת במחשבה הקדומה דא"ק, "ישראל עלו במחשבה", ולפני הצמצום היינו בחינת יחיד שלמעלה מאחד וקדמון, כמבואר בדא"ח, בפרט בכתבי רבי אייזיק מהומיל [וגם] שם נאמר "ירידה צורך עליה", וד"ל), יחידה, קוצו של י שבשם (היינו "קבלת הבעל שם טוב" על שם הקשר בין ה-י שבשם לקוצו של י).

רמז: **תנ"ך תלמוד חקירה קבלה חסידות = חכמה פעמים הוי"ו** – "הוי" בחכמה" – על כל התורה כולה (כולל כל הנרנח"י שבה) נאמר "אורייתא מחכמה נפקת" (הכל קבלנו מסיני, בחינת קבלה-חכמה כנ"ל).

אלהים שוה **ענג-ענג**, **ענג** הוא הערך הממוצע של שתי המלים **"צלם אלהים"**.³⁷ "אין בטובה למעלה מענג", סילוק "צלם אלהים" הוא נגע, "אין ברעה למטה מנגע", אבל "אין בטובה למעלה מענג". אם כן, יש עוד משהו, שמי שרוצה להיות עם "צלם אלהים" צריך להיות במצב תמידי של ענג, כל הזמן הוא ענג שבת – תלמיד חכם נקרא שבת וכל האכילה שלו היא ענג שבת. ענג שבת, שבת שלום, הם בדיוק ההיפך מכעס. אם אתה כועס אתה נגע, "אין ברעה למטה מנגע",³⁸ ואם אתה לא כועס אז "אין בטובה למעלה מענג".

ענג הוא שלש אותיות, אז ממוצע כל אות הוא **"אלי"**. **ענג** הוא ג"פ **"אלי"** ו**"צלם אלהים"** עולה ו"פ **"אלי"** וב"פ **"צלם אלהים"** עולה בדיוק מספר הפעמים שיש **"אלי"** בתנ"ך, **יב** פעמים. כמה פעמים כתוב בתנ"ך הביטוי "צלם אלהים"? רק פעמיים, במעשה בראשית כתוב "ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אתו זכר ונקבה ברא אתם" ובפרשת נח כתוב "שפך דם האדם באדם דמו ישפך כי בצלם אלהים עשה את האדם".³⁹ אין עוד "צלם אלהים" בכל התנ"ך,

ו. **"ב פעמים "אלי" כנגד חדשי השנה**

"זה [פעמים] אלי" בתנ"ך

שרנו את **"אלי אתה"** של אדמו"ר הזקן וגם של הצמח-צדק. כעת נאמר עוד מהלך שכמדומני הוא חדש, "החדש הזה לכם":

בפורים דברנו הרבה על תפלת אסתר המלכה **"אלי אלי למה עזבתני"**. גם הזכרנו⁴⁰ את המדרש **"אלי בים, 'אלי' בסיני"**, כלומר שחז"ל מדגישים את שם **"אלי"**. יש פה עוד פסוק, פסוק של הלל, שהרביים חברו כל אחד לחן לו – **"אלי אתה"**, גם שם **"אלי"**. נשאלת השאלה, האם **"אלי"** הוא שם נפוץ בתנ"ך? יש **"אלי אלי למה עזבתני"** ויש **"אלי אתה ואורך"**. מישוהו זוכר עוד? מתחיל מהתורה, **"אלי בים"**, **"זה אלי ואנוהו"** (**"אלי"** בסיני) רק ברמזים, כמו שדברנו בשיעור).

אם תסתכלו בתנ"ך תראו שבכולו יש בדיוק **יב** פעמים **"אלי"**. ויש לזה רמז מובהק: ה**"אלי"** הראשון (והיחיד בתורה) הוא **"זה אלי ואנוהו"** – **"זה אלי"**, יש **זה** פעמים **"אלי"** בכל התנ"ך (ולהלן נבאר את סוד חלוקת ה**-יב** **"אלי"** ל**-זה**, הרמזו לנבואת משה ב**"זה"**)!

רמזי **"אלי"** – ענג ו**"צלם אלהים"**

כל שלש **"אלי"** עולה **ענג**. דברנו בשם רבי נחמן על תיקון כעס, סילוק **"צלם אלהים"** מאור הפנים, בענג שבת. ו"פ **"אלי"** (ו צירופי שם **"אלי"**, כמבואר כוונה זו בכתבי האריז"ל) שוה **"צלם אלהים"**. לא אמרנו קודם שהוא מקשר בין **"צלם אלהים"** לענג ובאמת **"צלם**

³⁷ הכנף = 37, **יחידה, הבל** (ובסוד קין [= **צלם** כנ"ל]) מינוס **הבל** = **ענג** = **נגע** = **מלחמה**, כמבואר סוד זה במ"א).

³⁸ **ענג** היינו **"עזר כנגדו"** (העזר גובר על הנגד וממתיקו), אך **נגע** היינו נגדו לפני (גובר על) העזר, ודוק.

³⁹ שני הפסוקים יחד עולים 4921 = 7 פעמים 703, משולש 37 (**"ישמח משה"** – **משה משיח**) – **חזה** ("אם כל חי") פעמים **הבל** (**חזה** היא הנקודה הפנימית של **הבל** כשם ש**חיה** היא הנקודה הפנימית של **אדם**).

4921 = 1 פעמים 7 פעמים 19 פעמים 37 – ארבעת מספרי השבת הראשונים!). הפסוק הראשון, בפרשת בראשית, עולה 2816 = **אדם חזה** (ח ברבוע, ד בחזקת ג, הסכום של 1 7 19 37, כידוע הכלל בזה) פעמים **דם** –

לאיתן האזרחי", אברהם אבינו (שעתיד לזרוח, בביאת גואל צדק – "האמן בהוי" ויחשבה לו צדקה", וד"ל), ראש כל המאמינים.

⁴⁰ בשיעור כ"ה אדר ש"ז.

פעם אחת בתורה, פעם אחת בנביאים וי"פ בכתובים, שכולם בספר תהלים.

כאשר דברנו בפורים על "אלי אלי למה עזבתני" אמרנו שכמה פסוקים בהמשך כתוב "ואתה קדוש יושב תהלות ישראל", וראינו ש"קדוש" עולה י"פ "אלי" (ה"פ "אלי אלי") . לא ראינו, וממילא לא אמרנו, שבכל ספר תהלים יש בדיוק עשר פעמים השם "אלי", בגימטריא "[ואתה] קדוש" (כפי שנראה, "אלי" מצטרף ל"אתה" במקרא). מאד יפה שקודם כתוב "אלי אלי" ואז "קדוש", י"פ "אלי", סך כל ה"אלי" בתהלים.

קודם נראה תופעה מתמטית מאד יפה: מבנה "אלי" בכל התנ"ך הוא 1-10, 1 בתורה, 1 בנביא ו-10 פעמים בכתובים. אם נעשה סדרה ריבועית מה יהיה המספר שיבוא אחר כך? בסיס הסדרה הוא 9. מה יהיה המספר הבא? 28. המספר הבא יהיה 55. מה יהיה המספר הבא? 91. מי שיש לו עין בוחנת כבר רואה פלא, כבר יכול לומר בלי לעשות חשבון מה המספר הבא ומה אחר כך עד אין סוף. 1, 1, 10, 28, 55, 91, 136, 190, 253, 325.

מה קורה כאן? [המשולשים]. מה המשולשים האלה? כל משולש שלישי. פלאי פלאים. 1 הוא משולש 1, 10 הוא משולש 4, 28 הוא משולש 7, 55 הוא משולש 10, 91 משולש 13 וכו'. זו סדרה של כל משולש שלישי, משהו פלאי. הכל אני מבין, אבל מה הוא ה-1 הראשון? לפי הכלל זה משולש מינוס 2, מינוס 2 כפול מינוס 1 חלקי 2, ששווה 1. כלומר, מה שכתוב "זה אלי ואנוהו" בתורה הוא בסוד משולש מינוס 2, זה "אלי בים", הגילוי בים (כאשר נקרע הים נתגלה "מה לפני", סוד מספרי מינוס, מספרים שליליים, "לא" שקודם ל"כן" – "לא כן עבדי משה" – כמבואר במ"א). אחר כך "הצילני כי אלי אתה" בישעיהו הוא כבר משולש 1, מספר חיובי. אחר כך בתהלים משולש 4, ואחר כך עד אין סוף מדלגים כל פעם על שלשה משולשים.

רמזו גם בביטוי "ב-צלם אלהים" – רמז שיש ב פעמים את הביטוי "צלם אלהים". פעמיים "צלם אלהים" עולה יב פעמים "אלי", מספר ההופעות של השם "אלי" בתנ"ך.

סדרת הופעות "אלי" בתנ"ך

איך מחולק? פעם אחת בתורה, בשירת הים. פעם אחת בנביא, בישעיהו, "הצילני כי אלי אתה", ואחר כך עשר פעמים בתהלים. כלומר,

"שפך דם האדם באדם דמו ישפך וגו'", רמז לפסוק השני (בהכאת אותיות, דם, וכן אדם = צלם = קין כנ"). הפסוק השני, בפרשת נח, עולה 2105 = 5 (מספר ההשראה ה-2) פעמים 421 (מספר ההשראה ה-15) – ב-יה" = "ונח מצא חן בעיני הוי'".

בשני הפסוקים יש כה תבות, רבוע ה והשראה ד. ארבע הפנות בצורת ההשראה = 546 (ג"פ יעקב, הוי' [חכמה] פעמים אהיה [בינה]) = 7 פעמים 78, משולש זה (משה נתבאר ב"זה"), והשאר = 4375 = 7 פעמים 625, רבוע כה (שאר הנביאים נתבאר ב"כה"), ה בחזקת ד (אדם במילוי: אלף דלת מם, "שופריה דיעקב כשופריה דאדם הראשון"). המלה "אתם" (אותיות אמת) היא הנקודה האמצעית של צורת הרבוע וצורת ההשראה והיא עולה אהיה ברבוע (סוד "אהיה אשר אהיה" כנודע). השאר = 4480 = אדם חוה 64 כנ"ל) פעמים אדם וחווה (70, מהם יוצאים 70 אומות העולם).

בפסוק הראשון יש 1 אותיות ובפסוק השני יש 6 אותיות, ס"ה צ אותיות = אדם אדם ("מאד מאד"), יהלום ט. 1 פנות צורת היהלום = 259 = 7 פעמים 37 (הבל), ראובן, השאר = 4662 = חי פעמים ראובן (7 פעמים 666, משולש לו-לאה אם ראובן בכורה, "יתרון האור", ראו-אור בן)! יחס של א:חי – "אחי" (= חוה). ה"אחי" הראשון בתורה ("הכל הולך אחר הפתיחה") הוא "השמר אחי אנכי" שאמר קין לאחר שהרג את הבל (עבר על "שפך דם האדם באדם") וסלק מעצמו את ה"צלם אלהים".

בגימטריא 127 (מספר השבת השביעי), "חיי שרה", אשתו של אברהם אבינו¹⁷.

שוב, משהו יפהפה, רק זה פנינה של מתמטיקה¹⁸.

אייר: "הצילני כי אלי אתה"

ה"אלי" השני, של ישעיהו הנביא, הוא "הצילני כי אלי אתה". למה הוא שיך לחדש אייר? מהם כל הימים של חדש אייר? הימים של ספירת העמר, מיציאת מצרים עד מתן תורה, בין "אלי" בים ל"אלי" בסיני¹⁹ בלשון חז"ל. יש ארבעה לשונות של גאולה, והוצאתי-והצילתי-וגאלתי-ולקחתי. הצלה היא הפרשה, וכתוב שכל **מב** המסעות, שהם בעצם מט ימי הספירה, הם להציל-להוציא אותנו ממצרים. כל הזמן אנחנו מרגישים עצמנו נרדפים, פארנויה כזו, שהתופעה החיצונית שלה נגמרה בקריעת ים סוף אבל בפנימיות היא ממשיכה עד מתן תורה, עד שמגיעים להר סיני, שער הנון. "הצילני כי אלי אתה" מתאים לעבודה של ספירת העמר, חדש אייר.

הקבלה ל-יב חדשי השנה

אבל עכשיו, אם יש פה 12 פעמים "אלי" בתנ"ך, למה מתבקש להקביל אותם? ל-יב חדשי השנה. שוב, אמרנו שזה מהלך חדש, שאפשר אחר כך לעשות ממנו סדרה שלמה של יב חדשים לפי יב "אלי" של התנ"ך. כל חדש לומר לה' "אלי"²⁰, אתה הא-ל שלי. כל שלשה חדשים, שלש "אלי", שכך מתחלקת השנה לארבע תקופות – תקופת ניסן, תקופת תמוז, תקופת תשרי, תקופת טבת – הם **ענג**, כל תקופה היא ענג. כל הקיץ הוא "**צלם אלהים**" אחד וכל החרף הוא "**צלם אלהים**" אחד (ב-**צלם אלהים** "כנ"ל), מתאים לרמז של אבולעפיא שו"פ (צירופי) הוי' עולה **אינו גוף** ועוד ו"פ הוי' עולה **ולא כח בגוף**" (כלשון הרמב"ם בפירוש המשניות ר"פ חלק). נעבור בקיצור, יש פה דברים ממש יפהפיים:

ניסן: "זה אלי ואנוהו"

למה "זה אלי ואנוהו" כנגד ניסן? פשוט. הכוונה של החדש הזה ל"אלי" הראשון, ה"אלי" של התורה – יש רק אחד בתורה – היא בניסן, כי זה קרה בחדש ניסן, שירת הים, השיא של יציאת מצרים, קריעת ים סוף ושירת הים. לא יכול להיות יותר מתאים לחדש ניסן מאשר "זה אלי ואנוהו". אמרנו שחדש ניסן בכלל הוא כנגד אברהם אבינו, "זה אלי ואנוהו"

¹⁷ "זה אלי ואנוהו" מתחיל סדרה רבועית עולה: 12 41 ... המספר הבא בסדרה הוא 111, **אלף-פלא**, "שלם וחצי" ביחס ל-74 ("עד הוי' בכס"), המספר הקודם בסדרה. עד כאן = 238, **רחל** (סוד **דמעה דמעה**, שתי דמעות של "רחל מבכה על בניה" שנפלו לים כנודע מהאר"י). אח"כ בא 152 וע"כ = 390 = י"ה פעמים הוי' כאשר י"ה הוי' = "אלי". המספר השביעי, החביב, בסדרה הוא 246 = "**צלם אלהים**" = ו"פ "אלי"! ממוצע שבעת המספרים הראשונים = 119, 7 פעמים טוב של מעשה בראשית, חצי **רחל** הנ"ל. עשרת המספרים הראשונים עולים 1905 = י"ה ("עזי וזמרת י"ה") פעמים "זה אלי ואנוהו"! שלשה עשר המספרים הראשונים עולים 3562 = 26, הוי', פעמים 137, **קבלה** (הערך הממוצע של 13 המספרים הוא 274, **מרדכי** היהודי).

¹⁸ 10 1 1 בר"פ = **אמונה**. "אלי" הוא שם של אמונה, כמ"ש "אל אמונה וגו'". במשולש פרטי, 10 1 1 = "**אל הוי'** [ויאר לנן]", ואכן "**אלי**" הוא קיצור של "**אל י-הוה**"!
¹⁹ "אלי" חדש = 353 = **שמחה** = "סוד הוי' ליראיו" וכו'.

כמו שכתוב בקבלה אמא כל הזמן בחינת בתולה. "מבטן אמי אלי אתה", בחדש אלול אנחנו נולדים מבטן אמי, מאמא, מבינה (רומז בפרט ליום המיוחד בחדש אלול, ח' אלול, יום ההולדת של שני המאורות הגדולים, מורנו הבעל שם טוב ואדמו"ר הזקן בעל התניא. יש לציין ששם האם, "אמי", של הבעל שם טוב הוא שרה ושל אדמו"ר הזקן רבקה, שתי האמהות הראשונות). שוב, מאד מתאים שה"אלי" הזה יהיה כנגד חדש אלול.

תשרי: "אלהים אלי אתה אשחרך"

אחר כך בא הפסוק "אלהים אלי אתה אשחרך". הפסוק הזה צריך להיות כנגד חדש תשרי. גם מאד יפה, למה? קודם כל, מתחיל עוד לפני "אלי" בשם "אלהים", לפני החסד יש דין. רש"י לומד ש"אל" הוא שם של חסד, ב"אל רחום וחנן" – "פשוטו של מקרא", "בן חמש למקרא" – מהפסוק "אלי אלי למה עזבתני". הרי לא מבקשים ממדת הדין, ספירת הגבורה, "למה עזבתני". מענין, הוא לא מביא את הפסוק "חסד אל כל היום". למה? כי יש עוד פסוק, "אל זעם בכל יום", מפסוק אחד אינך יכול להוכיח, אבל מ"אלי אלי למה עזבתני" רש"י מוכיח ששם א-ל הוא חסד. חדש תשרי מתחיל בימי דין שהופכים לימי חסד, ויש פסוק אחד כזה – "אלהים אלי" ("אלהים אלי" = "זה אלי ואנוהו", קשר בין ניסן לתשרי, גאולה בחסד וגאולה בדין).

למה "אתה אשחרך" מתאים לתשרי? לשחר היינו להתפלל חזק, לדרוש, "בכל לבי דרשתיך", "דרשו הוי' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב" (בעשרת ימי תשובה, 'שחר' השנה החדשה), לחשוב חסידות כמו שהסברנו קודם בשם הרבי רש"ב. באיזה חדש הכי מעמיקים והכי משחרים את שם הוי'? חדש תשרי. אין חדש יותר מתאים לומר בו "אתה אשחרך" כמו בתשרי, וה"אשחרך" הוא מתוך שמתחיל "אלהים" והופך מיד ל"אלי" ("ל שעיך

סיון: "אלי צורי אחסה בו"

מה ה"אלי" הבא? יש עשרה בספר תהלים. הראשון הוא "אלי צורי אחסה בו". לפי הסדר הוא צריך להיות כנגד חדש סיון. אמרנו קודם שהתכונה הפנימית של ניסן היא אמונה. התכונה הפנימית של סיון הוא תמימות, מי שזוכר, פנימיות ההוד – זה "טוב לחסות בהוי' מבטוח באדם, טוב לחסות בהוי' מבטוח בנדיבים". זה בדיוק מה שכתוב כאן, "אלי צורי אחסה בו", לחסות בה' היינו תמימות, ללכת תמים עם ה' (לקבל את התורה בחדש סיון בתמימות ולקיים את התורה בתמימות).

תמוז-אב: "אלי אלי למה עזבתני"

מה בא אחר כך? "אלי אלי למה עזבתני" בתחלת פרק כב בתהלים. אם היה משהו אחד שהוכיח אצלי, התיישב שכל ההקבלה הזו נכונה, הוא כאן – יש רק תופעה אחת של "אלי אלי" פעמיים, אז צריך משהו מאד מיוחד שיש שני חדשים שקובעים ברכה אחת לשניהם, והכל מתוך צרה שאסתר צועקת לקב"ה "אלי אלי למה עזבתני" שנאמר על הסתלקות השכינה ורוח הקדש. אלה החדשים תמוז-אב, מה כתוב עליהם בזהר? כמו שיש שתי אותיות שאתחזיאו על סטרא אחרא יש שני חדשים שהם תחת שלטון עשו הרשע, חדשי החרבן שנחשבים כאחד, ואם יש שני חדשים שמתאים לומר עליהם "אלי אלי למה עזבתני" אלו דווקא שני החדשים האלה, תמוז ואב. זו התופעה שהוכיחה את ההקבלה, אם כי יש עוד הרבה דברים יפהפיים בסדר הזה.

אלול: "מבטן אמי אלי אתה"

באותו פרק, כב, כתוב עוד פעם "אלי" – "מבטן אמי אלי אתה". לפי הסדר צריך להיות כנגד אלול, יפה מאד. מה הקשר לאלול? **אלול** בגימטריא **בינה**, אמא. הוא מזל בתולה, אבל

ההפיכה מ"אלהים" ל"אלי" הוא ביום הכפורים).

דרך אגב, רואים שבהרבה פסוקים "אלי" הולך יחד עם "אתה", עמו פונים לה' לנוכח, כמו שכתוב בתניא שהמלה הכי עצמית בתפלה היא "אתה", פניה לעצמות. מכל השמות בתנ"ך השם שהכי נוטה בניב, במכלול, לפנות לעצמות, "אתה", הוא "אלי" (מתוך **יב** ה"אלי" בתנ"ך ב-ה כתוב "אלי אתה", חלוקת **יב** ה"אלי" ל"**זה**", כרמוז במלה הראשונה לפני ה"אלי" הראשון – **זה אלי** ואנורה!).

חשון: "הליכות אלי מלכי בקדש"

הגענו לחדש חשון, החדש שכנגד ח' ניסן (היום התחלנו לומר את הנשיאים), חדש חשון, חוש הריח, משיח. בו כתוב "הליכות אלי מלכי בקדש", גם פסוק שנדרש הרבה בחסידות. על "הליכות עולם לו" דרש חז"ל "אל תקרי 'הליכות' אלא 'הלכות'" – איך הליכה קשורה לחשון? מפורש בחסידות שהעבודה של חשון היא "ויעקב הלך לדרכו", אחרי חגי "אשחרך"^כ בתשרי. הפסוק לפי הסדר שכנגד חדש חשון הוא "הליכות אלי מלכי [מלך המשיח, שהחדש שלו הוא חדש חשון] בקדש". שוב, פסוק יפהפה.

^כ יש לדרוש את תבת "אשחרך" כרמוז לחגי תשרי: **אש** – "אחת בשנה" (יום הכפורים); **ח** – חג סתם היינו חג הסוכות ("ושמחת בחגך"); **ר** – ראש השנה ("בתר רישא גופא אזיל"); **כ** – כפור ("נעוץ סופן בתחלתן", כפור ב"אחת בשנה" – כפרת יום הכפורים רמוזה בכפרת שעל גבי ארון הקדש, כאשר ה-כ של כפור היא היא ה-כ של כתר – "אין כ אלא לכתר". את ארון הקדש פותחים ומוציאים ממנו את כל ספרי התורה לרקוד אתם בשמחה רבה בשמחת תורה, שיא השמחה של חדש תשרי, היינו תכלית "אשחרך"), ודוק.

כסלו: "אלי וצור ישועתי"

מה בא אחר כך? "אלי וצור ישועתי". איך מתאים לכסלו? "מעוז צור ישועתי"! כמעט יותר מדי טוב... מה החוש הפנימי של כסלו? אמרנו שהחוש הפנימי של סיון הוא תמימות, בטחון סביל, "טוב לחסות בהוי'" ("אלי צורי אחסה בו"). החוש הפנימי של כסלו הוא בטחון פעיל, לכן יש ביניהם קשר, שני פסוקים של "צור", "אלי צורי אחסה בו" ו"אלי וצור ישועתי" (ידוע מבעל קדושת לוי זי"ע הכוונה של "מלך עוזר ומושיע ומגן" – "צורי אחסה בו" היינו בחינת "מגן" לשון חנם כמבואר שם, ללא שום השתדלות מצד האדם, משא"כ "מושיע", "צור ישועתי", מחבר את עצמת יזמת הלוחמים, החשמונאים של כסלו, עם ישועת ה' כהרף עין).

טבת: "אלי אל תעלני בחצי ימי"

הגענו לטבת, גם חדש של דינים, של קור ובמדה מסוימת היפך החיים. קודם דברנו על קרבן עולה, לעלות, וכאן הפסוק הוא "אלי אל תעלני בחצי ימי". כתוב שיצחק אבינו הוא עולה תמימה. יגיע הזמן שצריך לעלות בקדש, כמו אליהו הנביא – שנזכה לעלות גם עם הגוף. בכל אופן, הפסוק פונה ל"אלי" ומבקש "אל תעלני בחצי ימי". זה כנגד דן. החוש הפנימי של טבת הוא בטול, כמו להסתלק מכאן – "אל תעלני בחצי ימי" היינו 'אל תסלק אותי מכאן לפני שהשלמתי את השליחות שלי בעולם הזה'. גם משהו מאד חשוב, לכל אחד יש שליחות ("ימים יוצרו") וצריך להתפלל "אלי אל תעלני בחצי ימי", אל תקח אותי מהעולם הזה, אל תעלה אותי, לפני שאני משלים את השליחות שלי בעולם הזה. זו דווקא פניה של חדש טבת, "אלי אל תעלני בחצי ימי".

ואורך אלהי ארוממך", יתכן בהחלט שהוא סימן של העידן החדש.

[יש עוד קשר, ש-דלי שוה טלה.] נכון, שוים אותו דבר בגימטריא, שני ילדים – דלי אותיות ילד ו-טלה בגימטריא ילד, רק ש-דלי הוא ילד של מים ו-טלה הוא ילד של אש, טלה הוא מזל של אש. לפי סדר המזלות כנגד היסודות דלי הוא מזל של רוח. אחרי דלי בא מזל דגים, שהם מים. טלה הוא אש ושור הוא עפר. המזלות הם שלש פעמים ארבעת היסודות באותו סדר חוזר. טלה הוא אש, שייך לקרבן פסח. דברנו על קרבן, שחומש ויקרא הוא חומש של קרבנות, ובכלל מה שאוכלים מהחי הוא קרבן – שייך לקרבן פסח כמובן, הקרבן הראשון בממד ה"נפש" של המציאות (בלשון ספר יצירה. יש הו"א שגר שמתגייר, ומקבל נפש אלקית, מיד יקריב קרבן פסח. ועוד, קרבן פסח = 500 = "פרו ורבו", המצוה הראשונה שנתנה לאדם כר', כמבואר במ"א). אחר כך שור הוא עפר, תאומים הם רוח, סרטן הוא מים, וכך חוזר שלש פעמים: אריה אש, בתולה עפר, מאזנים רוח ועקרב מים. אחר כך קשת אש, גדי עפר, דלי רוח ודגים מים. [זה משהו ידוע?] אמרו שגילו את קבר האבן-עזרא בצפת. שמעו? [אמרו בסוף שזה לא הוא, אלא מישהו מדור הבית יוסף שנקרא כך.] בכל אופן, היתה שמועה שהחזיקה כמה ימים... את הדבר ששאלת האבן עזרא ידע טוב, בין היתר. דלי באמת שוה טלה, רק ש-דלי הוא ילד של רוח שנושא מים ו-טלה הוא ילד-אש, שני ילדים, שתי תכונות של ילדים – יש ילדים של רוח ומים ויש ילדים של אש.

הקשר הכי עצמי בין שבט לניסן הוא על פי התכונות הפנימיות שלהם, תענוג (שבט) ואמונה (ניסן). באותיות של קבלה: ז"ת דעתיק וג"ר דעתיק (רק שני אלה שייכים לפרצוף עתיק, פנימיות כתר-עליון). ידוע שגדר האמונה היא תענוג שעתיד להתגלות, והנה, כאשר שבט משיג את ניסן אז כבר הגיע הזמן של גילוי

שבט: "אלי אתה ואורך"

יש לנו עוד שנים. הבא הוא הפסוק שכעת שרנו, ואפשר לשיר שוב, "אלי אתה ואורך אלהי ארוממך". "אלי אתה ואורך" הוא הפסוק של חדש שבט. למי יש רעיון? אמרנו שבכלל חדש שבט הוא חדש של תענוג, חוש האכילה. [עושים ברכות בט"ו בשבט, הודיה.] כן. מה עוד? צריך לחקור מתי חברו את הניגון הזה, כל רבי בזמנו – יתכן שהיה בחדש שבט.

הקשר בין שבט לניסן

[את שירת הים, בה גם יש רוממות של "אלי", "זה אלי ואנוהו", קוראים בחדש שבט.] קודם כל, מה הקשר בין שבט לניסן? כתוב "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות". כל שבעים ושנים שנה גלגל המזלות נע במעלה אחת. כתוב בספרים הקדושים שסימן הגאולה, "בניסן נגאלו אבותינו ובניסן עתידים להגאל", הוא כאשר שבט נכנס לניסן^כ. זה מקובל גם אצל הגוים, לכך קוראים ניו-אייג', עידן הדלי, כשמזל דלי יכנס למזל טלה. היות שגלגל המזלות משתנה, אז בזמן יציאת מצרים המזל שעלה באופק (סוד קרבן עולה) בתחלת ניסן היה מזל טלה, אבל כעת מתחיל להיות מזל דלי. כאשר דלי יגיע ויתפוס לגמרי את המקום של טלה – זה משהו אמתי שקורה בתקופה שלנו – מגיע זמן הגאולה. לכן הגוים קוראים לתקופה הזו ניו-אייג'. זה משהו בשמים, לא שייך דווקא לגוים – שייך להם כמו ששייך לנו. בראש חדש אומרים את "הלל המצרי", קשור ליציאת מצרים – יש הלל הגדול ויש הלל מצרים – ביציאת מצרים אמרנו "זה אלי ואנוהו" ואת הלל המצרי מסיימים "אלי אתה

^כ הייחוד של שבט ניסן הוא 481, מספר ההשראה ה-16 שעולה 13 פעמים 37 (המספר הראשוני ה-13).

ז. בבא-סאלי: פעולת נשות ישראל לילדים יודעי פרד"ס התורה

התענוג הנעלם והעצמי של רד"א, ג"ר דעתיק, אמונה פשוטה – "ובא לציון גואל", "אלי אתה ואודך אלהי ארוממך" (ה"אלי" של חדש ניסן הוא "זה אלי ואנוהו אלהי אבי וארממנהו")!

אדר: "אמרתי להוי' אלי אתה"

אחרון אחרון חביב, הפסוק של אדר, שוב "אלי אתה" – "אמרתי להוי' אלי אתה". "הכל הולך אחר החיתום" של כל יב פסוקי "אלי" – "אלי אתה"^ל. ככה צריכים לומר לקב"ה, "אלי אתה", ולא לשום דבר אחר ח"ו, שהרי "אלי אתה" הוא לשון קבלת אלקות כמבואר בספרי ההלכה, וגדר יהודי, הכופר מכל וכל בעבודה זרה, שאומר "אלי אתה" אך ורק לשם הוי' ב"ה – "אמרתי להוי' [דווקא] אלי אתה". בשתי מלים אלו מקבל יהודי את עול מלכות עצמותו יתברך – "ומלכותו ברצון קבלו עליהם", "קימו וקבלו" בחדש אדר, חדש הרצון. אפשר לומר שהפסוק האחרון מתחבר לפסוק שלפניו "אלי אתה ואודך" – "אמרתי [כבר בחדש שעבר] להוי' אלי אתה [אלי אתה ואודך]" (מתאים לתכונה הפנימית של אדר, רצון, שמלביש את התכונה הפנימית של שבט, תענוג, ודוק).

אם מחשבים כל הפסוקים האלה ומחברים לשמות החדשים יוצא **זך פעמים אמת – זך** הוא 3 בחזקת 3 ו-**אמת** 21 ברבוע (והוא ג"פ **סג** ברבוע). מאד יפה, הכל אמת מאת ה'. לחיים לחיים.

עוד פעם אפשר לשיר "אלי אתה".

^ל ה פסוקי "אלי אתה" הם כנגד החדשים: איר ("הצילנו כי אלי אתה"), אלול ("מבטן אמי אלי אתה"), תשרי ("אלהים אלי אתה אשחרך"), שבט ("אלי אתה ואודך"), אדר ("אמרתי להוי' אלי אתה"). **איר אלול תשרי שבט אדר** ועוד ה"פ "**אלי אתה**" = 3939 = 101 ("מבטן אמי") פעמים **טל** ("הוי' אחד"), לשון ילד (טליא).

הקשר בין מזל דגים (אדר) לגאולת מצרים

(ניסן)

נסיים עם משהו מהבבא-סאלי. ספרנו לילדים^{כא} משהו מהבבא-סאלי לגבי שבת זכור ופורים ונספר כעת עוד משהו שהוא מחדש לגבי פסח. בעצם הענין קשור לאותו מדרש שהוא מביא לגבי פורים. במצרים הנשים הצדקניות יצאו לשאוב מים וה' עשה נס שהעלו בכדיהם דגים קטנים. קשור למזל דלי.

במסכת סוטה הלשון שיצאו לשאוב מים והעלו **בכדיהן** דגים. למי היה **כד** בתורה? רבקה אמנו. זה כבר קשר בין הנשים הצדקניות שהיו במצרים לרבקה אמנו דווקא. איך חז"ל דורשים את ה**כד** של רבקה? **כד** ספרים דאורייתא (תנ"ך) שכל תלמיד חכם צריך להיות בקיא בהם. גם הנשים במצרים יצאו לשאוב מים עם ה**כד** של רבקה, וה' עשה נס שיחד עם המים – "אין מים אלא תורה" – העלו דגים קטנים.

קודם כל, זה כבר קשר בין מזל דגים של אדר לבין יציאת מצרים של ניסן (**בניסן** יש שני נונין, שני דגים, וכל נון הוא נס, נסי נסים). עדיין אנחנו בתקופה שצריך למסמך גאולה לגאולה, רק שעד סוף אדר העיקר נס פורים ומר"ח ניסן העיקר הוא נס יציאת מצרים, אבל כל התקופה הזו מחברת בין הנסים והנה קשר יפה, ה' עשה נס שהנשים הצדקניות העלו בכדיהן דגים קטנים. מי שיש לו "צלם אלהים" יכול לאכול מן החי, לא רק שחיטה-זביחה אלא גם דגים.

עוד דבר שבעל יום ההולדת אומר שדגים מעוררים את תאות הזיווג יותר מכל דבר אחר. לא הסתכלתי במפרשים שם, מאיפה הוא לקח את הענין הזה, אבל מן הסתם לקח זאת מדברי

נולדנו אנחנו הבנים, שאחר כך "בנינו ערכים בעדנו" במתן תורה וגם על הים "הם הכירוהו תחלה", כי כבר ראו את ה"בחור צח ואדום" במצרים.

למדנו עוד דרוש שלו, וכעת לומדים דרוש אחר, אבל מבוסס על פרטים אחרים באותו מדרש. שפתו שתי קדרות, של חמין ושל דגים

דרש רב עזירא בשכר נשים צדקניות שהיו באותו הדור נאלו ישראל ממצרים בשעה שהולכות לשאוב מים הקדוש ברוך הוא מזמן להם דגים קטנים בכדיהן ושואבות מחצה מים ומחצה דגים ובאות ושופתות שתי קדירות אחת של חמין ואחת של דגים ומוליכות אצל בעליהן לשדה ומרחיצות אותן וסכות אותן ומאכילות אותן ומשקות אותן ונוקקות להן בין שפתים שנאמר אם תשכבון בין שפתים וגו' בשכר תשכבון בין שפתים זכו ישראל לביות מצרים שנאמר כנפי יונה נחפה בכסף ואברותיה בירקרק חרוץ וכיון שמתעברות באות לבתיהם וכיון שמגיע זמן מולדיהן הולכות ויולדות בשדה תחת התפוח שנאמר תחת התפוח עוררתיך וגו' והקדוש ברוך הוא שולח משמי מרום מי שמנקיר ומשפיר אותן כחיה זו שמשפרת את הולד שנאמר ומולדותיך ביום הולדת אותך לא כרת שרך ובמים לא רחצת למשעי וגו' ומלקט להן שני עגולין אחד של שמן ואחד של דבש שנאמר ויניקוהו דבש מסלע ושמן וגו' וכיון שמכירין בהן מצרים באין להורגן ונעשה להם נס ונבלעין בקרקע ומביאין שוורים וחורשין על גבן שנאמר על גבי חרשו חורשים וגו' לאחר שהולכין היו מבצבצין ויוצאין כעשב השדה שנאמר רבבה כצמח השדה נתתיך וכיון שמתגדלין באין עדרים עדרים לבתיהן שנאמר ותרבי ותגדלי ותבאי בעדי עדים אל תקרי בעדי עדים אלא בעדרי עדרים וכשנגלה הקדוש ברוך הוא על הים הם הכירוהו תחלה שנאמר זה אלי ואנוהו.

חז"ל אלו במסכת סוטה, שהיו מעלים בכדיהן מים ודגים קטנים. הן היו באות הביתה, שופתות שתי קדרות, קדרה אחת של מים חמים וקדרה שניה של דגים. הוציאו את המים החמים עם הדגים לבעליהם בשדה וכתוב שהיו מרחיצות וסכות ומאכילות ומשקות את בעליהן וכך עוררו תאות בעליהן, וזה הדבר שה' הכי אהב וחבב ויקר, זה ה"יקר" של ההכנה לגאולה, וכך התעברו – "תחת התפוח עוררתיך".

האגדתא המופלאה של רב עזירא

כתובים שם בסוגיא הרבה דברים מופלאים, שמכל האגדתא של חז"ל יתכן שהסיפור הזה של רב עזירא – שקצת ספק באיזה תקופה הוא היה, במקום אחד משמע שהוא תלמיד של רבי ובמקום שני משמע שהוא תלמיד של אביו, או שזה אותו אחד שהארץ ימים או שהם שני אנשים שונים (ראה בסדר הדורות). בכל אופן, אגדתא היא הרבה בירור כח המדמה של הקדושה, בחינת נבואה, אבל כמעט שאין כמו האגדתא הזאת.

לדוגמה, יש שם המון פרטים. המצרים רדפו אחרי הילדים שנולדו, אז כתוב שהיו קוברים אותם בתוך האדמה, והמצרים חרשו את השדה כדי לחרוש את התינוקות, אבל קברו אותם עמוק באדמה – "על גבי חרשו חורשים", חורשים עלי, נשארו תחת האדמה בנס ואחר כך הילדים צמחו מתוך האדמה, "רבבה כצמח השדה נתתיך [ותרבי וגו']". הכל לומדים מפסוקים, אבל התיאור מופלא ביותר. לכן, כנראה, הבכא-סאלי אוהב את האגדתא הזו, אולי יותר מכל אגדתא אחרת. הוא לא מפרש את כל הפרטים, אבל אם תסתכלו שם במסכת סוטה^ל – כל הפרטים הם הפלא ופלא, איך

^ל סוטה יא, ב:

נבוא להבין רמז המאמר: הדגים קמנים שהיה הקב"ה מזמין להם בכדיהם – הם רמז על הבנים הקמנים שנמשלו לדגים, כמו שנאמר "וידגו לרוב בקרב הארץ". והם העתידים להיות ערבנים במתן תורה. ולכן אמר: בשכר נשים צדקניות – שזכו להוליד בנים כשרים שיהיו ראויים לקבל את התורה. והקב"ה היה כביכול עזר ומגנים הוא, ומזמין להם דגים קמנים – רמז לבניהם הקמנים, כדפירשו: "בכדיהם" הם כ"ד ספרים שעתידין לקבל. ובשעה שיוצאות לשאוב מים דווקא, דאין מים אלא תורה, כמו שנאמר "הוי כל צמא לכו למים".

באותה שעה מזמין להם וכו', ובאות ושופות שתי קדירות האחת של חמין – (רומות) המים חמין שבתוך הקדרה רומים על תורה שבכתב, היא אש שחורה על גבי אש לבנה. והדגים שבתוך הקדרה השנית רומים על תורה שבעל-פה, שכמה תנאים ואמוראים סבוראי ונאונים ופוסקים כדגים שאין עין הרע שולטת בהם, וכל דבריהם כולם דברי אלהים חיים, ועליהם דרשו רז"ל: "זה הים גדול ורחב ידים, שם רמז ואין מספר חיות קמנות עם גדולות" וגו'.

ומרחיצות וסכות ומאכילות ומשקות – רמז על ארבעה חלקי פרד"ם שיש בתורה, וכיון שקבלו ישראל התורה על הר סיני, נשמותיהם נתעברו בפירושי התורה, עד שיבואו לזה העולם ויאמרו כל אחד מה שקבלה נשמתו על הר סיני. וזהו: "ותרבי" – בדרך הפשט. "ותגדלי" – בדרך רמז. "ותבואי" – דרך הדרש. "בעדי עדיים" – הוא דרך האמת.

אל תקרי "בעדי עדיים" אלא בעדרי עדרים, רמז בכאן שלכל אות ואות מן התורה יש לה כמה אופנים, תלי תלים על כל קוץ וקוץ, בין פשט בין רמז בין דרש בין סוד יש להם ששים רבוא פירושים, כנגד ישראל שהיו ששים רבוא. והיינו טעמא דלא יצאו ממצרים עד

קטנים, ויצאו לשדות – קודם רחצו וסכו והאכילו ורחצו את בעליהן, דאגו להם. בסוף המדרש הוא דורש את הפסוק שאומרים בהגדה של פסח, שצריך כבר להתכונן עם פירושי ההגדה – כנראה לא כתוב בהגדה שלנו, צריך להוסיף בהשלמות – שכתוב "ותרבי ותגדלי ותבאי בעדי עדיים". בסוף חז"ל דורשים משהו יפהפה, שקשור גם למשיח ולישוב שלנו "מגדל עדר", "אל תקרי 'עדי עדיים' אלא 'עדרי עדרים'". עדי, תכשיט, בחינת כתר, עטרה – הכתר של עם ישראל הוא עדרי עדרים. כאן רואים תופעה שה-ר היא "לתפארת הלשון", בהוספת ר נשאר אותו שער והיא רק באה לשם תפארת הלשון. לפי זה, הפסוק הזה הוא ממש פסוק של "מגדל עדר", כי כתוב "ותגדלי... בעדי עדיים", "בעדרי עדרים". כך נתרבו ונעשו עדרי-עדריים, מגדל עדר, וזה התנאי, העם של משיח ש"אין מלך בלא עם".

מים ודגים – תורה שבכתב ותורה שבעל פה

בקיצור נמרץ, אחרי הרבה אריכות שהוא מפרש את כל פרק ל"ג בתהלים פסוק-פסוק, בסוף כתב הבבא-סאלי^ב שיש פה, באגדתא זו,

^ב אהבת ישראל דרוש ח לשבת הגדול, וזה לשונו:

ונחזור למאמר הנצב פתח השער, דדרש רבי עקיבא: בזכות נשים צדקניות שהיו באותו הדור, נגאלו אבותינו ממצרים, שבשעה שיוצאות לשאוב מים מזמין להם הקב"ה דגים קמנים בכדיהם וכו'. רמז רבי עקיבא במתק לשונו בזה המאמר קבלת התורה שעתידין ישראל לקבל בצאתם ממצרים, והיה הקב"ה מראה להם במצרים סימן בתוך סימן, שבצאתם ממצרים יקבלו את התורה. והנה, דרשו רז"ל על פסוק: "מפי עוללים ויונקים יסדת עוז", שבניהם היו ערבים במתן תורה. ועוד, התורה נקראת "שלום", כמו שנאמר "דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום". ובה

לומר עוד יותר, שמי שלומד כל היום תורה, אבל לומד רק הלכה ונגלה ושובר את הראש – טוב מאד, אין לנו שום דבר נגד זה – ועדיין מרגיש צמא לאלקות אומרים לו "הוי כל צמא לכו למים". לאיזה פסק של אדמו"ר הזקן זה מתאים? שייך לחסידישע-פרשה של השבוע, "לחיות עם הזמן", שקבלה וחסידות הם בכלל "שליש מקרא". מי צמא לאלקות – תמצא זאת בתוך הפסוקים, בתוך התנ"ך. כך אומר הבבא-סאלי, שמים הם התורה שבכתב דווקא. אבל דגים קטנים הם התורה שבעל פה.

נשמות תלמידי חכמים – "חיות קטנות עם

גדלות" שבים

אם כן, ה' קודם כל עשה נס שבכדים העלו מים ודגים קטנים יחד. למה דגים קטנים הם תורה שבעל פה? הדבר הכי פשוט שכל דג הוא נשמה של אחד מתלמידי החכמים בכל הדורות, התנאים והאמוראים. הוא כותב שם תנאים, אמורים, סבוראים, גאונים ופוסקים – כולם דגים. אמרנו היום פרק קד בתהלים (הפרק של ראש חדש), "ברכי נפשי את הוי'", שם כתוב על הים "זה הים גדול ורחב ידיים שם רמש ואין מספר חיות קטנות עם גדלות". יש מדרש של חז"ל שהכל הולך על חלקי התורה ועל הסוגים השונים של תלמידי חכמים, גדולים וקטנים.

הבבא-סאלי מביא מדרש זה, ולא מצטט את דברי סבו רבי יעקב אבוחצירא, הגימטריא שאנחנו הכי אוהבים לצטט ממנו, שהביטוי "[חיות] קטנות עם גדלות" – שהוא דורש "קטנות עם גדלות", שייך לחסידות, לבעל שם טוב, אדם לפעמים בקטנות מוחין ולפעמים בגדלות מוחין, צריך לדעת איך לחבר ואיך לעבור מקטנות לגדלות (יש לנו בסוד הוי' ליראיו שער "קטנות קודם לגדלות", חייבים לעבור את הקטנות), ו"קטנות עם גדלות" שזה "שמע ישראל הוי' אלהינו הוי'

שני רמזים בפרד"ס התורה. כל הדבר הזה הוא להכין את הבנים שיהיו ערבים לנו בקבלת התורה ושכל אחד יקבל את חלקו בתורה. כל החידושים עד דורנו, דורו של משיח, כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש כבר נאמר למשה בסיני וכל אחד קבל את חלקו בתורה אז – "ותן חלקנו בתורתך" (תגלה לנו את חלקנו שכבר קבלנו מסיני). "עדרי עדרים" הם כל חידושי התורה של כל אחד, הן בפשט, הן ברמז, הן בדרוש והן בסוד.

בקיצור, הוא אומר ככה: הכל התחיל מכדי הנשים, שהעלו גם מים וגם דגים קטנים. הוא אומר שמים ודגים קטנים הם תורה שבכתב ותורה שבעל פה. כבר רמז שכל גלות מצרים היא בשביל התורה שתתגלה, "תעבדון את האלהים על ההר הזה" – לשם כך הגלות ולשם כך הגאולה, הכל כדי להגיע ל"אלי בסיני".

הרואות הצמאון – דווקא בתורה שבכתב

הוא אומר שסתם מים, "אין מים אלא תורה", הם **כד** ספרין דאורייתא (**כד** המים של רבקה אמנו כנ"ל), התורה שבכתב. כעת נרחיב קצת בפירושו. לפי זה "הוי כל צמא לכו למים" מתפרש על התורה שבכתב. כתוב בתניא שהתורה נמצאת, מונחת לכולם, ואם אתה צמא לך לך למים של התורה. לפי הווארט הזה של הבבא-סאלי אפשר להוסיף משהו מאד יפה, שלפעמים יש תלמיד חכם מובהק בתורה שבעל פה, בקי בש"ס ומפולפל מאד, אבל חסר לו מים – גילוי אלקות פשוטה, מים חיים. "מים חיים אל כלי" מטהרים גם מטומאת מת. מה חסר לו? לימוד תנ"ך.

אדמו"ר הזקן אומר שמי שרוצה אלקות ולא מבין שהאלקות נמצאת בתורה הוא בבעיה, לו אומרים "הוי כל צמא לכו למים". כאן אפשר

שהשלימו ששים רבוא, כדי לקבל ששים רבוא פירושים שיש בתורה.

התורה – להכין את הבעלים שיולידו ילדים שלומדים "תורת הוי' תמימה", כל ארבעת חלקי התורה.

מה תפקיד האמא? היא צריכה להכין את הבעל שירצה, שישלח את הילדים ל'חדר' כזה. יש לפעמים חילוקי דעות בין בני הזוג היקרים, הרעים האהובים שלנו, שהבעל רוצה לשלוח רק לליטאים, לפונוביז', שילמד רק נגלה טוב, אבל האמא אומרת שהוא צריך ללמוד פשט-רמז-דרוש-סוד, ובסוף צריך הבעל לקבל את דעת אשתו, "כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקלה" גם צריך ללמוד **קבלה**, החל מקבלת הבעל שם טוב כנ"ל", היא צריכה לנצח. איך? קודם היא צריכה להכשיר את הבעל, כמו הכשרת בשר שהאשה עושה.

היא רוחצת אותו, סכה אותו, מאכילה אותו ומשקה אותו. מאד מענין שהרחיצה, להוציא את כל הלכלוך, זה נגלה – ללמד אותו הלכות. [היום קוראים לזה לתת לו שטיפה...] כן. אחר כך היא סכה אותו, לשון סך הכל – עושה רמזים, הרבה סך-הכל של גימטריאות. ככה היא מלמדת אותו רמז שבתורה. אחר כך היא מאכילה אותו, עיקר האוכל, המזון שחודר לתוך הגוף (לא כמו רחיצה וסיכה) ומזין אותו, הוא דרוש – הרבה מדרשים יפים. אבל אחר כך היא משקה אותו, "נכנס יין יצא סוד", בפירוש הסוד של התורה. הוא לא מסביר את כל הפרטים, רק אומר בפשטות שמרחיצה-סכה-מאכילה-משקה היינו שמכינה את הבעל ללימוד כל חלקי התורה, פשט-רמז-דרוש-סוד.

ארבעת שלבי תיאור הילדים כנגד פרד"ס

אחר כך יש את הילדים שנולדים בזכות פעולת הנשים הצדקניות. על הילדים כתוב "ותרכי ותגדלי ותבאי בעדי עדיים", הוא אומר שגם כנגד פרד"ס:

"ותרכי" היינו פשט, "עלמות אין מספר" אלו ההלכות, הרבה הלכות שצריך לדעת. מה יכול

אחד^{לג}, רמז של הסבא, שהיה מאד קרוב לחסידות כידוע. כאן הוא מביא מדרש שדורש פסוק זה על סוגי תלמידי חכמים. "זה הים גדול ורחב ידים שם רמש ואין מספר חיות [חיות, משיח בן דוד בגימטריא] קטנות [גם במצב של קטנות מוחין צ"ל חיות] עם גדלות".

מתי מכוונים גם קטנות וגם גדלות ביחד? בליל הסדר, שם הכל יחד, ואחר כך בספירת העמר בא בפרוטרוט. הכל חיות, "קטנות עם גדלות". [איזה חיות יש בקטנות?] ילדים קטנים מאד חיים, "בן עשר קופץ כגדי". [דבר קטן היות דאביי ורבא]. כן, זה החיות של הקטנות. חיות היא "רצוא ושוב" (כמו שנאמר "והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק", "רצוא ושוב" עולה **תורה** וגם **גמילות חסדים** – "כל האומר אין לי אלא תורה [גדלות] אפילו תורה אין לו, אלא תורה וגמילות חסדים [קטנות]").

ארבע פעולות האשה להכשרת הבעל כנגד

פרד"ס

שוב, הוא אומר שהעלאת המים עם הדגים הקטנים היינו תורה שבכתב ותורה שבעל פה. בכל אופן, שפתו בנפרד ("אם תשכבון בין שפתים"), קדרה של מים חמים וקדרה של דגים. אחר כך הוציאו את כל התורה הזו, גם התורה שבכתב וגם התורה שבעל פה, לבעליהן. שם היו מאכילות ומשקות וסכות ורוחצות אותם, הוא אומר שהיינו כנגד פרד"ס

^{לג} יש לפרש על פי הידוע שארבע התבות "הוי אלהינו הוי" אחד" הן כנגד ארבע האותיות של שם הוי' ב"ה, י-ה-ו-ה, כך ש"הוי" אלהינו" היינו כנגד י-ה, "הנסתרת להוי" אלהינו", ואילו "הוי" אחד" כנגד ו-ה, **והנגלת** לנו ולבנינו". לפי זה, "הוי" אלהינו" היא עבודת הגדלות ואילו "הוי" אחד" היא עבודת הקטנות, דווקא במצב של קטנות מוחין עלינו להתבונן בירידת הנשמה לתוך הגוף, ירידה ונפילה מאיגרא רמה לבירא עמיקתא, דרך ז' רקיעים וכו', כוונת "אחד" כמבואר בדא"ח.

לחיים. גם היין הוא נשפך כמים, צריך לשתות אותו כמים.

עוד לא סיימנו את הפרק הקודם של הרבי, אז ננגן גם את השיר של השנה הזאת – "ישראל בטח בהוי'". אפשר לחבר עם הניגון החדש. "שיר המעלות" וברכת המזון.

רמזי "ישמחו השמים ותגל הארץ"

עוד מלה אחת לפני תפלת ערבית: הפסוק של חדש ניסן הוא **"ישמחו השמים ותגל הארץ"**. כמה זה שוה? 1494. כמה אותיות יש? 18. **חי** אותיות. הערך הממוצע של כל אות הוא 83. יש בפסוק מלה ששוה 83? המלה האחרונה של הפסוק, **"ומלאו"**.

בניקוד אחר כתוב "פרו ורבו **ומלאו** את הארץ וכבשה ורדו...", העיקר הוא למלא את הארץ, "ירעם הים ומלאו", העיקר מה שממלא את הים, התוכן, דהיינו הנשמות של הצדיקים ("ועמך כלם צדיקים"), "דגים קטנים" וגם גדולים ("חיות קטנות עם גדולות"). בתוך השמים והארץ יש נשמות, יש נשמות של שמים, של נסתר, יש נשמות של נגלה, של ארץ, ויש גם נשמות שהן נוני ימא (השייכות בפרט לחדש **ניסן** כנ"ל), "כימי השמים [שם מים] על הארץ [וידגו לרוב בקרב הארץ]". שוב, הערך הממוצע של **חי** אותיות **"ישמחו השמים ותגל הארץ"** הוא **"ומלאו"** ("ירעם הים ומלאו", נוני ימא), "ומלאו", התפקיד שלנו למלא את המציאות – למלא את המציאות באור כי טוב, "וירא אלהים את האור כי טוב", אם עלה קרבנו" כמו שהסברנו.

להיות הקשר בין "תרבי" ל"מרחיצות"? קודם הוא אמר ש"מרחיצות" היינו פשט וכעת הוא אומר ש"ותרבי" הוא פשט. מה אחד הפסוקים בנביא לגבי לנקות, דווקא את פגם הברית? "ותרבי לך ברית [רמז לברית]". אפשר לומר שהתיקון הראשון שהאשה צריכה לעשות לבעל הוא תיקון הברית, להרחיץ אותו היינו לתקן את הברית שלו. קודם היא הרחיצה אותו כעת היא זוכה להוליד ממנו הרבה ילדים, "ותרבי". אנחנו תמיד מפרשים ב"פרו ורבו" ש"פרו" הוא האיש ו"רבו" האשה.

אחר כך "ותגדלי", רמז, כבר מספרים גדולים – היא לא עושה מספר קטן אלא מספר גדול דווקא.

אחר כך "ותבאי", לחזור פנימה, על ידי דרוש (בחינת אכילה כנ"ל). אבל "בעדי עדיים", תכשיט וכתר, ו"אל תקרי 'עדי עדיים' אלא 'עדרי עדרים'", מגדל עדר, בחינת משיח, זה הסוד.

"עדי עדיים" הם כדי ההשקיה, "תבואי" כנגד ההאכלה ו"ותגדלי" כנגד הסיכה ו"תרבי" כנגד ההרחצה. להרחיץ היינו גם לתת לו בטחון בחיים, "בטח בה לב בעלה", "ביה אנא רחיץ" – לרחוץ את הבעל זה לתת לו בטחון, גם בטחון פעיל. שהרי הבעל הוא נעבעך, כידוע. האשה קשורה ל"העלם שאינו במציאות" (שרש המלכות ברדל"א), צריכה לבנות אותו מחדש לגמרי, להרחיץ אותו, לתת לו בטחון, להפוך אותו לבן אדם, גם תיקון הברית, לרבות אותו. בכל אופן, יש כאן שתי הקבלות יפות שהוא עושה:

פשט	רחיצה	"ותרבי"
רמז	סיכה	"ותגדלי"
דרוש	אכילה	"ותבאי"
סוד	שתיה	"בעדי עדיים"

הכל להכין את הבעלים ולהוליד ילדים שראויים לכל פרדס התורה, הכל מים ודגים. ברוך ה' היה לנו כאן גם מים וגם דגים. לחיים

דבר יום ביומו תשע"ז (9)

מסר יומי הנשלח בסרטוני וואטסאפ

להשפיע באמת על פנימיות השכל – זו המדרגה של הגאולה העתידה בביאת המשיח. זו השפעה פנימית, מעל החוויה הרגשית החיצונית יחסית. על כך נאמר "אראנו נפלאות" – נפלאות ש'מזיזות' את המקום הפנימי ביותר בנפש.

יתרון האור

"כִּיתְרוֹן הָאֹר מִן הַחֹשֶׁךְ". הפירוש העמוק הוא שלאור יש יתרון, עוצמה מיוחדת, כאשר הוא יוצא דוקא מתוך החשך, "האור [היוצא] מן החשך". יתרון זה, האור היוצא מתוך החשך משמעותו שהחשך עצמו הופך לפתע להיות אור! זהו התיאור של הגאולה הבאה מתוך חשכת הגלות: נעשה חשוך יותר ויותר עד שבוקע האור והנה אנו רואים שהחשך עצמו מאיר.

יש מושג של "חשך עליון", עליו נאמר "יֵשֶׁת חֹשֶׁךְ סָתוּר" – זו דרגה כל-כך עליונה, הנמצאת מעל היכולת שלנו לראות. כל אור הוא סוג של גילוי, אבל מעל האור הגלוי נמצא הדבר עצמו, ה'עצם' שמבחינתו הוא חשוך לגמרי, לא נודע כלל. ובכל זאת, הפלא של הגאולה הוא שאותו חשך עליון של הקב"ה יהפוך לאור עבורנו. זה קיצור תולדות העולם: "וְהָאֶרֶץ הָיְתָה תִּהְיוּ וְבָהּ יוֹחַשׁ עַל פְּנֵי תְהוֹם"... חשך שנמשך עד הגאולה "וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם [זו רוחו של מלך המשיח]. וַיֵּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר [אור הגאולה]".

ורמז יפה: המלה משיח במילוי אותיות – **מם שין יוד חית** – שוה בדיוק יתרון האור. זהו יתרון האור הבא מן החשך.

אראנו נפלאות

הנביא אומר "כִּימִי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֶרְאֶנּוּ נִפְלְאוֹת". מה הפירוש "אֶרְאֶנּוּ"? מי יראה את מי ולמי? אומר הרב המגיד ממעזריטש: ה' מבטיח שבגאולה העתידה הוא יראה לנו את אותו שם שבו הוציאנו ממצרים, שם הוי', השם המפורש (שם העצם).

ביציאת מצרים אמר הקב"ה למשה רבינו שההוצאה תהיה בגילוי שם הוי', "וידעתם כי אני הוי'", לעומת האבות שאליהם היה רק גילוי שם "אל שדי". אם כך, ביציאת מצרים כבר היה גילוי של שם הוי', אבל יש כמה וכמה מדרגות בשם הוי' עצמו: יש שם הוי' גלוי, שבכוחו יצאנו ממצרים וקיבלנו את התורה, ויש שם הוי' נעלם ונסתר שעוד לא התגלה.

בביאת המשיח, במהרה בימינו, יהיה גילוי פנימיות התורה בכוח שם הוי' הנעלם. "אראנו נפלאות" – את אותו הפלא של יציאת מצרים, גילוי שם הוי', נראה באופן נפלא הרבה יותר.

ישראל סבא

אתמול הבאנו את הפסוק "כִּימִי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֶרְאֶנּוּ נִפְלְאוֹת". לפי הפשט, ה' מבטיח שיראה לעם ישראל נפלאות. אבל אדמו"ר הזקן מעמיק ומפרש: "אֶרְאֶנּוּ" לישראל סבא. מה הכוונה?

ישראל הוא שמו של יעקב אבינו, ולפי הקבלה יש הבדל בין "ישראל זוטא [הקטן]" ל"ישראל סבא". כלומר, יעקב-ישראל מיוחד למדת התפארת, "תפארת ישראל". התפארת כוללת את כל מדות הלב, ומתבטאת אצלנו בהתעוררות רגשית (עד לרגש הכי פנימי של הרחמים). זהו "ישראל זוטא" – התעוררות הרגש של הקדושה. וזה כבר היה ביציאת מצרים!

אבל "ישראל סבא" הוא המדרגה של "פנימיות השכל" שמעל מדות הלב. על כך נאמר "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד" – ומפרשים חז"ל: "שמע ישראל, ישראל סבא", שמיעה-הבנה פנימית.

ניגון ב' ניסן תשע"ז

הרב יצחק גינזבורג

Musical score for 'Niḡon B' Nisan 5777' in G minor, 4/4 time. The score consists of five staves. The first staff contains measures 1-4. The second staff contains measures 5-8, with a first ending bracket over measures 7-8. The third staff contains measures 9-12, with a second ending bracket over measures 10-11. The fourth staff contains measures 13-16. The fifth staff contains measures 17-20, ending with a double bar line.

ניגון דרור

ג ניסן תשע"ז

הרב יצחק גינזבורג

Musical score for 'Niḡon Dror' in G minor, 4/4 time. The score consists of four staves. The first staff contains measures 1-4, with a tempo marking of 120. The second staff contains measures 5-8, with a repeat sign at the beginning. The third staff contains measures 9-12, with a first ending bracket over measures 10-11 and a 'Fine' marking. The fourth staff contains measures 13-16, with a 'D.S. al Fine' marking at the end.

עדכוני שיעורים: ביום ראשון, ו' ניסן, יתקיים אי"ה השיעור החדשי באנגלית באולם בקומה השנייה של ישיבת "נצח ישראל" ברחוב אבן-עזרא 22, פנת רחוב רמב"ן, ירושלים, בשעה 18:30 | ביום שני, ז' ניסן, תתקיים אי"ה התוועדות בסעודת הבר מצוה של יוסף יצחק איטח באולמי בית רבקה בכפר חב"ד ב' בשעה 20:00 (הרב כנראה יתחיל לדבר ב- 22:30) | כולם מוזמנים!

אדש על המדל!
 "סודות מן הסדר"
 הגדה של פסח עם
 פירושים בפשט
 רמז דרש סוד מהרב,
 בעריכה קולחת ובעיצוב נאה!
 על שולחן הסדר וגם לפני הגז ואחריו.

להזמנות:

0547827702 או באתר pnimi.org.il

רוצה לקבל "ואביטה"
 רשימת נקודות ההפצה

050761899	ירושלים - גבעת שאול	0546610722	כפר חב"ד
0506166086	קרית מלאכי	0507951105	ראשון לציון
0584829829	גבעת רונן	0523003085	יצהר
0547827702	גוש שילה	0508884177	גוש עציון
0528989683	קרית ארבע- חברון	0584006135	ירושלים - קטמונים
0507707161	צפת	0527580073	בני ברק

רוצה להקים נקודה במקום מעוריק? צלל 0523003085

ניתן להקדיש את 'ואביטה' לזכות יקיריכם ולזכות בהפצת שילוחי
 הרב המאלת אותקים בשביל!
 elimiz770@gmail.com